

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

A.M. 10086

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στα Πληροφοριακά Συστήματα

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ :

Καθηγητής Γιώργος Πιπερόπουλος

Θεσσαλονίκη 2009

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου και επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας κύριο Γιώργο Πιπερόπουλο για την βοήθεια του και την καθοδήγηση του στην εκπόνηση αυτής της εργασίας και την οικογένειά μου για την πολύμορφη συμπαράστασή της στη διάρκεια των ακαδημαϊκών μου σπουδών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πολλοί υποστηρίζουν ότι το διαδίκτυο είναι η επανάσταση των τελευταίων δεκαετιών, είναι το εργαλείο στην επιστήμη, στην ενημέρωση, στη ψυχαγωγία. Με την συνεχή εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, οι χρήστες του διαδικτύου είναι πια σε θέση να επικοινωνούν με οποιαδήποτε μέρος του πλανήτη, να πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές, να το χρησιμοποιήσουν στην εκπαίδευση, να εργαστούν εξ αποστάσεως και να πραγματοποιούν συναλλαγές με διάφορες υπηρεσίες που προσφέρονται από τις τράπεζες. Ο επαγγελματίας και ο επιστήμονας το θεωρεί ένα από τα χρησιμότερα εργαλεία για την δουλειά του και αφιερώνει πολλές ώρες σε αυτό. Αυτό όμως θα μπορούσε να είναι ένα σημάδι εξάρτησης. Ποιοι παράγοντες καθορίζουν ποιος είναι εξαρτημένος από το διαδίκτυο; Στην εργασία έγινε μια προσπάθεια να αναλυθούν τα συμπτώματα και να αναλυθεί σφαιρικά το φαινόμενο της διαδικτυακής εξάρτησης. Ειδικοί ψυχίατροι και ψυχολόγοι θεωρούν ότι η υπερβολική ενασχόληση με τον υπολογιστή μπορεί να προκαλέσει εθισμό και αναγνώρισαν το συγκεκριμένο πάθος ως αυθύπαρκτη διαταραχή και εξάρτηση με παρόμοια κριτήρια με αυτά των άλλων εξαρτήσεων. Σήμερα οι περισσότεροι ερευνητές προτείνουν ότι η διαταραχή εξάρτησης από το διαδίκτυο, μία ψυχοφυσιολογική διαταραχή που εμπεριέχει την ανοχή, συμπτώματα απομόνωσης, τις συναισθηματικές διαταραχές και την διακοπή των κοινωνικών σχέσεων, είναι ένα υπαρκτό και πολύ σημαντικό πρόβλημα στη κοινωνία.

Στο πρώτο κεφάλαιο αυτής της εργασίας παρατίθεται βιβλιογραφική έρευνα για τον ορισμό του διαδικτύου, τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία του και στατιστικά στοιχεία για το διαδίκτυο στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η διαδικτυακή εξάρτηση από πολλαπλές πλευρές και αναφέρονται διάφορες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί. Στο επόμενο μέρος αναλύεται η επίδραση που έχει ο εθισμός στο διαδίκτυο στους νέους και η εγκληματικότητα που μπορεί να υποπέσει ο οποιοδήποτε χρήστης, ιδίως ο εθισμένος, στο διαδίκτυο. Στο τέταρτο κεφάλαιο περιγράφεται διεξοδικά ο ελλιπής έλεγχος των νέων στο διαδίκτυο και δίνεται ιδιαίτερη σημασία στο γονικό έλεγχο. Στο ίδιο κεφάλαιο αναφέρεται σε αντιπαράθεση ο υπερβολικός έλεγχος της πρόσβασης στο διαδίκτυο το οποίο καταλήγει στην λογοκρισία στο διαδίκτυο. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται μια μικρή αναφορά στις προσπάθειες απεξάρτησης από τον εθισμό στο διαδίκτυο ανά τον κόσμο και στο τελευταίο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Εισαγωγή

1.1 Σκοπός μελέτης	7
1.2 Εισαγωγή στην έννοια του διαδικτύου	7
1.3 Τα θετικά στοιχεία του Διαδικτύου.....	8
1.4 Στατιστικά στοιχεία της χρήσης διαδικτύου.....	12
1.5 Αρνητικές πτυχές της εκτεταμένης χρήσης του διαδικτύου.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Διαδικτυακή Εξάρτηση

2.1 Το Φαινόμενο της διαδικτυακής εξάρτησης.....	27
2.2 Έρευνες για την διαδικτυακή εξάρτηση	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Επιδράσεις στους νέους - Εγκληματικότητα

3.1 Επιδράσεις στους νέους.....	44
3.2 Εγκληματικότητα	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Ελλιπής έλεγχος και λογοκρισία

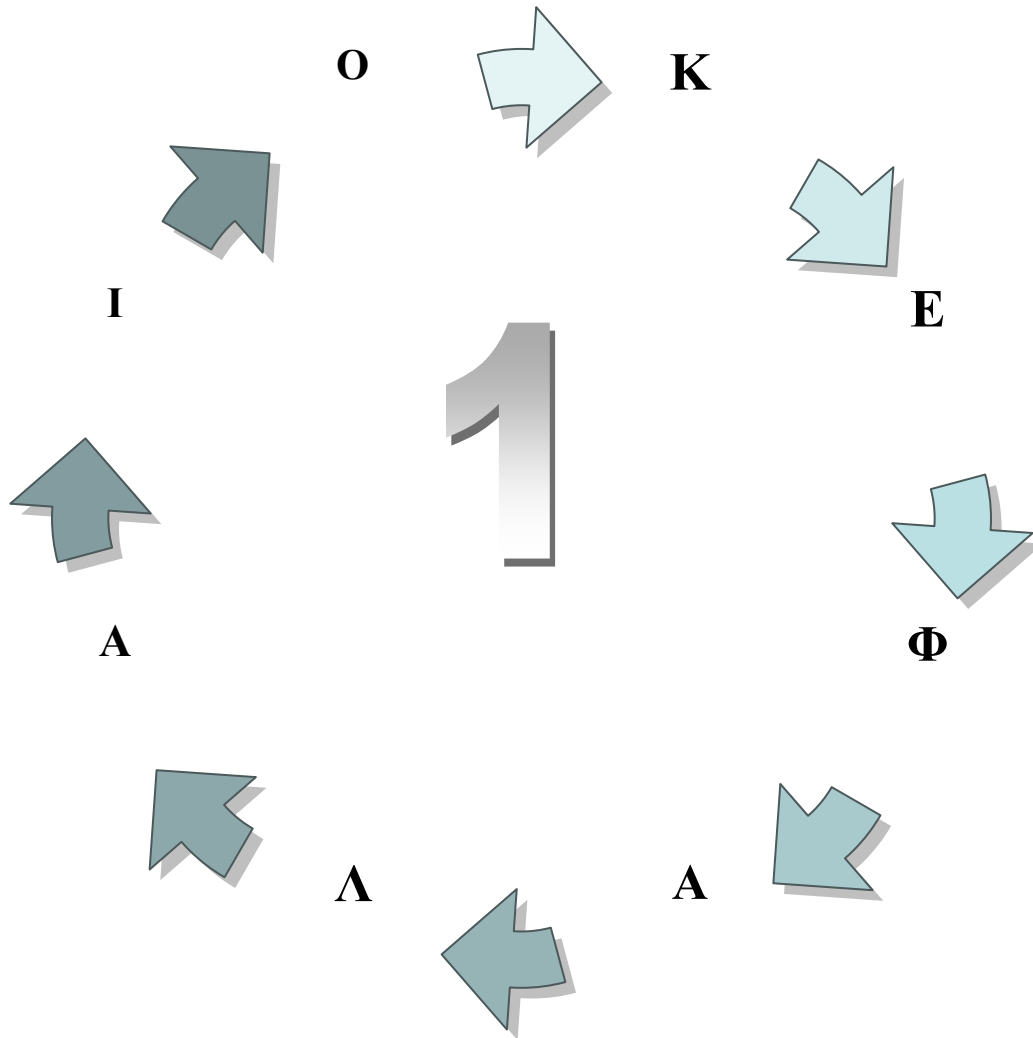
4.1 Ελλιπής έλεγχος	70
4.2 Λογοκρισία στο διαδίκτυο.....	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Θεραπεία και απεξάρτηση

5.1 Θεραπεία από την εξάρτηση στο διαδίκτυο	90
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Συμπεράσματα

Βιβλιογραφία.....	101
--------------------------	------------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σκοπός μελέτης

Πρωταρχικός στόχος κάθε βιβλιογραφικής επισκόπησης είναι να συγκεντρώσει και να παρουσιάζει όσο το δυνατόν περισσότερη γνώση από έναν τομέα έρευνας. Στην παρούσα εργασία ο κεντρικός στόχος είναι η κατάθεση στοιχείων από την βιβλιογραφία και το διαδίκτυο για τις επιδράσεις στους νέους από τον εθισμό στο διαδίκτυο και τις εγκληματικές του επιπτώσεις. Επίσης γίνεται εκτεταμένη αναφορά στον ελλιπή έλεγχο του διαδικτύου αλλά και στο υπερβάλλοντα έλεγχο μέσω της λογοκρισίας.

1.2 Εισαγωγή στην έννοια του διαδικτύου

Ο ορισμός του διαδικτύου (Internet) δίνεται ως ένα επικοινωνιακό δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών, που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου υπολογιστή.

Το διαδίκτυο είναι πραγματικά ένα εργαλείο όπου μικρής και μεγάλης ηλικίας χρήστες μπορούν να βρεθούν σε έναν απέραντο εικονικό χώρο γεμάτο εκατομμύρια πληροφορίες. Μπορούν να ασχοληθούν με παιχνίδια, να αναζητήσουν πληροφορίες, να αλληλογραφήσουν και να συνομιλήσουν, να βρουν αρχεία κάθε είδους. Με την συνεχή εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, οι χρήστες του διαδικτύου είναι πια σε θέση να πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές, συναλλαγές με το Δημόσιο και τις τράπεζες και να ασχοληθούν με την εκπαίδευση και την εργασία εξ αποστάσεως. Όλα τα παραπάνω οι ανήλικοι τα κάνουν συνήθως χωρίς επίβλεψη, με μια ελευθερία που δεν υπάρχει στην πραγματική τους ζωή.

Για το θέμα των κινδύνων που εγκυμονούν στο διαδίκτυο έχουν γραφεί τα τελευταία χρόνια πολλά άρθρα. Κανείς δεν ξέρει που σταματάει η αλήθεια και πού αρχίζει η υπερβολή. Αναμφίβολα το διαδίκτυο εξασκεί μεγάλη γοητεία σε άτομα όλων των ηλικιών και οι λόγοι είναι κατανοητοί.

Αναμφίβολα ο χρήστης μπορεί να αντλήσει από το διαδίκτυο πολλές χρήσιμες πληροφορίες. Αυτό όμως κρύβει και τις σκοτεινές πλευρές του. Ένας ενήλικας μπορεί

να κρίνει και να αποφύγει τους κινδύνους που κρύβει το διαδίκτυο, για ένα παιδί, όμως, τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Ο ενήλικας, γονιός είτε εκπαιδευτικός, έχει μεγάλη ευθύνη να το προστατεύσει και η ευθύνη επεκτείνεται σε όλη την κοινωνία. Η προστασία αυτή δεν είναι απλή υπόθεση. Η λύση δεν είναι ούτε η πλήρης απαγόρευση της πρόσβασης στο διαδίκτυο ούτε η απουσία οποιασδήποτε επιτήρησης. Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθούν τα θετικά και τα αρνητικά του διαδικτύου προτού γίνει μια εκτενής αναφορά σε αυτό το ζήτημα.

Το διαδίκτυο στην βιβλιογραφία [1] αναφέρεται ότι επεκτείνεται στις εξής διαστάσεις:

- A. Η «τεχνολογική διάσταση».
- B. Η «εμπορική διάσταση».
- Γ. Η «επικοινωνιακή διάσταση».
- Δ. Η «ανθρώπινη διάσταση».

Στο σύγγραμμα αυτό θα αναλυθεί το διαδίκτυο από την πλευρά της ανθρώπινης διάστασης αφού πρώτα αναλυθούν τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία του διαδικτύου και αναφερθούν κάποια σημαντικά στατιστικά στοιχεία για την Ελλάδα και την Ευρώπη όσον αφορά το διαδίκτυο και την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών.

1.3 Τα θετικά στοιχεία του Διαδικτύου

Τα βασικά πλεονεκτήματα της χρήσης του διαδικτύου μπορούν να κατηγοριοποιηθούν στα εξής :

Επικοινωνία

Ο πρώτιστος στόχος του διαδικτύου είναι πάντα η επικοινωνία και το διαδίκτυο υπερέχει σε αυτό και έχει ξεπεράσει τις προσδοκίες. Οι μελέτες και οι έρευνες έχουν στόχο τις καινοτομίες που πρόκειται να το καταστήσουν γρηγορότερο και πιο αξιόπιστο. Από την εμφάνιση του διαδικτύου μέσω του υπολογιστή, η γη έχει πάρει τη μορφή ενός παγκόσμιου χωριού. Τώρα η επικοινωνία γίνεται σε ένα κλάσμα του δευτερολέπτου με ένα πρόσωπο που κάθετα στο άλλο μέρος του κόσμου. Σήμερα για την καλύτερη επικοινωνία, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι υπηρεσίες του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Υπάρχουν πάρα πολλές υπηρεσίες για

επικοινωνία. Με τις οποίες έχει γίνει πολύ εύκολη η καθιέρωση της παγκόσμιας φιλίας όπου μπορούν να μοιραστούν οι σκέψεις του καθενός και να ερευνηθούν πολιτισμοί διαφορετικού έθνους.

Πληροφορίες

Οι πληροφορίες είναι πιθανώς το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του διαδικτύου διότι είναι ένας εικονικός θησαυρός πληροφοριών. Οποιοδήποτε είδος πληροφοριών για οποιοδήποτε θέμα είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο. Μπορεί να βρεθεί σχεδόν οποιοδήποτε τύπο στοιχείων όσον αφορά σχεδόν οποιοδήποτε είδος θέματος που ψάχνετε. Υπάρχει ένα τεράστιο ποσό πληροφοριών διαθέσιμο στο διαδίκτυο για κάθε θέμα που είναι γνωστό στον άνθρωπο, που επεκτείνεται από τον κυβερνητικό νόμο και τις υπηρεσίες του, τις εμπορικές εκθέσεις και τις διασκέψεις, πληροφορίες αγοράς, νέες ιδέες και τεχνική υποστήριξη, ο κατάλογος είναι ατελείωτος.

Οι σπουδαστές και τα παιδιά είναι μεταξύ των χρηστών που κάνουν πλοήγηση στο διαδίκτυο για την έρευνα. Σήμερα, σχεδόν απαιτείται ότι οι σπουδαστές πρέπει να χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο για την έρευνα με σκοπό τη συλλογή στοιχείων. Οι καθηγητές έχουν αρχίσει τις αναθέσεις που απαιτούν την έρευνα στο διαδίκτυο.

Σχεδόν κάθε μέρα, οι έρευνες για ιατρικά ζητήματα δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και όλοι μπορούν να ενημερωθούν άμεσα. Πολυάριθμοι ιστοχώροι διαθέσιμοι στο δίκτυο προσφέρουν πληροφορίες στους ανθρώπους, για διάφορες ασθένειες και μιλούν στους γιατρούς on-line όπως, ο America's Doctor. Κατά τη διάρκεια του 1998 πάνω από 20 εκατομμύρια άνθρωποι καταγράφηκαν να αναζητούν on-line πληροφορίες υγείας.

Ψυχαγωγία

Η ψυχαγωγία είναι ένα δημοφιλές ερέθισμα γιατί πολλοί άνθρωποι προτιμούν να κάνουν απλά πλοήγηση και αναζήτηση στο διαδίκτυο. Τα μέσα του διαδικτύου έχουν γίνει αρκετά επιτυχή στο θέμα της ψυχαγωγίας. Το 'κατέβασμα' (downloading) των παιχνιδιών, η επίσκεψη στα δωμάτια συνομιλίας ή απλά το 'σερφινγκ' στο διαδίκτυο είναι μερικές από τις χρήσεις που έχουν ανακαλύψει. Υπάρχουν πολυάριθμα παιχνίδια που μπορούν να ληφθούν από το διαδίκτυο δωρεάν. Η

βιομηχανία του on-line τυχερού παιχνιδιού(τζόγου) έχει εγκλωβίσει δραματικά τους εραστές αυτών των παιχνιδιών. Στην Ελλάδα τα δωμάτια συνομιλίας είναι τα πιο δημοφιλή επειδή οι χρήστες μπορούν να συναντήσουν εικονικά άλλους ενδιαφέροντες ανθρώπους. Η πλοήγηση στον διαδίκτυο μπορεί να προσφέρει πολυάριθμα πράγματα για λήψη στον προσωπικό υπολογιστή . Η μουσική, τα χόμπι, οι ειδήσεις και άλλα περισσότερα μπορούν να βρεθούν και να διαμοιραστούν στο διαδίκτυο.

Υπηρεσίες

Υπάρχουν πολλές υπηρεσίες που παρέχονται τώρα στο διαδίκτυο όπως οι σε απευθείας σύνδεση τραπεζικές εργασίες, αναζήτηση εργασίας, δυνατότητα αγοράς εισιτηρίων για τους κινηματογράφους , υπηρεσίες καθοδήγησης σε πάρα πολλά θέματα για κάθε πτυχή της ζωής, τις κρατήσεις ξενοδοχείων κ.α. Συχνά αυτές οι υπηρεσίες δεν είναι διαθέσιμες όταν ο χρήστης δεν είναι συνδεδεμένος και σε ειδικές περιπτώσεις μπορούν να κοστίζουν όταν χρησιμοποιούνται.

Ηλεκτρονικό Εμπόριο (E-Commerce)

Το E-commerce είναι μια έννοια που χρησιμοποιείται για οποιοδήποτε τύπο εμπορικής διαδικασίας, ή διαφορετικά όταν η επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιεί μεταφορά πληροφοριών ή και υλικών σε όλη την υδρόγειο μέσω διαδικτύου. Έχει γίνει ένα φαινόμενο που συνδέεται με οποιοδήποτε είδος αγορών.

Στο σχήμα 1.1 παρουσιάζονται από μια άλλη σκοπιά τρεις θετικές κατηγορίες του διαδικτύου όπως η ανακάλυψη-αναζήτηση πληροφοριών, η επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων από όλο τον κόσμο και η δημιουργία με επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό χαρακτήρα.

Σχήμα 1.1

Θετικές πτυχές της χρήσης του διαδικτύου

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 Υπηρεσία Προηγμένων Αμυντικών Ερευνών του υπουργείου Άμυνας των Ηνωμένων Πολιτειών έβαζε τα θεμέλια του διαδικτύου, οι πιο πολλοί πίστεψαν ότι πρόκειται για ένα ακόμα φαινόμενο που γρήγορα θα ξεπεραστεί.

Μετά από τριάντα χρόνια, το διαδίκτυο όχι μόνο δεν αποτελεί παρελθόν, αλλά αντιθέτως αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία του ανθρώπου, ιδιαίτερα του επαγγελματία και του επιστήμονα. Κάποιοι, υπερβάλλοντας ίσως, το χαρακτήρισαν ως τη μεγαλύτερη εφεύρεση της ανθρωπότητας.

Σήμερα στα προηγμένα κράτη του κόσμου το σύνολο σχεδόν των υπηρεσιών που προσφέρει το κράτος στους πολίτες παρέχεται μέσω του διαδικτύου (ηλεκτρονική διακυβέρνηση). Επίσης υπάρχει δυνατότητα συνδιαλλαγής με πλήθος φορέων, για τραπεζικές συναλλαγές κλπ.

Ακόμη, προσφέρονται υπηρεσίες που δεν υπάρχουν στην ελληνική αγορά. Το Iulu.com είναι εκδοτικός οίκος που εκδίδουν ένα βιβλίο χωρίς λογοκρισία και ο συγγραφέας υπογράφει με προνομιακούς όρους. Υπάρχουν ιστοσελίδες γνωριμιών με νέους φίλους όπως το hi5, facebook ή να ανταλλάξεις απόψεις σε blog. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα εύρεσης πληροφοριών για οτιδήποτε μέσω ηλεκτρονικών εγκυκλοπαιδειών και μηχανών αναζήτησης όπως η google και η bing.

Ένα από τα θετικά στοιχεία του διαδικτύου που επιδράει στην ανθρώπινη φύση έδειξαν σύμφωνα με νέες μελέτες η πλοήγηση στο διαδίκτυο βελτιώνει την εγκεφαλική δραστηριότητα. Η περιήγηση στο διαδίκτυο μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση των νοητικών ικανοτήτων ενός ανθρώπου καθώς μεγαλώνει, σύμφωνα με μια νέα μελέτη (Πηγή: HealthDay News), η οποία έδειξε ότι οι μεγαλύτερης ηλικίας ενήλικες που άρχισαν να ασχολούνται με το διαδίκτυο παρουσίασαν βελτίωση στην εγκεφαλική τους λειτουργία μετά από λίγες ημέρες. Σύμφωνα με τους ερευνητές, άτομα που είχαν γνώριζαν ελάχιστα το διαδίκτυο παρουσίασαν μετά από μία εβδομάδα εξάσκησης μεγάλη αύξηση της εγκεφαλικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα στις περιοχές του εγκεφάλου που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων.

1.4 Στατιστικά στοιχεία της χρήσης διαδικτύου

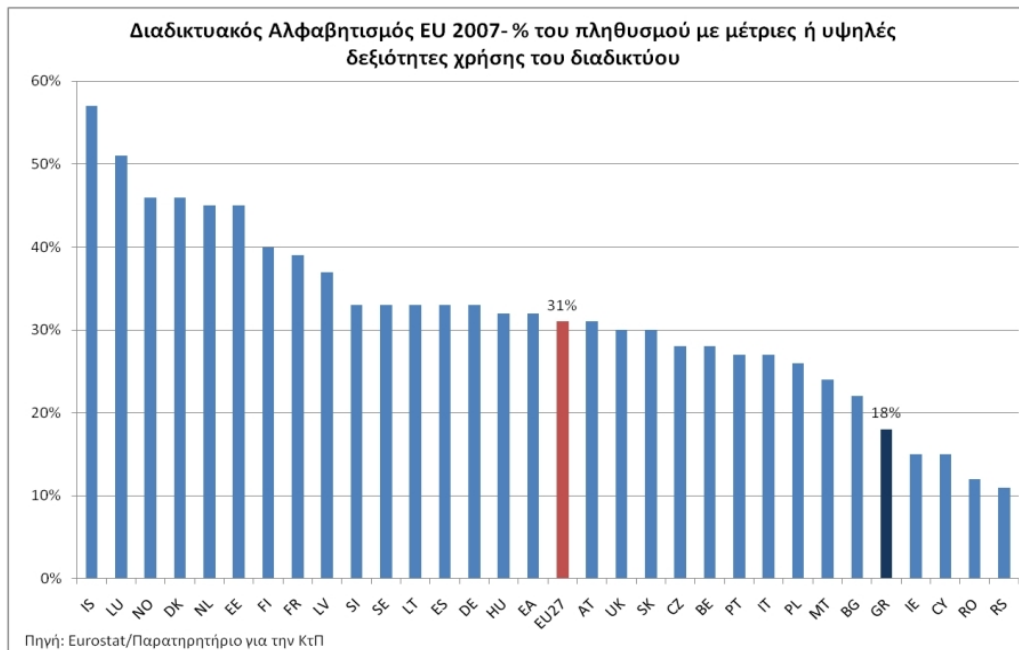
Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία για την χρήση του διαδικτύου στην Ελλάδα και Ευρώπη στις μέρες μας για να έχει ο αναγνώστης μια πιο σαφή εικόνα.

Βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα

Η αδυναμία πρόσβασης και χρήσης των ΤΠΕ (ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ) σήμερα αποτελεί μια από τις σημαντικότερες μορφές κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού [Πηγή: www.observatory.gr]. Όπως αναφέρεται από το παρατηρητήριο από την κοινωνία της πληροφορίας το ψηφιακό χάσμα, ειδικά σε σχέση με τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, επηρεάζει τη συνοχή και την ευημερία στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Για αυτό το λόγο, η ηλεκτρονική ενσωμάτωση εξακολουθεί να αποτελεί τον κεντρικό στόχο των πολιτικών επιλογών των επόμενων χρόνων στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η ηλεκτρονική ενσωμάτωση των πολιτών είναι αναγκαία για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης, διότι εξασφαλίζει την ισότητα στην κοινωνία της γνώσης. Επομένως, είναι σημαντικό κάθε πολίτης να έχει τη δυνατότητα πλήρους συμμετοχής στο ψηφιακό χώρο, ανεξάρτητα από τα ατομικά ή κοινωνικά μειονεκτήματά του.

Η βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού των πολιτών είναι κατά την άποψη του Παρατηρητηρίου για την ΚτΠ η πλέον επιτακτική και απαραίτητη προϋπόθεση για την περιφερειακή ανάπτυξη και την αξιοποίηση των υπό υλοποίηση ή υπό σχεδιασμό ευζωνικών υποδομών.

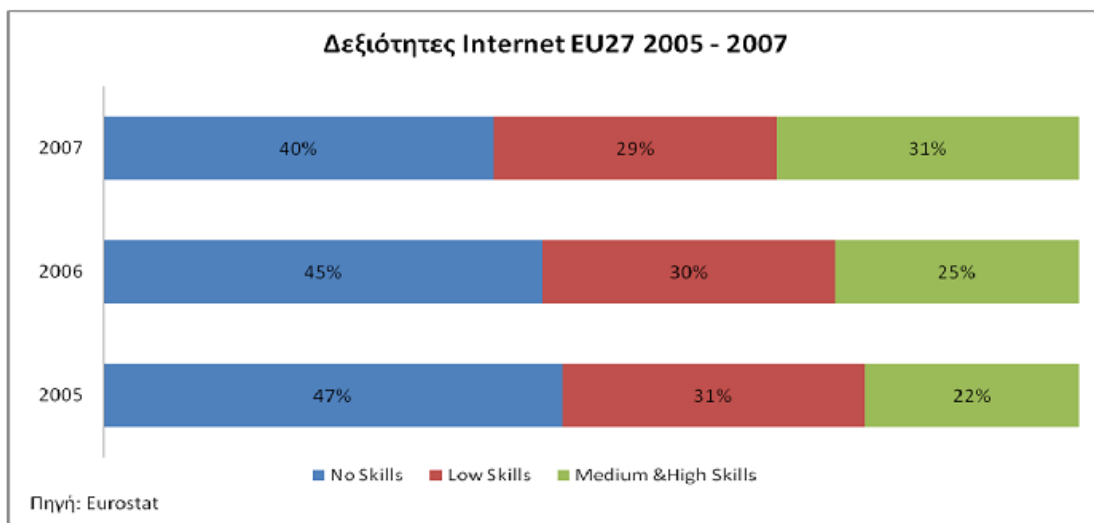
Παρακάτω παρουσιάζεται το στατιστικό διάγραμμα για τον διαδικτυακό αλφαριθμητισμό, μια έννοια που σχετίζεται με τις δεξιότητες της χρήσης διαδικτύου των πολιτών.

Σχήμα 1.2

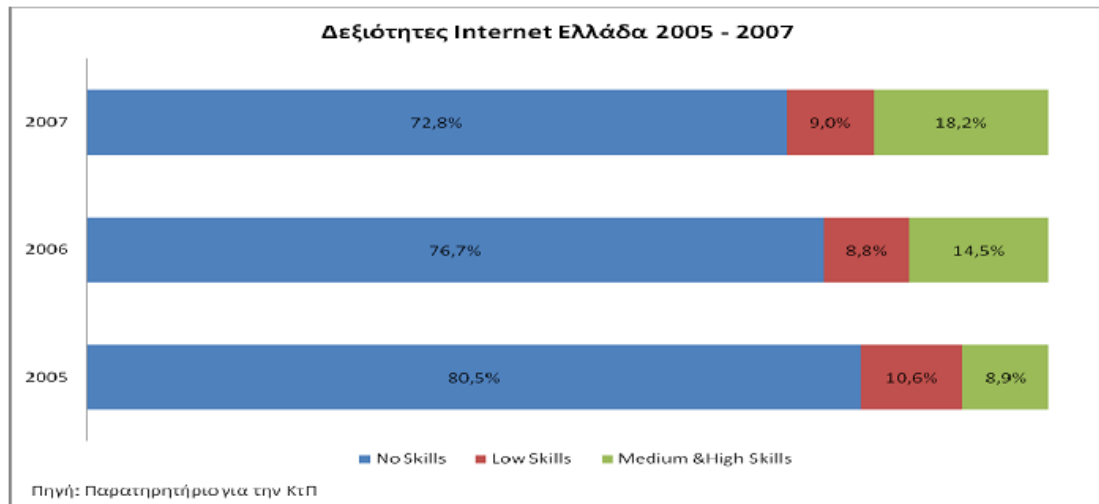
Η συγκριτική εικόνα για διαδικτυακό αλφαριθμητισμό του γενικού πληθυσμού σε Ευρώπη χώρες μέλη της ΕΕ27

Φαίνεται ότι το επίπεδο του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα είναι χαμηλότερα σε σχέση (κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες) του μέσου όρου της ΕΕ27. Μόνον το 18,2% των Ελλήνων πολιτών διαθέτουν ικανοποιητικές στη χρήση του διαδικτύου, σε σύγκριση με το 31% που αντιστοιχεί στο μέσο όρο των χωρών μελών. Από τα στοιχεία της έρευνας το 2008 το 43,5% των Ελλήνων πολιτών είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο και το 34% από αυτούς έκανε συχνή χρήση του διαδικτύου.

Σχήμα 1.3

Η εξέλιξη του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην ΕΕ27 από το 2005 μέχρι το 2007

Σχήμα 1.4

Η εξέλιξη του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα από το 2005 μέχρι το 2007

Μέσα σε τρία χρόνια υπήρξε σημαντική αύξηση του ποσοστού των Ελλήνων χρηστών με ικανοποιητικές δεξιότητες κατά 9,3% και μείωση του ποσοστού των πολιτών χωρίς δεξιότητες κατά 7,7%. Το ποσοστό των Ελλήνων πολιτών με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων παρέμεινε σχετικά σταθερό γύρω στο 10%. Το ποσοστό αυτό είναι περίπου το ένα τρίτο του αντίστοιχου των Ευρωπαίων πολιτών με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων, το οποίο κυμαίνεται γύρω στο 30%.

Είναι αξιοσημείωτο ότι, παρόλο που το επίπεδο διαδικτυακού αλφαριθμητισμού του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα είναι χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσου όρο της ευρωπαϊκής ένωσης, στο χρονικό διάστημα της έρευνας, η εξέλιξή του το ίδιο χρονικό διάστημα στο γενικό πληθυσμό της Ελλάδας δηλώνει ρυθμούς βελτίωσης συγκρίσιμους με αυτούς της ευρωπαϊκής ένωσης.

Παρακάτω παρουσιάζεται το αποτέλεσμα μιας έρευνας για το λόγο που παραμένει η χαμηλή διείσδυση του διαδικτύου στην Ελλάδα από την EEXI.

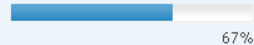
Πηγή: <http://www.eexi.gr/?q=node/17/results>

E.E.X.I.

- ▶ EEXI
- Θέσεις εργασίας
- Domain .gr και Hosting
- DNS: Προσθήκη, αλλαγή
- Νομική Στήριξη
- ▶ Σεμινάρια
- ▶ Νομικά Θέματα
- ▶ News aggregator
- Επικοινωνία

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ

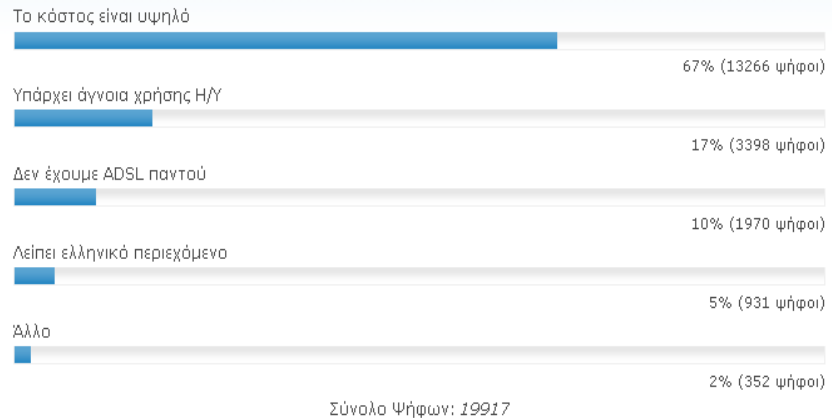
Χαμηλή διείσδυση του Internet στην Ελλάδα γιατί
 Το κόστος είναι υψηλό

67%

Χαμηλή διείσδυση του Internet στην Ελλάδα γιατί

Προβολή Ψήφοι

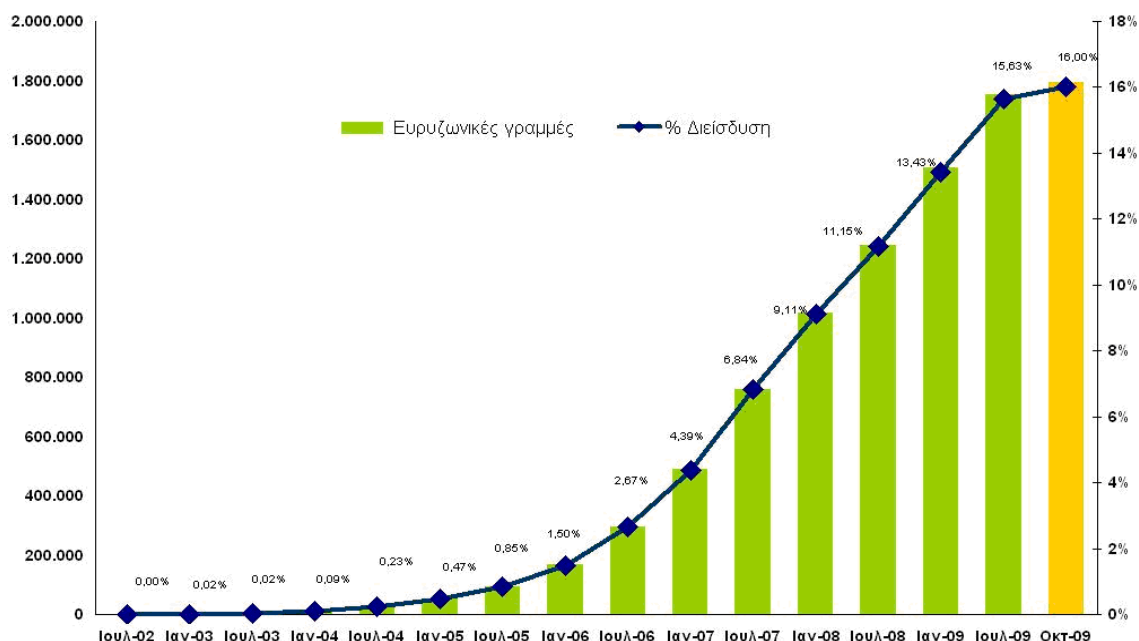

51529 αναγνώσεις

Σχήμα 1.5
Χαμηλή διείσδυση του διαδικτύου στην Ελλάδα

Οι περισσότεροι Έλληνες πιστεύουν ότι η χαμηλή διείσδυση του διαδικτύου στην Ελλάδα οφείλεται στο ότι το κόστος για να αποκτήσουν πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι υψηλό.

Παρακάτω παρουσιάζεται το στατιστικό διάγραμμα για τον βαθμό Διείσδυσης και το Πλήθος Ευρυζωνικών Συνδέσεων την περίοδο 1η Ιουλίου 2002- 1η Οκτωβρίου 2009

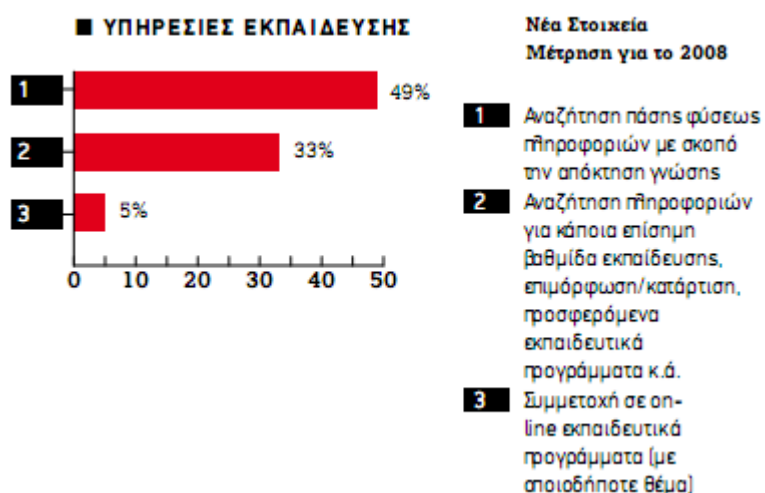

Σχήμα 1.6

Διάγραμμα για τον βαθμό Διείσδυσης και το Πλήθος Ευρυζωνικών Συνδέσεων την περίοδο 1η Ιουλίου 2002- 1η Οκτωβρίου 2009

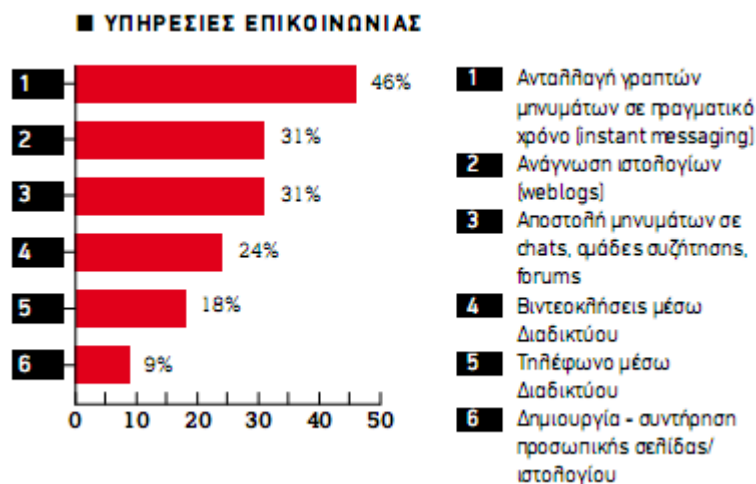
Το συνολικό μέγεθος των σταθερών ευρυζωνικών γραμμών ανέρχεται σε 1.794.295 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 44% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και κατά 19% σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στατιστικά διαγράμματα για διάφορους τομείς υπηρεσιών.

Σχήμα 1.7

Υπηρεσίες Εκπαίδευσης στη Ελλάδα

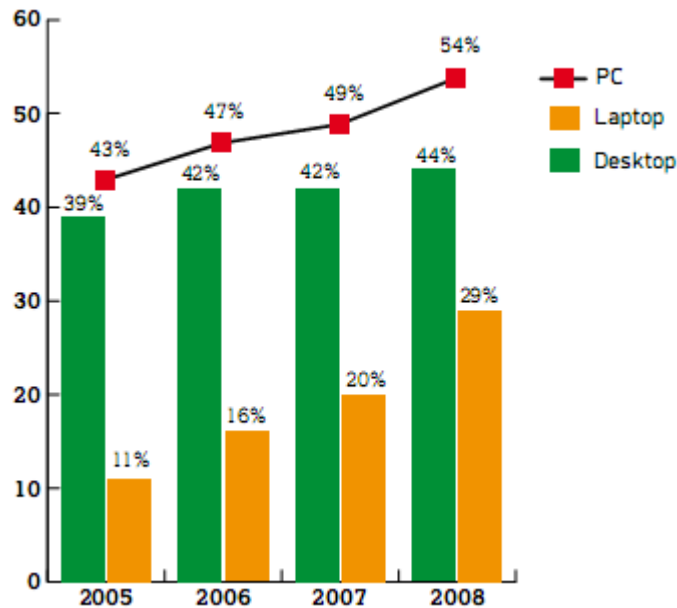

Σχήμα 1.8
Υπηρεσίες Επικοινωνίας στη Ελλάδα

Σχήμα 1.9

Υπηρεσίες Ψυχαγωγίας στη Ελλάδα

Σχήμα 1.10

Χρήση των υπολογιστών στη Ελλάδα

Παρατηρείται ότι η χρήση των υπολογιστών στην Ελλάδα είναι συνεχώς ανοδική.

Παραπάνω παρουσιάζεται το στατιστικό διάγραμμα για την χρήση των υπολογιστών στην Ελλάδα.

Συγκεντρωτικά Στοιχεία (Παρατηρητήριο για την ΚτΠ)

Σε % νοικοκυριών που διαθέτουν υπολογιστή

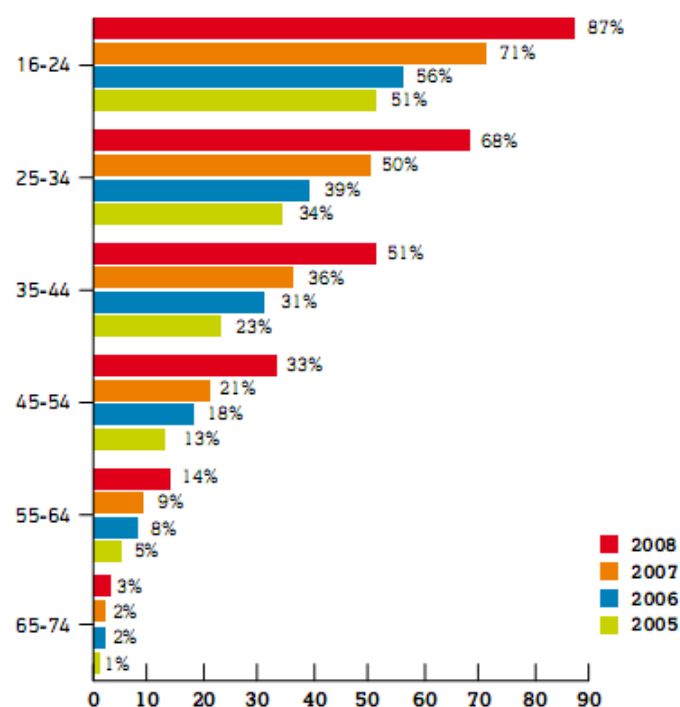
- Άνοδος στην κατοχή Η/Υ σημειώνεται στο διάστημα 2005–2008 (54% το 2008 από 43% το 2005).
- Σημαντική άνοδος στην κατοχή φορητού υπολογιστή (laptop) στα ελληνικά νοικοκυριά (29% το 2008 από 11% το 2005).
- Ο φορητός υπολογιστής κερδίζει έδαφος έναντι του σταθερού.
- Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής της κατοχή φορητού εκτιμάται σε 38,1%, ενώ του σταθερού σε 4,1% για το διάστημα 2005-2008.

- Σε πολύ υψηλά επίπεδα η χρήση του διαδικτύου στους νέους και κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- 9 στα 10 περίπου άτομα ηλικίας 16-24 χρησιμοποιούν το διαδίκτυο.
- Οι άνδρες και οι γυναίκες ηλικίας 16-24 χρησιμοποιούν στον ίδιο βαθμό το διαδίκτυο.
- Η ηλικιακή ομάδα 35-54 υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

%	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
27	88	78	72	60	42	20
2008						

Ευρωπαϊκός Μέσος Όρος

Στο παρακάτω σχήμα παρουσιάζεται η χρήση διαδικτύου ανά ηλικία στη Ελλάδα και όπως φαίνεται οι μικρές ηλικίες ιδίως 16-24 χρησιμοποιούν σχεδόν όλοι το διαδίκτυο και αυτή η ηλικία πρέπει να είναι στο επίκεντρο της προσοχής.

Δείγμα 2008 - Σύνολο Πληθυσμού n=5966

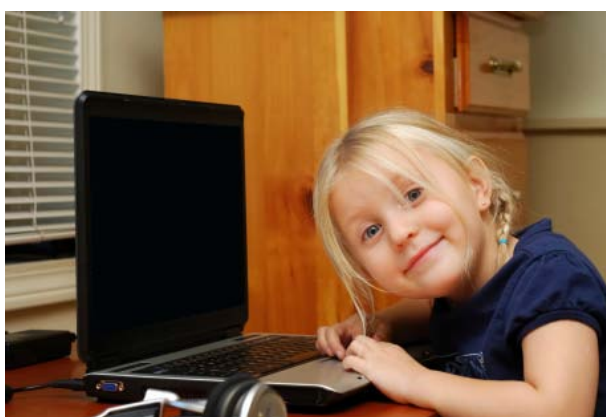
Σχήμα 1.11

Χρήση διαδικτύου ανά ηλικία στη Ελλάδα

Περισσότερες από τρεις ώρες την ημέρα (3,4 ώρες) κατά μέσο όρο χρησιμοποιούν το διαδίκτυο οι νέοι ηλικίας 18-25 χρονών, ενώ οι ιστοσελίδες με μουσική και βίντεο προτιμώνται πιο συχνά από τις άλλες.

Σημαντικά είναι τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα που πραγματοποίησε το παρατηρητήριο για την κοινωνία της πληροφορίας (ΚτΠ), σχετικά με την χρήση του διαδικτύου από τις Ελληνίδες. Για τις γυναίκες το ποσοστό που χρησιμοποιεί διαδίκτυο είναι 32% όταν το αντίστοιχο ποσοστό για τους άντρες πληθυσμό κυμαίνεται στο 46%. Τα στοιχεία της έρευνας αφορούν την χρονική περίοδο 2005-2008 και αποδεικνύουν την έντονη αυξητική τάση που παρατηρείται και για τα δυο φύλα (12% για άνδρες και 10 % για γυναίκες).

Να αναφερθεί ότι σε καθημερινή βάση οι γυναίκες χρησιμοποιούν το διαδίκτυο 58%. Είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί ότι το 45% των Ελληνίδων χρησιμοποιεί Η/Υ όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 63%. Ο ρυθμός με τον οποίο χρησιμοποιούν

την τεχνολογία του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου οι Ελληνίδες είναι θετικός αφού αναφέρεται ότι είναι ο υψηλότερος 29%) στην Ευρωπαϊκή ζώνη που παρουσιάζει αντίστοιχο ποσοστό κοντά στο 11%. Ολοκληρωμένη η ανάλυση της μελέτης με τα σχετικά γραφήματα βρίσκεται στον διαδικτυακό τόπο για το παρατηρητήριο για την κοινωνία της Πληροφορίας(ΚτΠ).

Χρήση Διαδικτύου στην Ευρώπη

Σύμφωνα με την μελέτη της πηγής

ΠΗΓΗ:

http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/annual_report/2009/sec_2009_1060_vol_1.pdf

η Ευρωπαϊκή Κομισιόν ερεύνησε το πόσο και τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν οι Ευρωπαίοι πολίτες το διαδίκτυο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα είναι ότι παρά την διάδοση των νέων τεχνολογιών σε όλη την Ευρώπη, υπάρχουν μεγάλες ομάδες του πληθυσμού, οι οποίες δεν γνωρίζουν και δεν έχουν πρόσβαση το διαδίκτυο. Συνήθως

πρόκειται για ηλικιωμένους και άνεργους, που προφανώς δεν έχουν είτε τις γνώσεις είτε την οικονομική ευχέρεια να χρησιμοποιήσουν τις τεχνολογίες του διαδικτύου.

Σύμφωνα με την έρευνα το 56% των Ευρωπαίων έχουν γίνει συχνοί χρήστες του διαδικτύου. Από αυτούς το 43% το χρησιμοποιεί καθημερινά και το 75% τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα. Το 50% των νοικοκυριών έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Επίσης το 80% των επιχειρήσεων είναι δικτυωμένοι ηλεκτρονικά. Στατιστικά στην ευρωπαϊκή ένωση αυτή την στιγμή υπάρχουν 114 εκατομμύρια συνδρομητές, η οποία είναι μεγαλύτερη αγορά διαδικτύου.

Ανά χώρα μεγαλύτερη αύξηση στην χρήση του διαδικτύου παρατηρείται στην Γαλλία, την Ιρλανδία, την Τσεχία, την Ουγγαρία, την Λετονία και την Λιθουανία. Μακριά από αυτή την εξέλιξη βρίσκονται η Ιταλία, η Κύπρος, η Ρουμανία και η Πορτογαλία.

Αυξημένη χρήση του διαδικτύου εντοπίζεται στις ηλικίες 16-24, οι οποίες χαρακτηρίζονται και ως γενιά του διαδικτύου, αφού μεγάλωσαν καθώς αυτό έμπαινε για στο σπίτι τους. Η καθημερινή χρήση του διαδικτύου σε αυτές τις ηλικίες φτάνει το 70%.

1.5 Αρνητικές πτυχές της εκτεταμένης χρήσης του διαδικτύου

Στην συνέχεια θα αναφερθούν μερικά από τα κύρια μειονεκτήματα της χρήσης του διαδικτύου και νέα προσθήκη σε αυτά με μια νέα απειλή, τον εθισμό στο διαδίκτυο.

Κλοπή προσωπικών στοιχείων

Όταν κάποιος χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, μπορεί να αντιμετωπίσει το σοβαρό κίνδυνο κλοπής των δεδομένων του, των προσωπικών πληροφοριών του όπως το όνομα, τη διεύθυνση, οι αριθμοί των πιστωτικών καρτών του κ.λπ

Spamming

Το Spamming αναφέρεται στην αποστολή ανεπιθύμητων ηλεκτρονικών mails σε μεγάλη ποσότητα, τα οποία δεν παρέχουν κανέναν σκοπό και εμποδίζουν την ορθή

λειτουργία του συστήματος. Τέτοιες παράνομες δραστηριότητες μπορούν να είναι πολύ απογοητευτικές , και δεν πρέπει απλώς να αγνοούνται από τον κάθε χρήστη αλλά πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να σταματήσουν αυτές τις δραστηριότητες έτσι ώστε η χρησιμοποίηση του διαδικτύου να μπορεί να γίνει ασφαλέστερη.

Απειλή ιών

Ο ιός δεν είναι παρά ένα πρόγραμμα που εμποδίζει την κανονική λειτουργία των συστημάτων και των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι υπολογιστές που συνδέονται με διαδίκτυο είναι περισσότερο ευάλωτοι σε επιθέσεις ιών και μπορούν ακόμα να καταλήξουν στη καταστροφή ολόκληρου του σκληρού δίσκου.

Πορνογραφία

Αυτό είναι ίσως η μεγαλύτερη απειλή σχετικά με την υγιή διανοητική ζωή των παιδιών. Ένα πολύ σοβαρό ζήτημα σχετικά με το διαδίκτυο. Υπάρχουν χιλιάδες πορνογραφικές περιοχές στο διαδίκτυο που μπορούν να βρεθούν εύκολα και μπορούν να είναι ένας καταστρεπτικός παράγοντας όταν τα παιδιά χρησιμοποιούν το διαδίκτυο χωρίς έλεγχο.

Διάφοροι μελετητές του Διαδικτύου προτείνουν τον εξής πίνακα που περιγράφει σε κατηγορίες τις αρνητικές πτυχές της χρήσης του διαδικτύου με μερικά παραδείγματα.

Σχήμα 1.12

Αρνητικές πτυχές της χρήσης του διαδικτύου

Σ αυτό το σημείο είναι αναγκαίο να προστεθεί μια μεγάλη κατηγορία η οποία ανήκει στην ανθρώπινη διάσταση του διαδικτύου, τον εθισμό στο διαδίκτυο.

Εθισμός στο διαδίκτυο

Το πρόβλημα του εθισμού είναι πολύ εκτεταμένο και είναι υπεύθυνο για σοβαρές περιπτώσεις στις οποίες έφηβοι δεν φεύγουν από το σπίτι, δεν έχουν διαπροσωπικές σχέσεις και απομονώνονται μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή τα προηγούμενα δυο ή τρία χρόνια, ενώ μιλούν στη γλώσσα των χαρακτήρων που υποδύονται στα διάφορα παιχνίδια όπως σημειώνει η Louise Nadeau, Καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μόντρεαλ. Η καθηγήτρια πιστεύει ότι σε λίγα χρόνια θα έχουμε ζευγάρια που θα έρχονται για θεραπεία, γιατί το διαδίκτυο θα έχει γίνει η κύρια ασχολία τους. Αυτό το θέμα θα μελετηθεί εκτενώς στο επόμενο κεφάλαιο.

Ο εθισμός είναι η κυριότερη αρνητική παράμετρος από τη χρήση του διαδικτύου, όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα της “Αγάπης” [2]. Από τις τρεις απαντήσεις των ερωτώμενων στο ερώτημα ποιες είναι οι αρνητικές παράμετροι από

τη χρήση του διαδικτύου διαπιστώθηκε ότι ο εθισμός θεωρείται αρνητική παράμετρος για το 68,8%.

Σύμφωνα με την έρευνα άλλες αρνητικές παράμετροι είναι η κατάχρηση προσωπικών δεδομένων για το 36%, τα οφθαλμολογικά προβλήματα για το 28,8%, η παραπληροφόρηση από αναξιόπιστες πηγές για το 26,6%, οι οικονομικές απάτες για το 22,7%, ο επηρεασμός από επιβλαβές ή παράνομο υλικό για το 17,7%, η παρενόχληση μέσω διαδικτύου για το 17,3%, το hacking για το 16,2%.

Επιπλέον το 20% γνωρίζει πολύ καλά τρόπους για να προστατευτεί από τους κινδύνους του διαδικτύου. Το 43,2% δήλωσαν ότι γνωρίζουν αρκετά καλά τρόπους προστασίας, το 27% λίγο, το 7,7% καθόλου και το 2,1% δεν απάντησαν. Ενδιαφέρον για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου δείχνει το 76,5% των νέων, το 18,9% δεν έχει ενδιαφέρον, ενώ το 4,6% δεν απάντησε. Το 60,2% των νέων θεωρεί χρήσιμο αλλά όχι απαραίτητο το διαδίκτυο, το 35,3% βασική καθημερινή ανάγκη, το 2% περιττό, ενώ ένα ποσοστό 2,5% δεν παίρνει θέση.

Όπως προκύπτει από την έρευνα οι άνδρες κάνουν χρήση διαδικτύου 3.8 ώρες καθημερινά κατά μέσο όρο, ενώ οι γυναίκες 3.1 ώρες. Οι νέοι ηλικίας 22 - 23 ετών κάνουν χρήση του διαδικτύου τις περισσότερες ώρες περίπου 3.8 και οι 18-21 ετών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο 3.4 ώρες την ημέρα.

Τα παραπάνω συμπεράσματα προέκυψαν από έρευνα που διενήργησε η Κοινωνική Οργάνωση “Αγάπη” υπό την επιστημονική επιμέλεια της ALCO. Ακολουθήθηκε η μέθοδος των προσωπικών συνεντεύξεων από εθελοντές της “Αγάπης” σε 1.023 άτομα, ηλικίας 18-25 ετών, στο χώρο του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

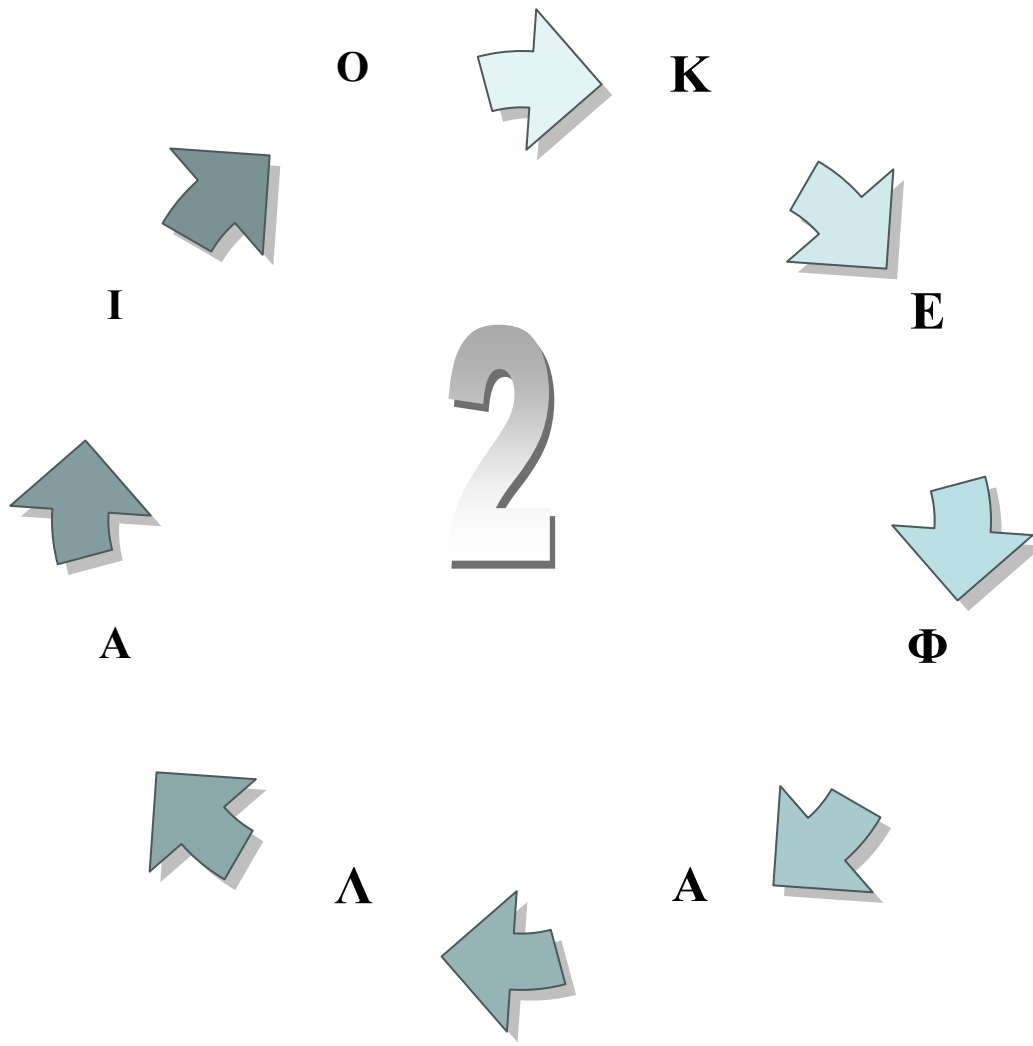
Στην ίδια έρευνα από τους ερωτηθέντες χρήση διαδικτύου δήλωσε ότι κάνει το 93,6%, ενώ το 6,4% απάντησε αρνητικά. Το 65% συνδέεται στο διαδίκτυο από το σπίτι, ενώ όσοι δεν έχουν τη δυνατότητα χρήσης από το σπίτι διαπιστώθηκε από δύο απαντήσεις που έδωσαν ότι μπαίνουν στο διαδίκτυο σε ποσοστό 71,7% από υπολογιστή στο ‘ίντερνετ καφέ’, το 49,2% από τον υπολογιστή ενός φίλου - γνωστού, το 33,7% από υπολογιστή σχολείου, το 13,1% στο χώρο εργασίας, το 8,2 από κινητό τηλέφωνο. Ο κύριος λόγος χρήσης του διαδικτύου είναι η διασκέδαση-ψυχαγωγία με ποσοστό 74,6%. Άλλοι λόγοι χρήσης είναι η εύρεση εκπαιδευτικού υλικού (41,4%), η ενημέρωση (40,6%), η εργασία (13%).

Σύμφωνα με την έρευνα στις πρώτες προτιμήσεις των νέων είναι οι ιστοσελίδες με μουσική και βίντεο (56,8%) και ακολουθούν οι ιστοσελίδες

κοινωνικοποίησης (28%), οι ενημερωτικές ιστοσελίδες (22,4%), οι ιστοσελίδες με εκπαιδευτικό υλικό (21,6%), ιστοσελίδες με παιχνίδια on line (14,3%), chat rooms, blogs, forum (14,3%), ιστοσελίδες σχετικές με τη δουλειά τους (12,5%) και ιστοσελίδες ενηλίκων (4,3%).

Χρήσιμο αλλά όχι απαραίτητο θεωρεί το διαδίκτυο το 51,5% των ανδρών και το 68,4% των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, βασική καθημερινή ανάγκη είναι για το 43,5% των ανδρών και το 27,5% των γυναικών, περιττό για το 2,2% των ανδρών και το 1,8%, ενώ το 2,8% των ανδρών και το 2,3% των γυναικών δεν παίρνουν θέση.

Είναι πολύ σημαντικό να ερευνηθεί σε βάθος η εξάρτηση των χρηστών του διαδικτύου, η επιρροή του στους νέους, η εγκληματικότητα που προκύπτει ως συνέπεια, ο ελλιπής έλεγχος της χρήσης του και οι μέθοδοι και προσπάθειες θεραπείας που ακολουθούνται στον κόσμο.

2.1 Το φαινόμενο της διαδικτυακής εξάρτησης

Στις μορφές εξάρτησης και εθισμού που ήδη είναι γνωστές και που αφορούν κατά βάση χρήση ουσιών, έρχεται να προστεθεί ο εθισμός σε ένα μέσο, που μάλιστα απαιτεί έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση από ειδικούς, καθώς απειλεί κυρίως την νεολαία.

Η εξάρτηση από το Διαδίκτυο αναγνωρίζεται από την ψυχολογική και ψυχιατρική κοινότητα ως ξεχωριστή ψυχοσωματική διαταραχή.

Η διαδικτυακή εξάρτηση, ή αλλιώς σύνδρομο διαδικτυακού εθισμού, εξελίχθηκε παράλληλα με τη διάδοση του διαδικτύου. Δεν είναι τυχαίο ότι τα πρώτα κρούσματα τέτοιας εξάρτησης παρατηρήθηκαν τα πρώτα χρόνια της 10ετίας του 90 στις Η.Π.Α. Πρώτος, ο αμερικανός ψυχίατρος Ivan Goldberg χαρακτήρισε το φαινόμενο ως «διαδικτυακή εξάρτηση» (internet addiction) ενώ το 1995 λειτούργησε στις Η.Π.Α η πρώτη μονάδα απεξάρτησης.

Αυτή η καταχρηστική διαδικτυακή ενασχόληση που οδηγεί σε εξάρτηση όπως ήδη αναφέρθηκε αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς και ενδέχεται να αποτελέσει μια από τις σοβαρότερες των επόμενων δεκαετιών

Γενικά τα χαρακτηριστικά της εξάρτησης είναι τα εξής:

- ✓ ανάγκη για ολοένα μεγαλύτερη ενασχόληση με το αντικείμενο της εξάρτησης,
- ✓ αίσθημα στέρησης,
- ✓ ενασχόληση περισσότερη απ' αυτήν που είχε προγραμματιστεί,

- ✓ ανεπιτυχείς προσπάθειες ελέγχου,
- ✓ μείωση άλλων δραστηριοτήτων.

Τα χαρακτηριστικά προδιάθεσης που συχνά οδηγούν στην εξάρτηση αυτή είναι η αίσθηση έλλειψης κοινωνικής θέσης και αναγνώρισης, η κοινωνική φοβία, η τάση για φαντασία, η ντροπαλότητα και η έντονη συστολή.

Πολλοί μελετητές ορίζουν ότι η εξάρτηση από το διαδίκτυο λέγεται η κατάσταση στη οποία ο χρήστης εμφανίζει τα εξής χαρακτηριστικά :

Χαμηλή αυτοπεποίθηση, ψυχολογική αναστολή, ψυχαναγκαστική διάθεση σιωπή, σύγκρουση με το περιβάλλον του λόγω της χρήσης (καθηγητές, γονείς, φίλοι), απόσυρση στον εαυτό του, χαμηλή επίδοση στις σπουδές του και υποτροπή.

Τύποι της διαδικτυακής εξάρτησης παγκοσμίως

Οι τύποι διαδικτυακής εξάρτησης συνοψίζονται στις εξής κατηγορίες.

Από αυτές ο καθένας μπορεί να προσθέσει και άλλες νέες που εμφανίζονται συνεχώς.

- **Cyber stalking**
Είναι εκφοβισμός κάποιου χρηστή από άλλον μέσω του διαδικτύου
- **Cyber-relation**
Είναι 'ερωτικές' σχέσεις (τις περισσότερες φορές από έγγαμους) που έχουν κάποιοι χρήστες μεταξύ τους
- **Online gambling**
Εθισμός στον online τζόγο, καζίνο, τυχερά παιχνίδια κ.α.
- **Online Software downloading**
Εθισμός στην ασυνεχή λήψη προγραμμάτων, μουσικών αρχείων, παιχνιδιών και άλλων αρχείων από το διαδίκτυο.

- Online game

Υπάρχει πληθώρα παιχνιδιών στο διαδίκτυο, μικρά σε μέγεθος ώστε να μπορεί κάποιος να τα παίζει από οπουδήποτε μέσω διαδικτύου. Συνήθως είναι μεγαλύτερο κίνδυνος κατασπατάλησης χρόνου σε ώρες εργασίας.

- Cyberporn Addiction

Είναι μια από τις μεγαλύτερες απειλές για όλους τους εθισμένους και μη-εθισμένους χρήστες. Η πορνογραφία και οι παιδοφιλίες μέσω διαδικτύου βρίσκεται στο επίκεντρο παρακολούθησης πολλών οργανισμών ηλεκτρονικών εγκλημάτων.

- Online Auction Addiction

Είναι σε απευθείας σύνδεση δημοπρασίες οι οποίες σε ένα ποσοστό είναι πλασματικές

- Obsessive Role Play Gaming

Είναι η μεγαλύτερη απειλή για τους νέους ηλικίας 13-25 όπως περιγράφηκε παραπάνω

- Chat Room Addiction

Ο γνωστός εθισμός, το γνωστό 'chatting' όπως το περιγράφουν οι νέοι, στο οποίο οι χρήστες επικοινωνούν με άλλους χρήστες σε οποιοδήποτε μέρος της γης.

- Compulsive Surfing

Είναι το πάθος με την συνεχή πλοήγηση "αναζήτησης» στο διαδίκτυο.

Έρευνα της Dr. Kimberly Young

Η εξάρτηση από το διαδίκτυο διαπιστώνεται, όταν ο χρήστης απαντήσει θετικά στις πέντε από τις οκτώ διαγνωστικές ερωτήσεις της Dr. Kimberly Young [3]

,υπεύθυνη ψυχολόγος σε ένα από τα μεγαλύτερα διαγνωστικά κέντρα διαδικτυακής εξάρτησης.

Τα διαγνωστικά κριτήρια της Young για την εξάρτηση από το Διαδίκτυο είναι τα εξής:

1. Αισθάνεσαι απορροφημένος στο διαδίκτυο (σκέψου μια προηγούμενη ή μια μελλοντική περίοδο σύνδεσης στο διαδίκτυο);
2. Αισθάνεσαι την ανάγκη να χρησιμοποιείς το διαδίκτυο για, διαρκώς αυξανόμενα, χρονικά διαστήματα για να επιτύχεις την ικανοποίησή σου;
3. Έκανες, επανειλημμένα, προσπάθειες, που δεν ήταν επιτυχημένες, για να ελέγξεις ή να περιορίσεις ή να σταματήσεις ολοκληρωτικά τη χρήση του διαδικτύου;
4. Αισθάνεσαι ανήσυχος, βαρύθυμος, μελαγχολικός και ευέξαπτος όταν προσπαθείς να περιορίσεις ή να σταματήσεις ολοκληρωτικά το διαδίκτυο;
5. Όταν είσαι συνδεδεμένος με το διαδίκτυο, παραμένεις συνδεδεμένος για περισσότερο χρόνο από όσο σκόπευες αρχικά;
6. Έχεις χάσει ή κινδύνευες να χάσεις μια σημαντική σχέση, μια σημαντική εργασία, μια εκπαιδευτική ευκαιρία ή μια ευκαιρία καριέρας, επειδή είσαι χρήστης του διαδικτύου;
7. Είπες ποτέ ψέματα σε μέλη της οικογένειάς σου, στο γιατρό σου ή στον ψυχολόγο σου, για να κρύψεις την έκταση της χρήσης, από σένα, των εφαρμογών του διαδικτύου;
8. Χρησιμοποιείς το διαδίκτυο, σαν ένα τρόπο απόδρασης από τα προβλήματα ή ανακούφισης της πολύ κακής σου διάθεσης; (π.χ. αισθήματα έλλειψης βοήθειας, ενοχής, ανυπομονησίας, μελαγχολίας) ;

Η Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία [4] έχει δημοσιεύσει οδηγίες προς τους γονείς και επισημαίνει τα συμπτώματα που μπορεί να εμφανίσουν τα παιδιά μετά από παρατεταμένη χρήση του υπολογιστή τους και έκθεση τους στο διαδίκτυο. Σύμφωνα με την αναφορά:

- Το παιδί σας παραβιάζει τα χρονικά όρια πού του έχετε θέσει, όσον αφορά τη χρήση του Internet;

- Παραμελεί τις δουλειές που του έχετε αναθέσει στο σπίτι, για να περάσει περισσότερο χρόνο συνδεδεμένο στο Internet (online);
- Δημιουργεί συχνά φιλίες μέσω Internet;
- Πόσο συχνά παραπονιέστε για τον χρόνο που περνάει online;
- Πόσο συχνά το παιδί σας ελέγχει το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του (e mail) , πριν κάνει κάτι άλλο;
- Πόσο συχνά απομονώνεται από τότε που ανακάλυψε το Internet; Παίρνει αμυντική στάση ή κυριεύεται από μυστικοπάθεια, όταν το ρωτάτε τι κάνει όσο είναι online;
- Πόσο συχνά βρίσκεται μόνο του στο δωμάτιο με το κομπιούτερ;
- Αγωνία να ξανά συνδεθεί με το Internet, όσο είναι «εκτός» (offline);
- Προτιμά να περάσει την ώρα του με το Internet, παρά έξω με φίλους;
- Εκνευρίζεται όταν του θέτετε χρονικά περιθώρια χρήσης του Internet;
- Είναι θλιμμένο ή κακόκεφο, όσο είναι offline;

Όπως αναφέρει η Ψυχιατρική Εταιρία εάν στις περισσότερες από τις παραπάνω ερωτήσεις οι απαντήσεις είναι «συχνά» ή «συνέχεια», τότε είναι πολύ πιθανό να υπάρχει αρνητική επίδραση, εξάρτηση ή κάποια επικίνδυνη συνάντηση στα δωμάτια συνομιλίας.

Προφίλ του εξαρτημένου χρήστη

Το προφίλ του εξαρτημένου χρήστη μπορεί να περιγραφεί ως ένα άτομο με χαμηλή αυτοπεποίθηση, συνήθως δεν έχει σχέση με το άλλο φύλο, δεν έχει πολλές κοινωνικές σχέσεις και επιδιώκει τον εντυπωσιασμό από τη χρήση του διαδικτύου. Συνήθως ψεύδεται για να αποκρύψει τις πολλές ώρες που 'σπαταλάει' στο διαδίκτυο. Επίσης είναι απογοητευμένος από τη ζωή και συνήθως έχει υποπέσει και σε άλλες εξαρτήσεις όπως ο αλκοολισμός, το κάπνισμα και οι ναρκωτικές ουσίες.

Σύμφωνα με μελέτες [πηγή: «Ενημέρωση» Έκδοση Κέντρου Συμπαράστασης Προνοίας Απ.Παύλου «Η Ελπίδα»] η εξάρτηση από το διαδίκτυο αναγνωρίζεται πια από

την *ψυχιατρική κοινότητα* ως ξεχωριστή ψυχοσωματική διαταραχή, που χαρακτηρίζεται από:

- ανάπτυξη ανοχής*, καθώς εκδηλώνεται ή ανάγκη για ολοένα αυξανόμενης χρονικής διάρκειας σύνδεση με το διαδίκτυο προς επίτευξη της επιθυμητής ευχαρίστησης και ικανοποίησης.
- συμπτώματα στέρησης*, κυρίως *τρόμο, ανησυχία και κακοκεφιά*
- συναισθηματικές διαταραχές*, όπως κατάθλιψη και ευερεθιστότητα,
- διακοπή των κοινωνικών σχέσεων*, που μπορεί να εκδηλώνεται με εξασθένηση ή ολική εξαφάνιση είτε σε ποιότητα είτε σε ποσότητα.

Οι ψυχολόγοι εκτιμούν ότι χρειάζεται ειδική θεραπεία, όπως η εξάρτηση από το αλκοόλ ή τα ναρκωτικά.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που το διαδίκτυο παγιδεύει τους χρήστες του. Οι μεγαλύτερης ηλικίας για έρευνα και αναζήτηση στο διαδίκτυο και να επικοινωνούν μέσω e-mail, οι νέοι για παιχνίδια και κάθε είδους ψυχαγωγία.. Είναι ένα από τα χρησιμότερα εργαλεία για την απόκτηση γνώσης. Η μη συνετή χρήση του όμως μπορεί να περάσει στο πεδίο του εθισμού.

Το διαδίκτυο επιδρά ψυχολογικά στον χρήστη και ικανοποιεί κάποιες από τις 'ανάγκες' του. Δίνει την δυνατότητα δημιουργίας μιας νέας ταυτότητας, ίσως και ανώνυμης, και δημιουργεί μια μορφή κοινωνικότητας σε μια εικονική πραγματικότητα.. Στο διαδίκτυο δεν υπάρχει ζήτημα απόρριψης λόγω εμφάνισης και ικανοποιεί την περιέργεια για τον έρωτα και το σεξ. Ο γονιός καλείται να προστατεύσει τον νέο από αυτούς τους κινδύνους.

Ο ρόλος των γονέων στο πρόβλημα

Ο ρόλος των γονέων ο σημαντικότερος και όπως θα περιγραφεί σε επόμενο κεφάλαιο είναι πολύ σημαντικοί στην προσπάθεια προστασίας και απεξάρτησης των παιδιών τους. Γενικά οι γονείς δεν ασχολούνται με το ζήτημα λόγω έλλειψης γνώσης αλλά και δεν παραδέχονται ότι δεν γνωρίζουν. Νιώθουν άβολα να μιλήσουν ή είναι υπερβολικοί ή ασυνεπείς σε κανόνες. Κρίνεται αναγκαίο κάθε γονιός να πλησιάζει το παιδί του στον τεχνολογικό τομέα ,να του διδάξει όσα γνωρίζει και να ενθαρρύνει τη χρήση του διαδικτύου σε συγκεκριμένες ωφέλιμες δραστηριότητες. Θα πρέπει ο

υπολογιστής να είναι σε κοινό γραφείο, όχι στο δωμάτιο και να γίνεται χρήση φίλτρων.

Οι γονείς δεν γνωρίζουν τις διαστάσεις του φαινομένου και είναι απαραίτητο να εκπαιδευτούν, προκειμένου να αναγνωρίζουν και να αποκρούουν πράξεις ακατάλληλων ατόμων και να μάθουν τι να κάνουν και σε ποιον να μιλήσουν όταν τους πλησιάσει κάποιος μέσω διαδικτύου.

Διαδικτυακή εξάρτηση: Παγκόσμιο φαινόμενο

Σε μια ευρωπαϊκή χώρα όπως η Γερμανία η οποία αποτελεί την μεγαλύτερη διαδικτυακή αγορά μαζί με την Αγγλία ο αριθμός των εξαρτημένων χρηστών από το διαδίκτυο ξεπερνά το 1000000 άτομα. Πολλά παιδιά μετά το σχολείο επιστρέφουν σε ένα άδειο σπίτι χωρίς επίβλεψη μέχρι να γυρίσουν οι γονείς τους από τη δουλειά και περνούν την ώρα τους συνδεδεμένα στο διαδίκτυο.

Στη Γερμανία, από τις πρώτες Ευρωπαϊκές χώρες λειτουργούν ήδη «κατασκηνώσεις» θεραπευτικές για νέους, στις όποιες έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν και να γνωρίσουν δραστηριότητες ενδιαφέρουσες και πλευρές της ζωής χωρίς τον υπολογιστή και το διαδίκτυο, πού βοηθούν να γνωρίσουν ή και να βρουν τον εαυτό τους.

Στην Ιαπωνία αυξάνεται ο αριθμός των χρηστών πού λαμβάνουν μέρος σε συλλογικές αυτοκτονίες ή συμβόλαια αυτοκτονίας. Όπως δήλωσε η ιαπωνική αστυνομία 91 άτομα αυτοκτόνησαν τη χρονιά 2007 και ο αριθμός αυτός κάθε χρονιά αυξάνεται. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι μικρής ηλικίας Ιάπωνες δηλώνουν ότι οι γρήγοροι ρυθμοί ζωής τους απομακρύνουν από τον κοινωνικό τους περίγυρο και είναι πολλές χιλιάδες νέων πού απομονώνονται στο δωμάτιο τους και η μόνη τους διασκέδαση και επικοινωνία είναι η πλοήγηση στο διαδίκτυο. Να προστεθεί ότι τέτοιου είδους συνέπειες συμβαίνουν και στην Ελλάδα. Τον Απρίλιο του 2009 το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στην Ελλάδα βραβεύτηκε, διότι κατάφερε εγκαίρως να εντοπίσει 13χρονο χρήστη υπολογιστή, υποψήφιο αυτόχειρα, όπως ανέφερε μέσω διαδικτύου στο «ηλεκτρονικό του ημερολόγιο».

Επιδημία

Η δρ Ιλία Ν. Θεοτοκά, κλινική ψυχολόγος, ψυχοθεραπεύτρια, της Ψυχιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, αναφέρει ότι σε περίπτωση που ληφθούν σοβαρά οι απόψεις ενός ψυχολόγου από το Sydney της Αυστραλίας, τότε εμφανίζεται μια μεγάλη πιθανότητα το διαδίκτυο να εξαπλώσει μια παγκοσμίου κλίμακας επιδημία, με έως και 10% των νέων να έχουν φτάσει στα όρια της εξάρτησης.

Ο ίδιος ο ψυχολόγος, ο Lawrence Lam, επιδημιολόγος με ειδικότητα στην ανθρώπινη συμπεριφορά στο Πανεπιστήμιο του Σύδνεϋ και εργαζόμενος στο Παιδικό Νοσοκομείο στο Westmead, υποστήριξε τις απόψεις του σύμφωνα με έρευνες στην Ελλάδα και τις Η.Π.Α., οι οποίες ανέφεραν ότι το 8% των εφήβων ανήκουν στην κατηγορία των εξαρτημένων από τους υπολογιστές, όταν στην Κίνα είναι 14%, με βάση έρευνα του ίδιου.

Χαρακτηριστικά ανέφερε ότι οι άνθρωποι που ήταν παίχτες των online RPG, όπως το World Of Warcraft, ήταν πιο κοντά στον εθισμό, ενώ όρισε τη δραστηριότητα αυτή ως "ανεξέλεγκτη και καταστροφική χρήση του διαδικτύου".

Τα αγόρια, με βάση τη μελέτη, ήταν 50% πιο πιθανό να επηρεαστούν σε σχέση με τα κορίτσια. Ο δόκτωρ Lam συμβουλεύει τους γονείς να παρατηρούν για απότομες αλλαγές στην συμπεριφορά τους και στις ώρες που ασχολούνται με το διαδίκτυο τα παιδιά τους

2.2 Έρευνες για την διαδικτυακή εξάρτηση

Έρευνα: 6^ο Πανελλήνιου Παιδοψυχιατρικού Συνεδρίου (2009)

Η Ελλάδα στην εξάρτηση από το διαδίκτυο – Πρώτη θέση

Επικίνδυνες διαστάσεις τείνει να πάρει και στη χώρα μας το φαινόμενο του εθισμού των νέων στο Διαδίκτυο, όπως προέκυψε από το 6^ο Πανελλήνιο

Παιδοψυχιατρικό Συνέδριο (15 - 17 Μαΐου 2009). Το συνέδριο οργανώνεται από την Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Ελλάδας και την Ένωση Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων. Σύμφωνα με τα επιστημονικά στοιχεία αυτής της έρευνας ο εθισμός των νέων στην Ελλάδα, σε μία χώρα με πολύ χαμηλή διείσδυση του διαδικτύου, φτάνει στο 8.2% μεταξύ των χρηστών .

Πηγή: Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Ελλάδας – Ένωση Ψυχιάτρων Παίδων και Εφήβων

Το ποσοστό αυτό κρίνεται είναι πολύ υψηλό και κατέχει την πρώτη θέση παγκοσμίως. Στην Νορβηγία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 1.98%, στην Ιταλία 5.4% , στην Νότια Κορέα 1.6%, και στην Κίνα δύο έρευνες δίνουν ποσοστό 2.4% και 5.52% .

Οι περισσότερες ερευνητικές ομάδες, όπως και σε αυτήν έρευνα, τοποθετούν τους φοιτητές και τους εφήβους ως τις ομάδες με τον υψηλότερο κίνδυνο για εθισμό μεταξύ των χρηστών.

Η εξήγηση αυτού του αποτελέσματος ίσως εντοπίζεται στον ψηφιακό αλφαριθμητισμό των παιδιών στην Ελλάδα ο οποίος ξεκίνησε στο μεγαλύτερο ποσοστό του μέσα από την εμπειρική ενασχόληση και όχι ως αποτέλεσμα συντονισμένης μαθησιακής διαδικασίας.

Έρευνα: Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας (2008)

Στις ήδη υπάρχουσες μορφές εξάρτησης και εθισμού, που αφορούν κατά βάση χρήση ουσιών, έρχεται να προστεθεί ο εθισμός σε ένα μέσο της ηλεκτρονικής τεχνολογίας. Η Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας συνεδρίασε προκειμένου να ενημερωθεί για τις διαστάσεις που λαμβάνει ο εθισμός στο διαδίκτυο στην Ελλάδα [6]. Ο κ. Δημήτρης Καφετζής, καθηγητής Παιδιατρικής και διευθυντής της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Πανεπιστημιακής Παιδιατρικής Κλινικής και η κ. Άρτεμις Τσίτσικα, επιστημονική υπεύθυνος της Μονάδας, παρουσίασαν τα αποτελέσματα της πρώτης σχετικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε δείγμα παιδιών ηλικίας 15-16 ετών στην Αττική.

Στα βασικότερα συμπεράσματα της έρευνας εμπεριέχεται ότι ποσοστό 1% των εφήβων είναι εθισμένοι στο διαδίκτυο, ενώ 20% βρίσκεται ένα βήμα πριν τον

εθισμό, ενώ η υπέρβαση των δέκα ωρών ενασχόλησης την εβδομάδα μπορεί να οδηγήσει σε εξάρτηση.

Έρευνα: Μονάδα Εφηβικής Υγείας (2008)

Όπως αναφέρει η Καθημερινή (24.01.2008), η επιστημονική υπεύθυνος της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Πανεπιστημιακής Παιδιατρικής Κλινικής, κ. Άρτεμις Τσίτσικα ορίζει αυτή τη μορφή εθισμού ως την «ενασχόληση με το Ίντερνετ για άντληση αισθήματος ικανοποίησης που συνοδεύεται με αύξηση του χρόνου που καταναλώνεται για την άντληση αυτού του αισθήματος».

Η ενασχόληση αυτή συνοδεύεται με την απόρριψη άλλων δραστηριοτήτων. Μερικά συμπτώματα του εθισμού εφήβων στο διαδίκτυο, σύμφωνα με την κλινική ψυχολόγο και παιδοψυχολόγο κ. Έλια Θεοδοκιά, είναι η αδιαφορία για άλλες δραστηριότητες, η μειωμένη επίδοση στο σχολείο λόγω των πολλών ωρών που περνάει ο έφηβος στο διαδίκτυο, ενώ σε προχωρημένες περιπτώσεις ο έφηβος δεν κοιμάται, παραμελεί την προσωπική του υγιεινή αλλά και αδυναμία να σταματήσει την ενασχόληση αυτή την ώρα που έχει ορίσει ο ίδιος.

«Το διαδίκτυο έχει την ικανότητα να καλύψει συγκεκριμένες ψυχολογικές ανάγκες ενός ατόμου. Ένα από τα χαρακτηριστικά του μέσου που προκύπτει από τη φύση του είναι ότι μπορεί να δημιουργήσει μια ιδανική κατάσταση εαυτού, όπως ορίζει η κ. Θεοδοκιά. Υπογραμμίζει ότι το άτομο μπορεί να εξερευνήσει διάφορες πτυχές της προσωπικότητας του χωρίς να περιορισμούς και συνέπειες.

Συνδυασμός παραγόντων οδηγεί στον εθισμό

Σε ότι αφορά τους παράγοντες που οδηγούν στον εθισμό του εφήβου στο διαδίκτυο, η κ. Θεοδοκιά ξεκαθαρίζει αρχικά ότι η εξάρτηση μπορεί να είναι το αποτέλεσμα άλλων ψυχικών διαταραχών, όπως κατάθλιψη, αγχώδεις διαταραχές, διαταραχές προσωπικότητας και κοινωνική φοβία, μεταξύ άλλων. Βλέπουμε ότι μπορεί να υπάρχει κατάθλιψη,

υπέρ - κινητικότητα και διάσπαση προσοχής ή και αυτιστική συμπεριφορά». Τονίζει ότι σε κάποιες από τις περιπτώσεις αυτές μπορεί να χρειαστεί και φαρμακοθεραπεία προκειμένου να αντιμετωπιστούν παράλληλα οι διαταραχές.

Η Μ.Ε.Υ. εξέτασε πολλά παιδιά μέχρι τώρα και παρατήρησε ότι το 30% ανταποκρίθηκε πολύ θετικά, ειδικά όταν η εξάρτηση βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο. Όπως αναλύει η κ. Τσίτσικα, κατά τη διάρκεια της θεραπείας δε διακόπτεται η χρήση, αλλά ο έφηβος μαθαίνει να θέτει όρια στη χρήση και να αρχίσει και πάλι την ενασχόληση με άλλες δραστηριότητες. Να τονιστεί ότι προσπάθειες θεραπείας κάθε περίπτωσης γίνεται από ομάδα τεσσάρων επιστημόνων στην οποία συμμετέχουν παιδίατρος, παιδοψυχίατρος, παιδοψυχολόγος και οικογενειακός σύμβουλος.

Όπως και σε κάθε περίπτωση διαταραχής, ο εθισμός στο διαδίκτυο προκαλεί ακραία περιστατικά όπου παραμελεί τον εαυτό και το περιβάλλον του. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η Μονάδα Εφηβικής Υγείας παρακολούθησε παιδιά που παραμελούσαν την προσωπική τους υγιεινή, τη διατροφή τους, παραμελούσαν τον εαυτό τους σε τέτοιο σημείο που δεν άλλαζαν τα ρούχα τους.

Σύμφωνα με την έρευνα η χρήση του διαδικτύου στα πλαίσια του σχολείου αποδεικνύεται προστατευτικός παράγοντας. Ίσως πρέπει να ληφθεί σοβαρά η εισαγωγή του μαθήματος τεχνολογίας, πληροφορικής και ασφάλειας στο διαδίκτυο στα δημοτικά σχολεία στο οποίο μειονεκτεί σημαντικά η εκπαίδευση της Ελληνικής Παιδείας. Ενώ οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί έπρεπε να εκπαιδεύουν τα παιδιά για την σωστή χρήση του διαδικτύου, το ρόλο αυτό αναλαμβάνουν τα μεγαλύτερα παιδιά ή οι συμμαθητές τους με ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Έρευνες της ΜΕΥ έχουν δείξει ότι το 19,47% των εφήβων χρηστών του διαδικτύου αναφέρουν ότι έχουν πρόσβαση σε πορνογραφικές σελίδες. Τα στοιχεία επιβεβαίωσαν ότι τα παιδιά που επισκέπτονται τις πορνογραφικές σελίδες έχουν προβλήματα διαγωγής και κοινωνικότητας.

Ακόμη, βρέθηκε ότι 6,4% των εφήβων χρηστών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για τυχερά παιχνίδια. Οι έφηβοι χρησιμοποιούν τις πιστωτικές κάρτες των γονιών τους, προπληρωμένες κάρτες ή παίζουν με αντικαταβολή.

Σύμφωνα με τους μαθητές της Τετάρτης και Πέμπτης τάξης των δημοτικών το 80% έχει ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το 65% των μαθητών δημοτικού έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο. [Πηγή: SaferInternet.gr]

Στην έρευνα για την χρήση του διαδικτύου από μαθητές απάντησαν 602 μαθητές από 28 Δημοτικά σχολεία της Αττικής. Για τη συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, τα οποία συμπλήρωσαν οι εκπαιδευτικοί, μετά από συζήτηση με τους μαθητές τους στην τάξη. Μέσα από την έρευνα διαφαίνονται οι

συνήθειες των μαθητών σε σχέση με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του κινητού τηλεφώνου, αλλά και ο τρόπος διαχείρισης των προσωπικών τους δεδομένων και επαφών μέσω διαδικτύου.

Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας για την χρήση του διαδικτύου από μαθητές δημοτικού είναι πως:

- 78% των μαθητών Ε΄ και ΣΤ΄ δημοτικού χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό υπολογιστή και 65% των μαθητών έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο.
- 13% των μαθητών Ε΄ και ΣΤ΄ δημοτικού χρησιμοποιούν Η/Υ σε Internet café.
- 62% των μαθητών δημοτικού χρησιμοποιούν Η/Υ στο σπίτι, 18% στο σπίτι φίλων και 22% στο σχολείο.
- 25% των μαθητών δημοτικού χρησιμοποιούν υπολογιστή / Διαδίκτυο 2-3 ώρες καθημερινά, ενώ το 34% 0-1 ώρες καθημερινά.
- 38% των μαθητών δημοτικού σερφάρουν στο Διαδίκτυο μόνοι τους, χωρίς καμία παρουσία των γονέων τους. Το 28% των μαθητών χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο συχνά με την παρουσία των γονέων τους, ενώ μόνο το 7% πάντα με την παρουσία των γονέων.
- 35% των μαθητών δημοτικού έχουν τον Η/Υ στο δωμάτιό τους.
- 66% των μαθητών δημοτικού (34% αγόρια, 32% κορίτσια) παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια (on line, κονσόλα).

- 39% των μαθητών δημοτικού συνομιλούν με άλλα παιδιά στο Διαδίκτυο.
- 9% των μαθητών δημοτικού δίνουν προσωπικές πληροφορίες στο Διαδίκτυο.
- 38% των μαθητών δημοτικού έχουν ακούσει για μαγνητοσκόπηση ξυλοδαρμού.
- 20% των μαθητών δημοτικού έχουν μάθει να χρησιμοποιούν Η/Υ μόνοι τους.
- 61% των μαθητών δημοτικού χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο.
- 50% των μαθητών δημοτικού έχουν δικό τους κινητό τηλέφωνο.

Με βάση τα παραπάνω πορίσματα της έρευνας για την χρήση διαδικτύου από μαθητές δημοτικού πρέπει να αφυπνιστούν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί.

Για την καλύτερη ενημέρωση των μαθητών και των γονιών τους για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου εγκαινιάζεται και η γραμμή βοήθειας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου με αριθμό 800 11 800 15. Τη γραμμή βοήθειας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ / help@saferinternet.gr, του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου διαχειρίζεται Η Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) της Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του πανεπιστημίου Αθηνών, που εδρεύει στο νοσοκομείο Παίδων «Π & Α Κυριακού». Η Γραμμή αυτή, απευθύνεται σε εφήβους και τις οικογένειές τους, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών (παρενόχληση, εξάρτηση, επιβλαβές περιεχόμενο, παιδοφιλία, κ.α.) και λειτουργεί Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 09:00 πμ έως τις 15:00 μμ.

Έρευνα: ΤΕΙ Αθήνας (2008)

Σύμφωνα με έρευνα του ΤΕΙ Αθήνας το 13% των Ελλήνων φοιτητών είναι εξαρτημένοι από το διαδίκτυο και το χρησιμοποιούν 24 ώρες την εβδομάδα. Η έρευνα είναι από τις πρώτες που έχουν γίνει στην Ελλάδα και αναλύει την εξάρτηση από το διαδίκτυο των φοιτητών ΑΕΙ και ΤΕΙ και διεξήχθη από τον Ιούλιο του 2008 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2008.

Σύμφωνα με τους ερευνητές το δείγμα επιλέχθηκε τυχαία και το μέγεθός του ήταν 1207 φοιτητές των 5 Σχολών του ΤΕΙ Αθήνας, του Οικονομικού

Πανεπιστημίου, του Γεωπονικού Πανεπιστημίου και του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ηλικία των φοιτητών ήταν 18-28 χρονών. Οι 585 εξ' αυτών ήταν άντρες και οι 622 ήταν γυναίκες. Η μέση ηλικία των φοιτητών είναι 21 χρονών.

Τα συμπεράσματα της έρευνας όπως παρουσιάσθηκαν, είναι τα εξής:

- 13% είναι εξαρτημένοι στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα κριτήρια της Young (ικανοποιούν 5 τουλάχιστον κριτήρια Young)
- 21% είναι οι προεξαρτημένοι (ικανοποιούν 3-4 κριτήρια της Young)
- Μεταξύ των εξαρτημένων στο διαδίκτυο, οι άντρες είναι περισσότεροι από τις γυναίκες (63% άνδρες – 37% γυναίκες).
- Οι εξαρτημένοι στο διαδίκτυο χρησιμοποιούν το διαδίκτυο 24 ώρες την εβδομάδα κατά μέσο όρο. Οι φοιτητές που σπουδάζουν γνωστικά αντικείμενα που προϋποθέτουν μεγαλύτερη ενασχόληση με τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή, όπως οι φοιτητές Πληροφορικής παρουσιάζουν διπλάσιο ποσοστό, εξάρτησης από το διαδίκτυο (16%).
- Το 50% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο βρίσκεται μεταξύ 18-20ετών.
- Οι εξαρτημένοι στο διαδίκτυο χρησιμοποιούν πολύ περισσότερο από τους μη εξαρτημένους το chat και τα παιχνίδια στο διαδίκτυο.
- Το 27% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο χρησιμοποιούν το chat για πάνω από 5 ώρες καθημερινά.
- Το 53% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο έχει χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση (μέχρι 6,5 ,σε κλίμακα από 1 μέχρι 10).
- Το 47% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο νιώθουν μόνοι και απροστάτευτοι σε σύγκριση με το 10,5% των μη εξαρτημένων.
- Παρατηρούμε ότι το 29 % των εξαρτημένων στο διαδίκτυο παίρνει ναρκωτικές ουσίες τουλάχιστον μια φορά την ημέρα.
- Το 20% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο καταναλώνει πάνω από 5 κανονικά ποτήρια οινόπνευματων ποτών την ημέρα.

Έρευνα: Harris Interactive (2008)

Μία ενδιαφέρουσα και πρωτότυπη δημοσκόπηση διενήργησε η Harris Interactive για λογαριασμό της Intel.

Συγκεκριμένα, η Intel θέλησε να διερευνήσει πόσο σημαντικά ρόλο διαδραματίζουν το Internet και η πληροφορική γενικότερα, στις ζωές των Αμερικανών πολιτών.

Στην έρευνα με τίτλο “Η εξάρτηση του Internet στη σημερινή Οικονομία”, έλαβαν μέρος 2.119 ενήλικες και σύμφωνα με αυτή, ποσοστό 46% των γυναικών και 30% των ανδρών που ερωτήθηκαν σχετικά, δήλωσαν ότι θα προτιμούσαν να μην έχουν ερωτικές επαφές για δύο εβδομάδες παρά να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο για το ίδιο χρονικό διάστημα.

No I am NOT addicted!!!

Όπως αναφέρεται στην έρευνα οι χρήστες ανέφεραν ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο κατέχει πρώτη θέση ανάμεσα στα αντικείμενα, που χωρίς αυτά δεν θα μπορούσαν να ζήσουν. Ενημερωτικά ακολουθούν η καλωδιακή τηλεόραση, και η έξοδος σε εστιατόρια.

Από την άλλη πλευρά, το 61% των γυναικών που πήραν μέρος στην έρευνα, ανέφεραν ότι θα προτιμούσαν να μην δουν τηλεόραση για δύο εβδομάδες, παρά να μην έχουν πρόσβαση διαδίκτυο για μία εβδομάδα.

Έρευνα: Harris Interactive (23 Δεκεμβρίου 2009)

Είναι πολύ ενδιαφέρον για τον αναγνώστη να διαβάσει την νέα έρευνα της Harris Interactive[8] η οποία αφορά τους ενήλικες. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τηλεφωνικώς σε 2029 ενήλικες από 7 με 12 Ιουλίου και 13 με 19 Οκτωβρίου 2009.

Τα σημαντικότερα στοιχεία της έρευνας είναι:

- Οι ηλικίες ξοδεύουν παραπάνω online χρόνο 30-39 (18 ώρες), οι ηλικίες 25-29 (17 ώρες) και οι ηλικίες 40-49 (17 ώρες).
- Το μισό από αυτούς (50%) αγόρασαν τον τελευταίο μήνα κάτι από το διαδίκτυο. Στατιστικά το 62% από αυτούς ανήκουν στις ηλικίες 30-39 και το 56% στις ηλικίες 40-49.
- Ο αριθμός των ενηλίκων οι οποίοι είναι online είναι τώρα 184 εκατομμύρια (80%), και δεν έχει αλλάξει από το 2008 και 2007.
- Επίσης, ο αριθμός των online ενηλίκων από το σπίτι αυξήθηκε στο 76% φέτος από 75% πέρυσι, συγκρίσιμο με το 70% το 2006, και 66% το 2005. Οι ώρες online έχουν αυξηθεί και λόγω της οικονομικής κρίσης του 2009. Η

online ψυχαγωγία είναι πολύ πιο φθηνή από την έξοδο.

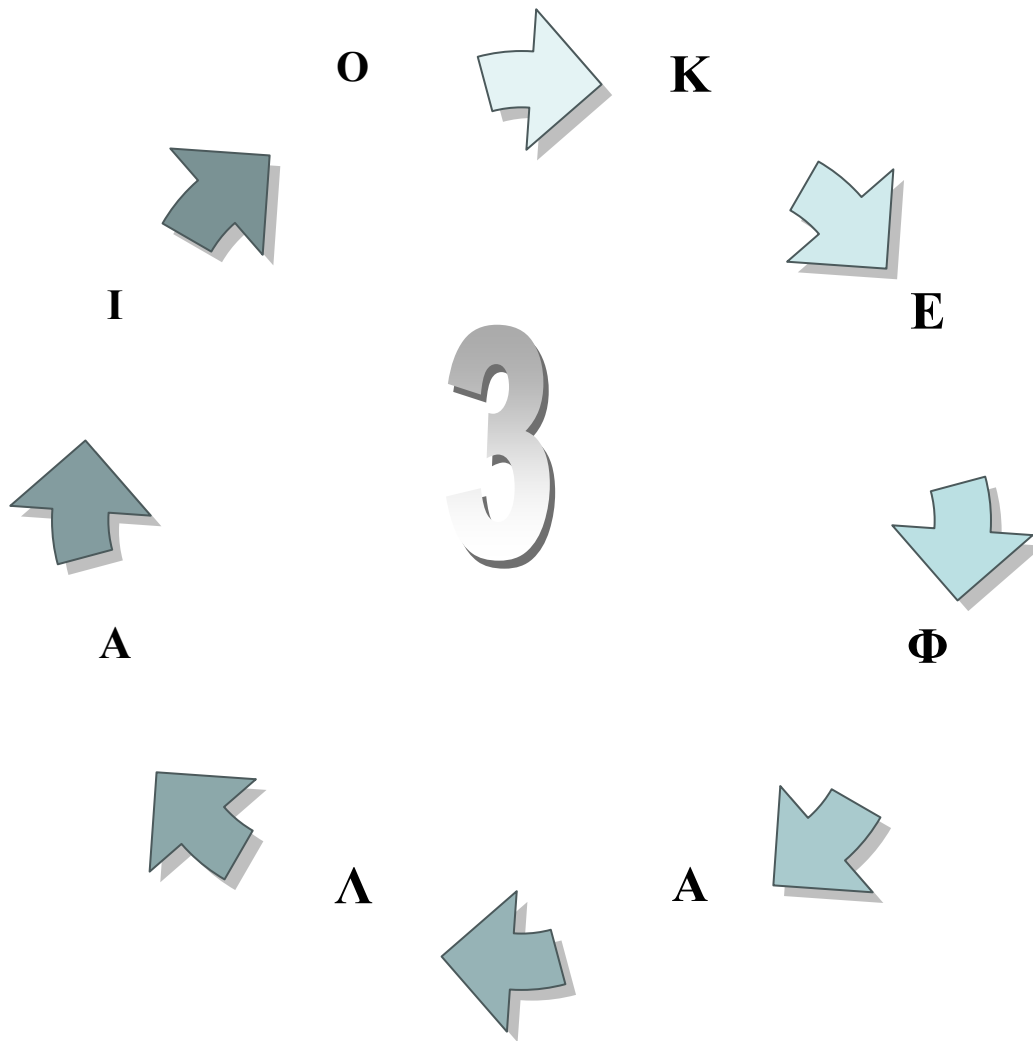
Έρευνα: The Future Laboratory (2009)

Σύμφωνα με την έρευνα της εταιρείας The Future Laboratory, το 33% των ανθρώπων όταν βρεθούν σε ένα μέρος όπου το κινητό τους 'πιάνει' ή όταν δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο πανικοβάλλονται.

Οι νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας έχουν εθίσει τους ανθρώπους και νιώθουν ότι κάτι τους λείπει όταν δεν τις έχουν . Σύμφωνα με την έρευνα όταν ο χρήστης δεν μπορεί να επικοινωνήσει μέσω sms, e-mail ή του Facebook, για τους περισσότερους ανθρώπους ισοδυναμεί με κοινωνική ανυπαρξία: όταν δεν επικοινωνείς, είσαι ανύπαρκτος.

Από την άλλη πλευρά, η έρευνα αυτή έδειξε ότι πολλοί χρήστες πιστεύουν ότι όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο τους απελευθερώνει μια προσωρινή διακοπή κάθε μορφής επικοινωνίας με την οικογένεια (29%) και με το εργασιακό περιβάλλον (28%) .

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΓΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΕΓΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η εξάρτηση από το διαδίκτυο αποτελεί την πιο σύγχρονη μορφή εξάρτησης. Εκδηλώνει την εξάντληση του πολιτισμού ενός κόσμου που παρακμάζει, όπου η τεχνολογία από μέσον που χειραφετεί ο άνθρωπος μετατρέπεται σε μέσον καταναγκασμού και ολοκληρωτικής απώλειας της ελευθερίας του.

Η διαδικασία αυτή έχει επιδράσεις σε όλους τους χρήστες, ιδιαίτερα τους νέους, του διαδικτύου, άλλους λιγότερο και άλλους περισσότερο. Όμως όλοι αυτοί οι νέοι βιώνουν τις τραγικές συνέπειες αναπόφευκτης καταστροφής της προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής τους ζωής.

Από αυτήν την άποψη, η εξάρτηση από το διαδίκτυο, η πιο σύγχρονη μορφή εξάρτησης, αποτελεί ταυτόχρονα και την πιο ακραία μορφή αποξένωσης του ανθρώπου.

3.1 Επιδράσεις στους νέους

Η εξάρτηση στο διαδίκτυο επιδρά στους νέους αρνητικά. Παρακάτω παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι επιπτώσεις του εθισμού στο διαδίκτυο.

Επιπτώσεις του εθισμού στο διαδίκτυο:

- Κοινωνική Απομάκρυνση – Απομόνωση
- Απογοήτευση από την ζωή
- Περιορισμός ελεύθερου δημιουργικού χρόνου – Δεύτερη ζωή στο διαδίκτυο
- Κατάθλιψη , Χαμηλή αυτοεκτίμηση,
- Εγκληματικότητα - Αυτοκτονικός ιδεασμός
- Σχολική αποτυχία – χαμηλή επίδοση, διαταραχές ύπνου , μειωμένη φυσική δραστηριότητα, διαταραγμένες οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις, χαμηλή ποιότητα ζωής

Ξεχωρίζοντας τα παραπάνω ως πνευματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στην συνέχεια συνοψίζονται τα σωματικά συμπτώματα.

Σωματικά συμπτώματα:

- Διατροφικές διαταραχές
- Διαταραχές του ύπνου και αλλαγή των συνηθειών ύπνου
- Παθήσεις σε οστά και μύες
- Μειωμένη αθλητική δραστηριότητα
- Ξηρά μάτια – μυωπία
- Ημικρανίες
- Παχυσαρκία από την καθιστική ζωή
- Παραμέληση προσωπικής υγιεινής

Αριθμοί

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από την έρευνα του Τ.Ε.Ι. Αθήνας (2009)

51,4% των εθισμένων στο Διαδίκτυο δηλώνει απογοητευμένο από τη ζωή

48,6% παραδέχεται ότι αισθάνεται μοναξιά

42 ώρες την εβδομάδα (δηλαδή, κατά μέσο όρο 6 ώρες την ημέρα) ξοδεύει online το 27% των εξαρτημένων

1/3 των εθισμένων φοιτητών και σπουδαστών έχει μέσο όρο βαθμολογίας κάτω του 5

26,5% όσων συχνάζουν σε Internet καφέ παρουσιάζει συμπτώματα εθισμού στο Διαδίκτυο

Κοινωνική Απομάκρυνση – Απομόνωση

Χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση οι ψυχίατροι παρατηρούν ότι ο εθισμένος χρήστης στο διαδίκτυο εμφανίζει συμπτώματα απόσυρσης από την υπόλοιπη ζωή του

και συρρίκνωση της πραγματικότητάς του και απώλεια ελέγχου των αρνητικών επιπτώσεων. Οι ψυχίατροι περιγράφουν τη νέα αυτή διαταραχή ως βιοψυχοκοινωνική και την παρομοιάζουν με διαταραχές όπως ο αλκοολισμός, η βουλιμία, ο τζόγος κ.ά. Όπως είναι γνωστό πριν από τον εθισμό εμφανίζονται η εξάρτηση και η υπερβολική χρήση που χαρακτηρίζονται από ανεπιτυχή προσπάθεια ελέγχου. Επιζητείται συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα χρήσης ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα, ανάγκη για έλεγχο email, πλοήγηση στο διαδίκτυο, παραμέληση της οικογένειας, της εργασίας κ.ο.κ.

Παρακάτω αναφέρεται η άποψη της παιδοψυχιάτρου κ. Αναστασίας Κουμούλα, *«Κάποιοι που δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στην κατά πρόσωπο επικοινωνία, ειδικές ομάδες, όπως άνθρωποι με αναπηρία και άλλοι, βρίσκουν καταφύγιο και αντλούν ανακούφιση από το διαδίκτυο. Αντλούν μια κάποια “κοινωνικοποίηση” εκεί που μέχρι πρότινος θα βλέπανε παθητικά τηλεόραση»*.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί η συνέντευξη του Γιώργου Χρούσου, Καθηγητή Παιδιατρικής, στην Ολυμπία Λιάτσου της Ελευθεροτυπίας [9] (04/12/2008).

Ο ίδιος αναφέρει ότι η απεριόριστη και ανεξέλεγκτη χρήση των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών από τα παιδιά δεν μπορεί να έχει καλά αποτελέσματα για τη μετέπειτα λειτουργία τους στην οικογένεια, τον κοινωνικό περίγυρο, το σχολείο και αργότερα το χώρο εργασίας. Η υπερβολική χρήση του διαδικτύου επηρεάζει αρνητικά όλα τα απαραίτητα συστατικά μιας στοιχειώδους συναισθηματικής επάρκειας.

Δήλωσε ότι η αλόγιστη χρήση και των τεχνολογιών, τηλεόραση και ηλεκτρονικός υπολογιστής στα δωμάτια των παιδιών, μπορεί να αποβεί πολύ βλαπτική σε ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων, μικρών και μεγάλων, ιδιαίτερα των παιδιών που είναι και πιο ευάλωτα. Απαιτείται όμως διαχωρισμός, αν και σιγά σιγά αλληλοπροσεγγίζονται και γίνονται ένα. Η τηλεόραση είναι πιο παθητική, ενώ το διαδίκτυο παρέχει διαδραστικότητα.

Συμφωνεί ότι τα τεχνολογικά επιτεύγματα είναι ωφέλιμα και επιτρέπουν τη διασπορά της γνώσης και της πληροφορίας, βοηθούν στην εξάπλωση της δημοκρατίας, αποκαλύπτουν και προστατεύουν από αυθαιρεσίες, παρέχουν διασκέδαση.

Βεβαίως κατέκρινε την υπερβολική χρήση η οποία σύμφωνα με τον ίδιο οδηγεί σε απομόνωση από τον κοινωνικό περίγυρο, επηρεάζοντας αρνητικά όλα τα

απαραίτητα συστατικά μιας στοιχειώδους συναισθηματικής επάρκειας: αίσθηση ασφάλειας, κοινωνικότητας, προσωπικής ικανότητας και δημιουργικότητας και αυτονομίας και αυθεντικότητας. Πρόσθεσε ότι οι γονείς που το επιτρέπουν, εκθέτουν τα παιδιά τους σε μεγάλο κίνδυνο, με προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη, την επιτυχία τους ως μέλη της οικογένειας, του σχολείου και της ζωής γενικά και, συνεπώς, και την ευτυχία τους ως παιδιά και αργότερα ως ενήλικοι.

Πρόσφατη έρευνα του ΤΕΙ Αθήνας συσχετίζει την εξάρτηση των νέων από το διαδικτύου με απομόνωση, χρήση ναρκωτικών, κάπνισμα και αλκοόλ. Σύμφωνα με την έρευνα αναφέρεται ότι: «Όλα αυτά είναι απόρροια πλημμελούς ανάπτυξης και έλλειψης των στοιχειωδών συστατικών της ικανοποίησης και ευτυχίας. Στα παιδιά αυτά συνέχεια κάτι λείπει, και αυτή η έλλειψη οδηγεί σε προσπάθειες αυτοθεραπείας με μεθόδους που όχι μόνο δεν τα θεραπεύουν, αλλά τα κάνουν χειρότερα».

Απογοήτευση από την ζωή

Απογοητευμένος από τη ζωή προτού ξεκινήσει να την βιώνει, μοναχικός και προσκολλημένος σε ηλεκτρονικά παιχνίδια βίας εμφανίζεται ένας στους δύο νέους που συχνάζουν στα Internet καφέ και παρουσιάζουν συμπτώματα εθισμού στο διαδίκτυο, αποκαλυπτική έρευνα του ΤΕΙ Αθήνας.

Το 26,5% όσων πάνε στα Internet καφέ αποδεικνύεται εξαρτημένο από το νέο μέσο, καθώς ξοδεύει κατά μέσο όρο 6-7 ώρες την ημέρα «κολλημένο» μπροστά στον υπολογιστή και ικανοποιεί όλα τα διεθνή κριτήρια αναγνώρισης του εθισμού στο διαδίκτυο. Το 40% των νέων χρηστών παίζουν τον περισσότερο χρόνο παιχνίδια βίας, ενώ το 30% αναζητά την επικοινωνία στα δωμάτια συνομιλιών (chat rooms). Σύμφωνα με την έρευνα λιγότεροι βλέπουν βίντεο, ενώ σημαντικό ποσοστό έχουν οι επισκέψεις σε ιστοσελίδες πορνογραφικού περιεχομένου.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το 28% αναφέρει πως νιώθει μελαγχολία όταν προσπαθεί να περιορίσει τη χρήση του διαδικτύου και το 48,6% δηλώνει πως αισθάνεται μοναξιά και από χαμηλή αυτοεκτίμηση και το 57,3% δεν θέλει να εργαστεί.

Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί η συνέντευξη του καθηγητή Ποσοτικών Μεθόδων στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας κ. Χρήστος Φράγκος

ο οποίος δήλωσε (Πηγή: Ελεύθερος Τύπος) «Για τους εξαρτημένους χρήστες του, το διαδίκτυο λειτουργεί ως χώρος εκτόνωσης και ανώνυμης έκφρασης της πικρίας που νιώθουν απέναντι στην κοινωνία – πικρίας συσσωρευμένης λόγω παραγόντων όπως η απόρριψη από τον κοινωνικό περίγυρο, η αδιαφορία της οικογένειας, η ανασφάλεια για το εργασιακό μέλλον, η φτώχεια.».

Ο ίδιος ηγείται μιας έρευνας που ξεκίνησε στις 10 Φεβρουαρίου 2009. Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν 438 χρήστες του διαδικτύου, με ηλικίες 12 μέχρι 30 ετών, οι οποίοι συχνάζουν συνολικά σε 12 Internet καφέ στην Αθήνα. Ο ίδιος δήλωσε ότι με έκπληξη εντοπίστηκαν μπροστά στις οθόνες των Internet καφέ και τέσσερα

παιδιά ηλικίας 8 χρόνων. «Διαπιστώσαμε ότι στις περιοχές με χαμηλότερο μέσο βιοτικό επίπεδο, η εξάρτηση από τον κυβερνοχώρο είναι μεγαλύτερη», επισημαίνει ο κ. Φράγκος.

Από τις μελέτες διαπιστώνεται ότι οι εξαρτημένοι από το διαδίκτυο χρήστες νιώθουν εγκαταλειμμένοι από όλους, απογοήτευση και μοναξιά περισσότερο από ότι οι μη εξαρτημένοι. Δεν νιώθουν κοινωνική υποστήριξη.

Περιορισμός ελεύθερου χρόνου – Δεύτερη ζωή στο διαδίκτυο

Τα τελευταία χρόνια κυριαρχεί η απουσία διαλόγου και διαπροσωπικής επικοινωνίας και αυτό δίνει ώθηση να διαμορφώνονται στους νέους στη αναζήτηση μιας εικονικής πραγματικότητας ως υποκατάστατο της δικής τους καθημερινότητας. Η τάση υποκατάστασης του κενού τους ωθεί στην αναζήτηση μιας ψηφιακής “δεύτερης ζωής” η οποία θα έχει εκπλήξεις, ευκαιρίες και σχέσεις που δεν μπορούν να τις βρουν στη ζωή τους.

Στη συμβουλευτική τηλεφωνική «γραμμή - Σύνδεσμος» της ΕΨΥΠΕ (Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας Παιδιού και Εφήβου), οι ψυχολόγοι λένε ότι δέχονται όλο και περισσότερα τηλεφωνήματα από γονείς που τους ρωτάνε για το τι πρέπει να πράξουν. «Οι γονείς δυσκολεύονται με τον χειρισμό συμπεριφορών των παιδιών τους στην καθημερινή ζωή. Ανάμεσα στις συμπεριφορές αυτές είναι και η πολύωρη χρήση του Η/Υ» λέει στην «Κ» η κ. Ρένα Πογιαντζόγλου, ψυχολόγος της

ΕΨΥΠΕ. «Περίπου το 15% των γονέων κάνει αναφορά σε δυσκολία να χειριστεί το γεγονός ότι το παιδί τους ασχολείται συνεχώς με τον υπολογιστή παίζοντας παιχνίδια».

Ένα από τα σημαντικότερα ,από άποψης εθισμού, παιχνίδια είναι το Second Life που μπορούν να παίζουν χιλιάδες παίκτες μαζί όπου εισέρχονται είδη του πραγματικού κόσμου. Μπορεί κάποιος να πληρώσει με αληθινά χρήματα και να φτιάξει ένα εικονικό σπίτι. Μέσα σε αυτό έχουν εισαχθεί πραγματικές\$ διαφημίσεις, πραγματικές τράπεζες κ.α.. Οι χρήστες νιώθουν ότι έχουν τη ζωή που θα ήθελαν και να συμπεριφέρονται όπως θέλουνε αυτοί με την δυνατότητα reset σε κάθε σφάλμα.

Από την ηλικία των 15 ετών ο έφηβος αρχίζει να βγαίνει μόνος του και κατά συνέπεια ελέγχεται δυσκολότερα από τους γονείς.. Μπορεί να πηγαίνει σε Ίντερνετ καφέ χωρίς να γνωρίζει ο γονιός τι κάνει. Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να μπλέξει με ηλεκτρονικό καζίνο ή άλλα

τυχερά παιχνίδια και να κλέψει και να χρησιμοποιήσει τις πιστωτικές κάρτες των γονιών του. Ένας άλλος κίνδυνος είναι η αναζήτηση σε σελίδες με πορνογραφικό υλικό. Ένας άλλος σοβαρός κίνδυνος για τον έφηβο είναι να εθιστεί παιχνίδια ενσάρκωσης ρόλων. Τα παιχνίδια αυτά λέγονται MMORPG (massively multiplayer online role playing games) και παίζονται συγχρόνως σε διάφορες χώρες από πολλούς νέους και νέες που ενσαρκώνουν ρόλους.. Στα MMORPG όποιος συμμετέχει ενσαρκώνει ρόλο της επιλογής του και πολλές φορές ταυτίζεται με αυτό χάνοντας τη δική του ταυτότητα. Το ενδιαφέρον του για το παιχνίδι είναι αδιάκοπο σπαταλώντας στο μέγιστο τον ελεύθερο χρόνο του. Τα πιο δημοφιλή μεταξύ αυτών των παιχνιδιών είναι τα εξής: World Warcraft, Linage, Aion, Star Wars κ.λπ.

Χαμηλή απόδοση στις σπουδές

Οι περισσότεροι νέοι οι οποίοι τείνουν να εθιστούν ή είναι ήδη εθισμένοι, μαθητές και φοιτητές παρουσιάζουν χαμηλή απόδοση στις σπουδές τους σε ποσοστό 90% και αυτό είναι προφανώς αναμενόμενο αφού δεν έχουν διάθεση και χρόνο για αυτό.

Οι φοιτητές που σπουδάζουν γνωστικά αντικείμενα που προϋποθέτουν μεγαλύτερη ενασχόληση με τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή, όπως οι φοιτητές Πληροφορικής παρουσιάζουν διπλάσιο ποσοστό, εξάρτησης από το διαδίκτυο (16%),

από φοιτητές που δεν είναι εξοικειωμένοι, λόγω γνωστικού αντικειμένου, με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, όπως οι φοιτητές της Σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων(8%).

Κίνδυνος για την ζωή

Περισσότερα περιστατικά σχετικά με τις επικίνδυνες συνέπειες της διαδικτυακής εξάρτησης εμφανίζονται στην Ν. Κορέα και στην Κίνα όπου η ξαφνική και γρήγορη διείσδυση του διαδικτύου δημιούργησε σοβαρά προβλήματα. Στη Ν. Κορέα αναφέρθηκαν δέκα θάνατοι εφήβων από καρδιο-αναπνευστικά αίτια σε ιντερνέτ καφέ και το 2.1% των παιδιών 6-19 χρόνων χαρακτηρίζονται ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια για εθισμό στο διαδίκτυο.

Ο εθισμός στο διαδίκτυο αποτελεί σήμερα ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα δημόσιας υγείας για την Ν. Κορέα. Οι εξαρτημένοι σε ποσοστό 80% χρειάζονται θεραπεία και γύρω στο 22% θεραπεία όπως αναφέρει ο Ahn (2007). Στην Κίνα ο εθισμός στο διαδίκτυο αφορά το 13.7% των Κινέζων εφήβων και ξεκίνησαν διαδικασίες αντιμετώπισης του φαινομένου με περιορισμό της χρήσης των ηλεκτρονικών παιχνιδιών.

Ένα τρομακτικό παράδειγμα το οποίο διαδραματίστηκε στη Ν. Κορέα, το 2005, όπου ένα βρέφος τεσσάρων μηνών πέθανε, όταν οι γονείς του το άφησαν μόνο του για να παίξουν διαδικτυακά παιχνίδια σε ένα Ιντερνετ καφέ. Στην ίδια χώρα, η οποία αποτελεί αντικείμενο μελέτης ως προς το πρόβλημα της εξάρτησης υπολογίζεται ότι το 30% των εφήβων αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού, το οποίο θεωρείται ένα από τα πιο σοβαρά ζητήματα δημόσιας υγείας. Στην Ιαπωνία, ο αντίστοιχος αριθμός αγγίζει το 1,5 εκατομμύριο εφήβους, ενώ στις ΗΠΑ το 8% των σπουδαστών κολεγίων χρειάζεται συμβουλευτική βοήθεια.

Αύξηση της εγκληματικής συμπεριφοράς

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο, έγινε μια ανασκόπηση 173 ερευνών του U.S. National Institute Of Health [10] και όλες συνέκλιναν στο συμπέρασμα πως η παρατεταμένη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά, της τηλεόρασης και των video games συνδέονται:

- με την επιθετική συμπεριφορά,

- την παιδική παχυσαρκία,
- το κάπνισμα από μικρή ηλικία και
- την εμπλοκή σε επικίνδυνες σεξουαλικές συμπεριφορές.

Η εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου και των άλλων συναφών τεχνολογιών από τα παιδιά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την μακρόχρονη συμπεριφορά τους καθώς και να διαμορφώσει συμπεριφορές.

Σημαντικό αποτέλεσμα είναι η συσχέτιση της εκτεταμένης χρήσης του διαδικτύου από παιδιά που έπαιζαν βίαια παιχνίδια με:

- την πτώση της επίδοσης των παιδιών αυτών στο σχολείο,
- αύξηση της βίαιης συμπεριφοράς,
- με μυοσκελετικά προβλήματα και
- με επιληπτικές κρίσεις

Δεν είναι καθόλου παράξενο που παιδιά εύπορων οικογενειών και υψηλών κοινωνικών τάξεων σχετίζονται περισσότερο με τον ηλεκτρονικό τζόγο, έχοντας μεγαλύτερη πρόσβαση στις ειδικές κάρτες για online στοιχήματα. Οι ειδικές κάρτες οι οποίες κυκλοφορούν τον τελευταίο χρόνο στην Ελλάδα και μπορεί να τις προμηθευτεί οποιοσδήποτε, ακόμη και από το περίπτερο. Κάποιοι νέοι ηλικίας 15 έως 23 ετών ξοδεύουν κατά μέσο όρο 200 ευρώ το μήνα σε τέτοιες κάρτες, για να στοιχηματίζουν ηλεκτρονικά σε αθλητικούς αγώνες.

Οι ειδικοί θεωρούν ότι αυτές οι κάρτες βοηθούν τους εφήβους στον εθισμό του ηλεκτρονικού τζόγου. Σύμφωνα με έρευνα της Μονάδας Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παίδων, το 53,4% των εφήβων χρησιμοποιεί συστηματικά το διαδίκτυο και δηλώνει ότι η κύρια ασχολία του είναι τα παιχνίδια

Σύμφωνα πάλι με την έρευνα του Τ.Ε.Ι. Αθήνας (2009) φαίνεται ότι ο εξαρτημένος υποκόπτει και σε άλλα αντικοινωνικά παραπτώματα αφού το 29 % των εξαρτημένων στο διαδίκτυο παίρνει ναρκωτικές ουσίες τουλάχιστον μια φορά την ημέρα. Επίσης το 20% των εξαρτημένων στο διαδίκτυο καταναλώνει πάνω από 5 κανονικά ποτήρια οινοπνευματωδών ποτών την ημέρα.

3.2 Εγκληματικότητα

Στην προηγούμενη ενότητα αναφέρθηκε ότι η εξάρτηση στο διαδίκτυο μπορεί να οδηγήσει τον νέο σε εγκληματικές ενέργειες. Στις νέες μορφές εγκληματικών πράξεων προστέθηκε η χρήση του διαδικτύου με σκοπό το έγκλημα το οποίο άρχισε να εμφανίζεται και να λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις. Οι ειδικοί το ονομάζουν διαδικτυακό έγκλημα (cybercrime- internet crime)

Σύμφωνα με έρευνα του Reisig, et. al., 2009 η ανασφάλεια που συνδέεται με τη χρήση του διαδικτύου φαίνεται από το ποσοστό 70% των ατόμων που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο πιστεύει ότι είναι πιο πιθανό να πέσει θύμα διαδικτυακού εγκλήματος.

Οι σημαντικότεροι λόγοι που οι εγκληματίες προτιμούν τη χρήση του διαδικτύου είναι επειδή τους παρέχει πρόσβαση σε πολλά άτομα, έχει χαμηλό κόστος και κίνδυνο, εξασφαλίζει ανωνυμία και δεν υπάρχουν γεωγραφικοί περιορισμοί.

Το διαδικτυακό έγκλημα μπορεί να πάρει διάφορες μορφές από την οικονομική απάτη ως τον κίνδυνο ανηλικού. Μια από τις πιο απειλητικές μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος είναι αυτό που αφορά την παιδική, ηλεκτρονική πορνογραφία ή την σεξουαλική παρενόχληση ανηλίκων στο διαδίκτυο. Σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα το 20% των ανηλίκων που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο έχει προσεγγιστεί σεξουαλικά από άτομα που συνάντησαν σε αυτό.

Συνήθως οι ενήλικες προσεγγίζουν ανηλικούς δημιουργώντας μια ψεύτικη ταυτότητα και παρουσιάζοντας τον εαυτό τους έχοντας την ίδια ηλικία με τον ανήλικο. Σύμφωνα με έρευνα του Wyker (2007) στην πλειονότητά τους είναι άντρες, μεταξύ 26- 39 ετών, με ανώτερη μόρφωση και χαρακτηρίζονται από δυσκολία στη διαμόρφωση και διατήρηση διαπροσωπικών σχέσεων .

Στην σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλικού ανήκει και η διακίνηση παιδικού πορνογραφικού υλικού, όπου πρόκειται για ένα σχετικά νέο φαινόμενο και το οποίο περιλαμβάνει τη συλλογή και τη διακίνηση παιδικού πορνογραφικού υλικού στο διαδίκτυο.

Παρακάτω παρατίθεται ο ορισμός και οι μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος όπως αναφέρεται στο [12].

Ορισμός

Ο όρος Ηλεκτρονικό έγκλημα ή Ηλεκτρονική εγκληματικότητα αποτελεί μια ευρεία έννοια στην οποία εμπίπτουν όλες εκείνες οι αξιόποινες πράξεις που τελούνται με τη χρήση ενός συστήματος ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων. Ο όρος αυτός διακρίνεται σε στενή και σε ευρεία έννοια. Η εν στενή έννοια ηλεκτρονική εγκληματικότητα αναφέρεται στις αξιόποινες πράξεις όπως είναι η ηλεκτρονική απάτη , η χωρίς άδεια απόκτηση δεδομένων, η παραποίηση δεδομένων και η δολιοφθορά δηλαδή εγκλήματα όπου ο ηλεκτρονικός υπολογιστής αποτελεί κύριο μέσο τέλεσης των εγκλημάτων. Αντίθετα η εν ευρεία έννοια εγκληματικότητα μέσω Η/Υ περιλαμβάνει όλα εκείνα τα αδικήματα για την τέλεση των οποίων ο ηλεκτρονικός υπολογιστής χρησιμοποιείται ως βοηθητικό μέσο.

Μορφές Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Αστυνομίας (Πηγή: <http://www.astynomia.gr/>) σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας που διεξήγαγε η McConnell International σε 52 χώρες, με τίτλο «Cyber Crime.. and Punishment?» κατατάσσει τα αδικήματα που διαπράττονται στον κυβερνοχώρο στις παρακάτω κατηγορίες:

- Παρεμπόδιση (κυβερνο)κυκλοφορίας
- Τροποποίηση και Κλοπή δεδομένων
- Εισβολή και Σαμποτάζ σε δίκτυο
- Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση
- Διασπορά ιών
- Υπόθαλψη αδικημάτων
- Πλαστογραφία και Απάτη

Κύριες μορφές Κυβερνοεγκλημάτων που εξιχνιάσθηκαν στην Ελλάδα από το Τμήμα Ηλεκτρονικού Εγκλήματος/ΔΑΑ

1. Απάτες μέσω Διαδικτύου
2. Παιδική πορνογραφία
3. *Cracking* και *hacking*
4. Διακίνηση-πειρατεία λογισμικού
5. Πιστωτικές κάρτες
6. Διακίνηση ναρκωτικών
7. Έγκλημα στα *chat rooms*

Επιδράσεις εγκληματικότητας μέσω διαδικτύου σε τομείς της κοινωνίας

Είναι σημαντικό να γίνει μια μικρή αναφορά στις επιδράσεις της διαδικτυακής εγκληματικότητας από οικονομικής πλευράς η οποία καλύπτει τις περιπτώσεις 1,3,4,5,6 των παραπάνω κύριων μορφών. Η σύγχρονη μορφή εγκληματικότητας μέσω του διαδικτύου απειλεί την οικονομία, την απασχόληση και την υγεία, επισήμανε ο γενικός γραμματέας της Ιντερπόλ.

Η πειρατεία βλάπτει την οικονομία και την απασχόληση, όπως και η πώληση ψεύτικων φαρμάκων όπου είναι απειλή για την υγεία και την ασφάλεια των ανθρώπων.

Η Ιντερπόλ έχει εντοπίσει μέχρι σήμερα 816 χιλιάδες ιστοσελίδες που εμπλέκονται σε παράνομες δραστηριότητες όσον αφορά την πώληση και προώθηση ψεύτικων φαρμάκων. Μόνο όμως 72 από αυτές τις υποθέσεις εξιχνιάστηκαν ενώ κατασχέθηκαν τέτοιου είδους φάρμακα που είχαν προωθηθεί σε 19 χιλιάδες αγοραστές.

Με κέρδη δισεκατομμυρίων ευρώ, η εγκληματικότητα στο διαδίκτυο έχει από την ερασιτεχνική πειρατεία σε εκείνη του οργανωμένου εγκλήματος, όπως ανέφεραν στην Διεθνούς Έκθεσης Πληροφορικής Cebit 2009. Η γερμανική Υπηρεσία Ασφάλειας της Πληροφορικής (BSI) ανέφερε στην έκθεση αυτή «Η κατάσταση είναι ακόμη πιο καταστροφική απ' ό,τι φοβόμασταν».

Η BSI εκτιμά ότι το ηλεκτρονικό έγκλημα αποφέρει κέρδη δισεκατομμυρίων ευρώ, ενώ ο Ρώσος Γιουτζίν Κασπέρσκι, ο οποίος εκπαιδεύτηκε στην αποκρυπτογράφηση από την KGB και σήμερα είναι ένας από τους κορυφαίους

ειδικούς στα προγράμματα κατά των ιών, ανεβάζει το ποσό στα 100 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο.

Όπως αναφέρει ο Σεμπασιάν Σρεμπέρ, ιδρυτής της εταιρείας Syss, η οποία ειδικεύεται κατά παραγγελία επιθέσεις εναντίον των δικτύων πληροφορικής μεγάλων εταιρειών, ώστε να εντοπιστούν προβλήματα στα συστήματά τους «Είναι δύσκολο να υπολογιστούν ακριβώς οι απώλειες, καθώς καμία εταιρεία δεν είναι διατεθειμένη να παραδεχθεί δημόσια ότι έχει πέσει θύμα απάτης».

Κάποτε οι χάκερς ήταν συμπαθητικοί στον Τύπο και στην κοινή γνώμη, αλλά τώρα όλοι γνωρίζουν ότι κάποιοι από ιδεαλιστές κατάντησαν καθαρά κερδοσκόποι.

Τώρα υπάρχουν ειδικοί στο προγραμματισμό, οι οποίοι εντοπίζουν τις αδυναμίες των συστημάτων και στη συνέχεια πωλούν την ανακάλυψή τους σε εγκληματίες οι οποίοι τις εκμεταλλεύονται.

Μια από τις πιο κερδοφόρες ηλεκτρονικές απάτες είναι η αποστολή «σπαμ» όπου οι χάκερς «κλειδώνουν» μία ιστοσελίδα και απαιτούν χρήματα για να την απελευθερώσουν. Είναι γνωστό σε όλους όσους έχουν λογαριασμούς σε κοινωνικά δίκτυα, όπως το Facebook ή το MySpace, οι οποίες είναι πλούσιες σε προσωπικά δεδομένα, οι χάκερς υποκλέπτουν ότι μπορεί να τους αποφέρει χρήματα, από φωτογραφίες μέχρι τραπεζικές πληροφορίες.

Επειδή η διακίνηση πορνογραφίας, ιδίως παιδικής, και η αυτοκαταστροφική (όπως αυτοκτονική) τάση θεωρούνται σήμερα οι πιο επικίνδυνες παρεκτροπές των νεαρών ηλικιών παρακάτω θα αναλυθούν λίγο περισσότερο αυτές οι κατηγορίες.

Πορνογραφία στο διαδίκτυο

Αναφορικά οι παθολογικές καταστάσεις [11] στις οποίες μπορεί να εμπλακεί ένας χρήστης του διαδικτύου είναι:

1. Cyberbullying (εκφοβισμός κάποιου χρηστή από άλλον μέσω του διαδικτύου)
2. Cybersex (συμμετοχή σε πράξεις φανταστικού ερωτά με το ίδιο η άλλο φύλο μέσω του διαδικτύου)
3. Cyberporn (διακίνηση πορνογραφικών εικόνων ή βίντεο μέσω διαδικτύου)
4. Cyber suicide (ανάπτυξη αυτοκτονικών τάσεων μετά από παρόρμηση άλλων χρηστών μέσω του διαδικτύου σε ακραίες καταστάσεις

πραγματοποίηση αυτοκτονιών σαν (δώρο)στη αόρατη κοινωνία του διαδικτύου}

5. Cyberterror (συμβουλές μέσω διαδικτύου στη πραγματοποίηση μη νομίμων ενεργειών)

Η νόμιμη πορνογραφία στο διαδίκτυο δεν θεωρείται έγκλημα αλλά όταν πρόκειται να μπορούν τα παιδιά να την εντοπίζουν ελεύθερα και να βλέπουν εύκολα πορνογραφικό υλικό αυτό δεν θα το ήθελε κανένας γονιός.

Ξεκινώντας από την πορνογραφία θα παρουσιαστούν μερικά στατιστικά στοιχεία:

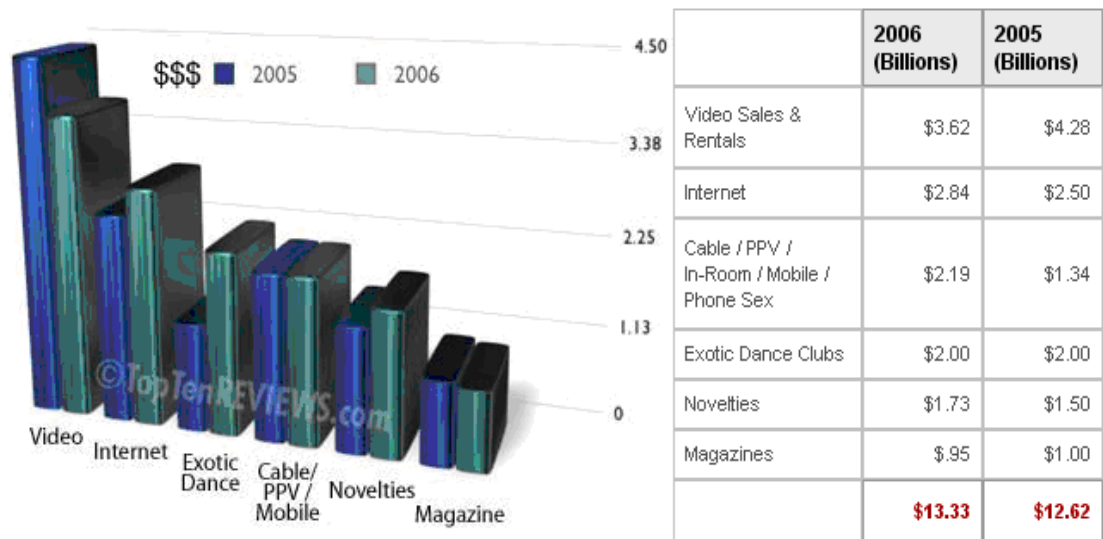
Πορνογραφία – Παιδική Πορνογραφία

- Βιομηχανία της πορνογραφίας (2002)
 - \$57.0 δις φορολογήσιμα παγκοσμίως
 - \$12.0 δις φορολογήσιμα από αυτά μόνο στις ΗΠΑ, περισσότερο από όλες τις κατηγορίες επαγγελματικού ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης και μπίτςμπαλ μαζί. Τα \$2.5 από τα \$12 δις σχετίζονται με την πορνογραφία μέσω του διαδικτύου.

- Πορνογραφία στο διαδίκτυο
 - Το 25% από τις συνολικές αναζητήσεις στις μηχανές αναζήτησης σχετίζονται με το sex.
 - Το 8% των συνολικών emails είναι σχετιζόμενα με πορνό
 - Το 12% από τις συνολικές ιστοσελίδες είναι πορνογραφικές

- Επηρεασμός των ανηλίκων
 - 100.000 ιστοσελίδες προσφέρουν παράνομη παιδική πορνογραφία
 - Το 90% των χρηστών ηλικίας 8-16 έχουν δει σεξουαλική επαφή στο διαδίκτυο.
 - Η μέση ηλικία για την πρώτη επαφή του παιδιού με την διαδικτυακή πορνογραφία είναι γύρω στα 11.
 - Οι καλύτεροι πελάτες της διαδικτυακής πορνογραφίας είναι οι ηλικίες 12 με 17.

Στις επόμενες εικόνες παρουσιάζονται κάποια στατιστικά αποτελέσματα από την TopTenreviews [13].

Σχήμα 3.1

Τα σημαντικότερα ποσά φορολογικών εσόδων στις Η.Π.Α. για 2005-2006

Pornography Time Statistics

Every second - \$3,075.64 is being spent on pornography

Every second - 28,258 Internet users are viewing pornography

Every second - 372 Internet users are typing adult search terms into search engines

Every 39 minutes: a new pornographic video is being created in the United States

2006 Worldwide Pornography Revenues

Country	Revenue (Billions)	Per Capita
China	\$27.40	\$27.41
South Korea	\$25.73	\$526.76
Japan	\$19.98	\$156.75
US	\$13.33	\$44.67
Australia	\$2.00	\$98.70
UK	\$1.97	\$31.84
Italy	\$1.40	\$24.08
Canada	\$1.00	\$30.21
Philippines	\$1.00	\$11.18
Taiwan	\$1.00	\$43.41
Germany	\$.64	\$7.77
Finland	\$.60	\$114.70
Czech Republic	\$.46	\$44.94
Russia	\$.25	\$1.76
Netherlands	\$.20	\$12.13
Brazil	\$.10	\$53.17
Other 212	Unavailable	
	\$97.06 Billion	

Σχήμα 3.2

Φορολογικά έσοδα από πορνογραφικό υλικό παγκοσμίως 2006

Είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί ότι η φορολογική αποδοχή για την US από πορνογραφικό υλικό είναι η ίδια με την εικόνα στο σχήμα 3.1. Από μόνη της λοιπόν η βιομηχανία της πορνογραφίας έχει πολύ μεγάλες εισπράξεις όσον αφορά πάντα τις νόμιμες φορολογικές δηλώσεις.

Σχήμα 3.3

Πορνογραφικές ιστοσελίδες ανά χώρα το 2006

Στην παραπάνω εικόνα παρουσιάζονται πορνογραφικές ιστοσελίδες ανά χώρα 2006 και όπως φαίνεται οι ΗΠΑ κατέχουν την πρώτη θέση

Στατιστικά διαδικτυακής Πορνογραφίας	
Πορνογραφικές ιστοσελίδες	4.2 εκ (12% των συνολικών)
Πορνογραφικές σελίδες	420 εκ
Καθημερινή αναζήτηση σε πορνογραφικές σελίδες	68 εκ (25% από τις συνολικές αναζητήσεις)
Καθημερινά πορνογραφικά Email	2.5 δις (8% από τα συνολικά emails)
Χρήστες που βλέπουν πορνό	42.7%
Λήψη ανεπιθύμητης έκθεσης σε πορνογραφίες	34%
Μέση τιμή καθημερινών πορνογραφικών emails ανά χρήστη	4.5 ανά χρήστη
Μηνιαίες πορνογραφικές λήψεις (Peer-to-peer)	1.5 δις (35% των συνολικών)

Καθημερινή αναζήτηση παιδικής πορνογραφίας	116,000
Ιστοσελίδες που προσφέρουν παιδική πορνογραφία	100,000
Σεξουαλικές παρενοχλήσεις σε νέους σε chat	89%
Νέοι που δέχονται σεξουαλικές παρενοχλήσεις	1 στους 7
Επισκέπτες σε πορνογραφικές ιστοσελίδες	72 εκ μηνιαίως
Πωλήσεις Πορνογραφικού υλικού στο διαδίκτυο	\$4.9 δις

Στατιστικά Παιδικής διαδικτυακής Πορνογραφίας	
Μέση ηλικία των παιδιών που πρωτοβλέπουν πορνογραφικό υλικό στο διαδίκτυο	11 ετών
Συνήθης πελάτης διαδικτυακής πορνογραφίας	35 – 49 ετών
Ποσοστό : 15-17 χρονών είδαν σκληρό πορνό στο διαδίκτυο	80%
Ποσοστό : 8-16 χρονών είδαν online πορνό	90% (οι περισσότεροι την ώρα που κάνουν εργασία)
Ποσοστό : 7-17 χρονών θα έδιναν την διεύθυνση του σπιτιού τους	29%
Ποσοστό : 7-17 χρονών θα έδιναν την διεύθυνση του email τους	14%

Τα παρακάτω στοιχεία προέρχονται από έρευνα που διεξήγαγαν από κοινού οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών στο διαδίκτυο: Google, WordTracker, PBS, MSNBC και Alexa Research. Σήμερα υπάρχουν 4.2 εκατομμύρια πορνογραφικοί διαδικτυακοί τόποι, αριθμός που αναλογεί σε 12 % όλων των διαδικτυακών τόπων. Υπάρχουν 372 εκατ. πορνογραφικές σελίδες και 68 εκατ. καθημερινές αναζητήσεις πορνό-υλικού στις μηχανές αναζήτησης, αριθμός που αναλογεί στο 25% όλων των αναζητήσεων. Καθημερινά στέλνονται παγκοσμίως 2.5 δισεκατομμύρια πορνογραφικού ύφους e-mail, αριθμός που αναλογεί στο 8% του συνόλου των e-mails. Τέλος να αναφερθεί ότι οι επισκέπτες πορνογραφικών ιστοσελίδων σ παγκοσμίως κάθε χρόνο ανέρχονται σε 72 εκατ.

Συνέπειες διαδικτυακής πορνογραφίας

- Επηρεασμός των ενηλίκων
 - Το 20% των αντρών βλέπων πορνογραφικό υλικό την ώρα εργασίας τους
 - Το 13% των γυναικών βλέπων πορνογραφικό υλικό την ώρα εργασίας τους
 - Το 10% αυτών εθίζονται

- Παραγωγικότητα
 - Το 70 % όλης της κίνησης σε πορνογραφικές τοποθεσίες γίνεται κατά τις ώρες 9 με 5.
 - Ένας στους τρεις υπαλλήλους απολύεται για χρήση διαδικτυακής πορνογραφίας.
 - Σύμφωνα με Internet Data Center το 30 με 40 % των υπαλλήλων δεν εξερευνά τον διαδικτυακό ιστό για θέματα σχετικά με την εργασία του με συνέπεια η εταιρία να ζημιώνεται.

- Ανήλικοι

Σχήμα 3.4

Οι έφηβοι στο διαδίκτυο

Το σεξ και τα κοινωνικά δίκτυα ήταν για το 2009 τα πιο συχνά θέματα αναζήτησης στο διαδίκτυο για άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών όπως αναφέρεται στην [14] . Οι τρεις κορυφαίες αναζητήσεις του 2009 για νέους κάτω των 18 ετών ήταν, κατά σειρά, το YouTube, το Google και το Facebook, όμως στις αμέσως δύο επόμενες θέσεις είναι το πορνό και το σεξ.

Η εταιρία Symantec που παρέχει λογισμικό γονικού ελέγχου, ειδοποιεί τους γονείς σε όλο τον κόσμο, καθώς τα παιδιά αποδεικνύεται ότι βλέπουν περιεχόμενο που είναι ακατάλληλο για την ηλικία τους. Όπως αναφέρει η έρευνα στα πρώτα 25 των αναζητήσεων των αγοριών βρέθηκαν το 2009 τα κοινωνικά δίκτυα, τα παιχνίδια και τα ψώνια.

Για τα κορίτσια δημοφιλής ήταν τα κοινωνικά δίκτυα, αλλά στα πρώτα 25 ήταν πιο έντονη η προτίμηση για την μουσική, τις κινηματογραφικές ταινίες, τις διασημότητες και τα τηλεοπτικά show.

Ένα από τα μεγαλύτερα διαδικτυακά εγκλήματα είναι η παιδική πορνογραφία. Σύμφωνα με το Gnutella καθημερινά γίνονται 116.000 αναζητήσεις παιδικής πορνογραφίας, Παγκοσμίως υπάρχουν περίπου 100.000 διαδικτυακούς τόπους παιδικής πορνογραφίας. Από τους ανήλικους που έχουν πρόσβαση διαδίκτυο το 89% δέχονται σεξουαλική παρενόχληση από ενήλικο, ενώ τα θύματα του ίδιου είδους παρενόχλησης σε πραγματικές συνθήκες είναι το 20% των νέων αυτών.

Σύμφωνα με την UNESCO, ο συνολικός τζίρος της βιομηχανίας παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο ξεπερνάει τα 3 δισ. ευρώ ετησίως. Επιπρόθετα, ο αριθμός των ιστοσελίδων που φιλοξενούν παιδό-πορνογραφικό περιεχόμενο είχε αύξηση 345% την τελευταία πενταετία. Κάθε μέρα προστίθενται 8 με 20 ιστοσελίδες με περιεχόμενο παιδικής πορνογραφίας.

Σε αυτό το σημείο θα αναφερθεί η συνέντευξη του προϊστάμενου της υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος κ. Μανώλη Σφακιανάκη [Πηγή: Καθημερινή] ο οποίος αναφέρθηκε στη διακίνηση ερασιτεχνικών βίντεο με βιασμούς ανηλίκων βρίσκονται καλά οργανωμένα δίκτυα παιδόφιλων και έχουν υψηλότερα κέρδη. Όπως δήλωσε έχει διαπιστωθεί ότι οι δημοφιλείς ιστοσελίδες του είδους δέχονται χιλιάδες επισκέψεις ημερησίως παρά το γεγονός ότι η πρόσβαση σε ορισμένες από αυτές κοστίζει έως και 100 ευρώ το λεπτό. Τρομακτικό είναι το συμπέρασμα ότι οι ενδιαφερόμενοι εμφανίζονται διατεθειμένοι να πληρώσουν συνδρομή από 500 έως 3.000 ευρώ.

Ο ίδιος δήλωσε ότι από τις συνολικά 81 υποθέσεις που έχει διαχειριστεί η ΕΛ.ΑΣ. από το 2004 μέχρι σήμερα, οι 30 αφορούν διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας, ενώ από τα συνολικά 142 άτομα που έχουν κατηγορηθεί για συμμετοχή σε ηλεκτρονικά εγκλήματα, οι 80 είναι αναμειγμένοι σε υποθέσεις παιδικής πορνογραφίας. Πρόκειται συνήθως για άτομα με υψηλό βιοτικό και μορφωτικό επίπεδο όπως ένας δικηγόρος της Λάρισας, πανεπιστημιακός στη Θεσσαλονίκη, επισμηνίας του υπουργείου Εθνικής Άμυνας, καθηγητής ξένων γλωσσών στα Γιαννιτσά.

Με την αύξηση της παιδικής πορνογραφίας, οι 'κυνηγοί' στο διαδίκτυο και η ανάπτυξη και η υποκίνηση νέων νόμων για την παιδική σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση είναι στην πρώτη γραμμή των μέσων ενημέρωσης. Ο όρος κυνηγός διαδικτύου, ο οποίος χρησιμοποιείται ευρέως, είναι αυτός που παρενοχλεί και εκμεταλλεύεται σεξουαλικά μέσω διαδικτύου.

Δημοφιλή ειδησεογραφικά προγράμματα, όπως το «Catch a Predator», αποκαλύπτουν σε απευθείας σύνδεση τους κυνηγούς στην προσπάθειά τους να επιτεθούν σεξουαλικά ανηλίκους. Αυτό το πρόβλημα αφορά τους πάντες, άτομα με παιδιά ή μη. Σύμφωνα με το Center for Sex Offender Management, 30 τοις εκατό των σεξουαλικών ενηλίκων εγκληματιών κακοποιήθηκαν σεξουαλικά ως παιδιά. Αν υπάρχει δυνατότητα τώρα που είναι γνωστό το πρόβλημα να σπάσει ο κύκλος και να προστατευτούν τα παιδιά από τα σεξουαλικά αρπακτικά. Παρακάτω παρουσιάζονται

μερικά από τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων και των νεαρών θυμάτων τους, που μπορεί να εκπλήξει και απομυθοποιήσει διάφορους μύθους.

Στατιστικά

Σύμφωνα με το Γραφείο Στατιστικής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [15], στις ΗΠΑ:

- Τα δύο τρίτα (67 τοις εκατό) από όλα τα θύματα της σεξουαλικής επίθεσης που αναφέρθηκαν σε υπηρεσίες επιβολής του νόμου ήταν κάτω των 18 ετών κατά τη στιγμή του εγκλήματος .
- Ένας στα επτά θύματα σεξουαλικής επίθεσης που αναφέρθηκαν σε υπηρεσίες επιβολής του νόμου ήταν κάτω από την ηλικία 6 .
- Ο χρόνος στη ζωή ενός άνδρα, όταν αυτός είναι πολύ πιθανό να είναι το θύμα σεξουαλικής επίθεσης είναι η ηλικία 4.
- Μεγαλύτερο κίνδυνο έχει μία γυναίκα που είναι σε ηλικία 14 ετών.
- Περίπου το ήμισυ (49 τοις εκατό) των παραβατών των θυμάτων κάτω από την ηλικία 6 ήταν μέλη της οικογένειας

Σύμφωνα με το Γραφείο Ερευνών στο Κολοράντο, στις ΗΠΑ:

- 80 τοις εκατό των καταδικασθέντων ενηλίκων βιαστών παραδέχονται να ότι παρενοχλούσαν παιδιά.
- Λιγότερο από το 30 τοις εκατό των σεξουαλικών εγκλημάτων έχουν αναφερθεί.
- Τα παιδιά που γνωρίζουν ή έχουν σχέση με το δράστη είναι λιγότερο πιθανό να καταγγείλει την αξιόποινη πράξη.

Εκτιμάται ότι στην Αμερική υπάρχουν 60 εκατομμύρια επιζώντες παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Νέοι και κυνηγοί στο διαδίκτυο

Ο όρος κυνηγός στο διαδίκτυο αντιπροσωπεύει το άτομο που αναζητεί και παρενοχλεί σεξουαλικά μέσω διαδικτύου άλλα άτομα, συνήθως ανήλικα. Όπως αναφέρεται στην έρευνα του Ofer Zur [16]

- 1 στα 5 παιδιά έρχονται σε επαφή με έναν ‘κυνηγό’ Internet.
- Οι κυνηγοί έρχονται σε επαφή με τους εφήβους και τα παιδιά μέσω του Ίντερνερτ μέσω δικτυακών τόπων κοινωνικής δικτύωσης όπως το MySpace ή Facebook.
- Οι κυνηγοί επίσης συνήθως χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την παραγωγή, την παρασκευή, και διανομή υλικού παιδικής πορνογραφίας, εκθέτοντας τη νεολαία με την παιδική πορνογραφία και τους ενθαρρύνει να ανταλλάσσουν πορνογραφικό υλικό ή χειρότερα δελεάσει τα παιδιά να ανταποκριθούν με σκοπό τη σεξουαλική επαφή.
- Οι περισσότεροι νέοι , είναι όλα τα θύματα είναι ηλικίας μεταξύ 12 και 15 ετών.
- Τα περισσότερα θύματα δεν παίρνουν μέτρα ασφαλείας ώστε να εμποδίσουν τους ξένους και, στην πραγματικότητα, είναι πρόθυμα να συμμετάσχουν σε συζητήσεις με αγνώστους.
- Τα περισσότερα θύματα είναι μόνα με λίγους φίλους. Συχνά ψάχνουν για την αγάπη και στοργή σε online. Πολλά παιδιά που έρχονται σε επαφή με τους κυνηγούς πιστεύουν ότι είναι η επικοινωνία με κάποιον γύρω από τη δική τους ηλικία, και όχι με έναν ενήλικο.
- Τα περισσότερα θύματα είναι μυστικοπαθείς σχετικά με τις δραστηριότητές τους στο διαδίκτυο.
- Τα περισσότερα θύματα τείνουν να έχουν λίγες δραστηριότητες εκτός του Διαδικτύου.
- Τα περισσότερα θύματα λαμβάνουν περίεργα τηλεφωνήματα, δώρα, και πακέτα από τους κυνηγούς που περιποιούνται τα θύματά τους για να τους δελεάσουν.

Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα σεξουαλικών αδικημάτων σε ανήλικους που αφορά πολλούς γονείς είναι η διαγραφή 90 χιλιάδων χρηστών στο δίκτυο κοινωνικοποίησης myspace σύμφωνα με ανακοίνωση των υπευθύνων. Οι χρήστες που διαγράφηκαν έχουν υποπέσει σε σεξουαλικής φύσεως διαδικτυακά αδικήματα έναντι ανήλικων παιδιών. Ο αριθμός μάλιστα των χρηστών που τελικά διαγράφηκαν ήταν κατά 40 χιλιάδες μεγαλύτερος από εκείνον που οι υπεύθυνοι είχαν υπολογίσει.

Ο κ. Blumenthal, ένας από τους υπεύθυνους της ιστοσελίδας επισήμανε ότι για κάθε έναν από αυτούς που διαπράττουν σεξουαλικά αδικήματα έναντι ανήλικων παιδιών μπορεί να υπάρχουν εκατοντάδες άλλα profiles με διαφορετικές ηλικίες, χαρακτηριστικά και ονόματα. Θα είναι πολύ δύσκολο να τεθούν σε απόλυτο έλεγχο αυτά τα διαδικτυακά αδικήματα.

Ανάπτυξη αυτοκαταστροφικών τάσεων

Ο υπερβολικός εθισμός των εφήβων στο διαδίκτυο μπορεί να προκαλέσει συμπεριφορές αυτοτραυματισμού και αυτοκαταστροφικών τάσεων. Σύμφωνα με αυστραλο-κινεζική πανεπιστημιακή μελέτη 1.618 εφήβων, ηλικίας 13 έως 18 ετών, από επαρχία της Κίνας, οι ερευνητές εντόπισαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι νεαροί χτυπούσαν τον εαυτό τους, έβγαζαν τα μαλλιά τους, ή προκαλούσαν εγκαύματα στο σώμα τους. Η μελέτη δημοσιεύεται στην επιστημονική επιθεώρηση «Injury Prevention».

Από τη μελέτη διαπιστώθηκε ότι περίπου το 10% των μαθητών παρουσίαζαν συμπτώματα ήπιου εθισμού στο διαδίκτυο, ενώ το 1% είχε σοβαρό πρόβλημα εθισμού. Τα παιδιά με ήπιο εθισμό είχαν 2.4 φορές περισσότερες πιθανότητες να βλάψουν τον εαυτό τους, σε σύγκριση με εκείνα που δεν θεωρούνται εθισμένα.

Όλα αυτά βέβαια δεν είναι μακριά από την Ελληνική πραγματικότητα. Το Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας σε διάστημα 19 μηνών εντόπισε και σταμάτησε τουλάχιστον 10 περιπτώσεις εφήβων που ήθελαν να αυτοκτονήσουν με τη βοήθεια του διαδικτύου. Επίσης οι παρεμβάσεις της αστυνομίας αφορούσαν και ορισμένες περιπτώσεις αποπλάνησης ανήλικων μέσω διαδικτύου.

Ένα ακόμη παράδειγμα είναι η παρεμπόδιση ενός νεαρού που δημοσίευσε στο διαδίκτυο την πρόθεσή του να βάλει τέρμα στη ζωή πράξη αυτή σε ζωντανό χρόνο μέσω κάμερας, απέτρεψε το Τμήμα Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με το αντίστοιχο Τμήμα της διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής. Πρόκειται για νεαρό 26 χρονών που εντοπίστηκε σε περιοχή νομού Λάρισας. Δημοσίευσε ηλεκτρονικό μήνυμα σε σελίδα κοινωνικής δικτύωσης όπου έλεγε ότι σκοπεύει να αυτοκτονήσει για προσωπικούς λόγους. Οι αστυνομικές αρχές τον εντόπισαν μετά από ανάλυση των ψηφιακών ιχνών και του παρέιχαν ψυχολογική βοήθεια.

Πολλές μελέτες εξετάζουν τον εθισμό στο διαδίκτυο και τώρα τελευταία και την τάση αυτών για αυτοκτονία. Η μελέτη του Kim κ.α [17] εξέτασε τη σχέση του εθισμού στο διαδίκτυο για την κατάθλιψη και τις ιδέες αυτοκτονίας σε εφήβους της Κορέας. Οι συμμετέχοντες ήταν 1.573 λυκείου όπου ζουν σε μια πόλη που έχουν απαντήσει στο ερωτηματολόγιο Κλίμακα για το Εθισμό στο διαδίκτυο. Μεταξύ των δειγμάτων, το 1.6% είχε διαγνωστεί ως εθισμένοι στο διαδίκτυο, ενώ το 38,0% είχε χαρακτηριστεί ως υποψήφιοι για εθισμό στο διαδίκτυο. Η επικράτηση του εθισμού στο διαδίκτυο δεν διέφερε ανάλογα με το φύλο. Τα επίπεδα της κατάθλιψης και της αυτοκτονίας ήταν υψηλότερα στην ομάδα των υποψηφίων.

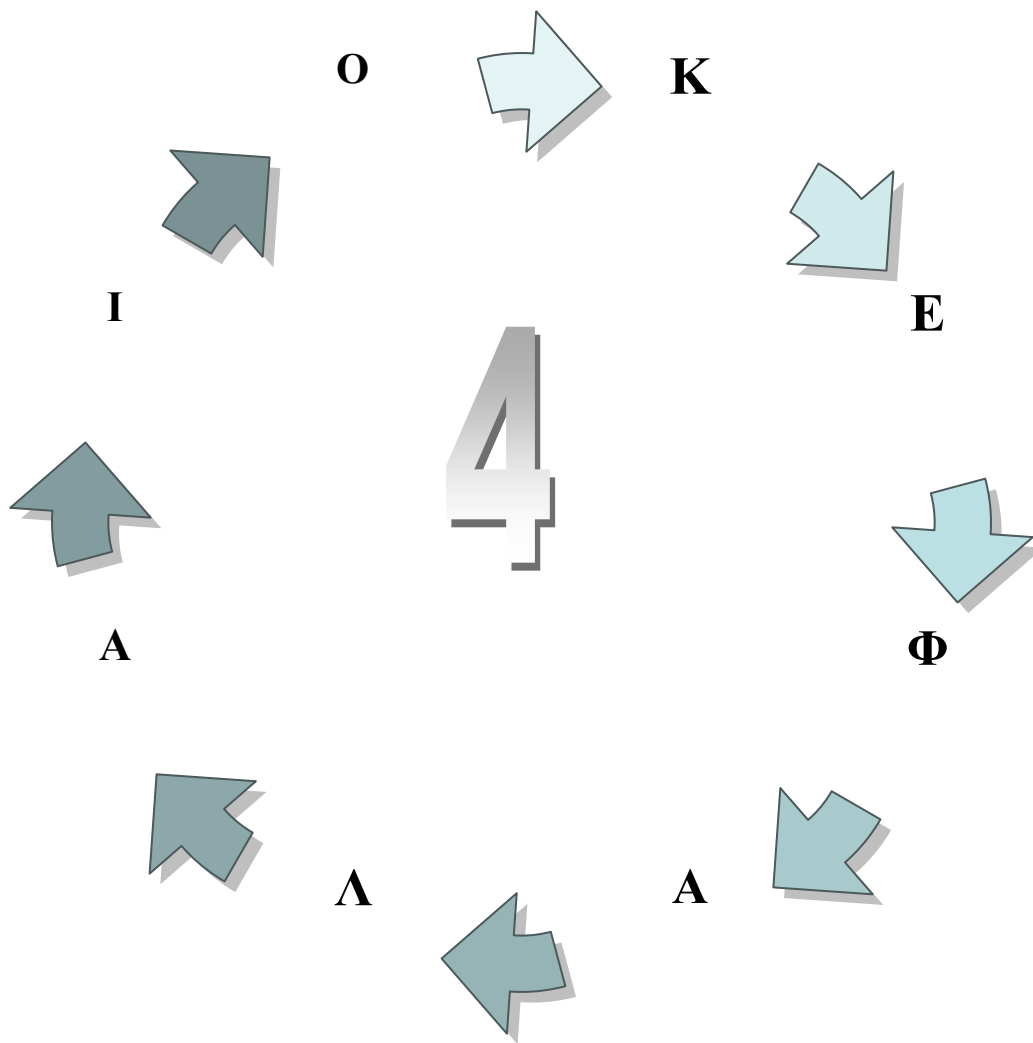
Όπως είναι γνωστό το διαδίκτυο ασκεί μεγάλη επιρροή στην γνώση και τη διαμόρφωση απόψεων. Θα γίνει αναφορά σε μερικά παραδείγματα όπου το διαδίκτυο έχει κατηγορηθεί είναι υπαίτιο για κάποιους θανάτους. Όπως αναφέρεται στην [Πηγή: <http://el.wikipedia.org/wiki/Διαδίκτυο>] ο Αμερικάνος Brandon Veda πέθανε από υπερβολική δόση ναρκωτικών παρακινούμενος από συνομιλητές του στο IRC. Ο Shawn Woolley αυτοκτόνησε με πιστόλι για λόγους που σχετίζονται με τον εθισμό του με το EverQuest, ένα Διαδικτυακό Παιχνίδι Ρόλων (MMORPG). Ο Armin Meiwes μαχαίρωσε μέχρι θανάτου και έφαγε μέρος του σώματος του Bernd Jürgen Brandes όταν ο τελευταίος απάντησε στην αγγελία του πρώτου που ζητούσε έναν μεγαλόσωμο άνδρα έτοιμο να σφαγιαστεί και μετά να καταβροχθιστεί.

Το παραπάνω παράδειγμα πρόκειται για το περίφημο σύμφωνο αυτοκτονίας (CyberSuicide Pact). Συνήθως αφορά νέους, οι οποίοι τείνουν να είναι άγνωστοι μεταξύ τους ή να συνδέονται με πλατωνική φιλία και έχουν κοινό χαρακτηριστικό την κλινική κατάθλιψη. Το πρώτο περιστατικό αυτοκτονίας έπειτα από συμφωνία σημειώθηκε στην Ιαπωνία το 2000. Στην Ιαπωνία έχει επίσης επικριθεί ο Τύπος ότι ωθεί τους εφήβους σε μίμηση πράξεων αυτοκτονίας, παρουσιάζοντας ανάλογα περιστατικά με εκτενείς λεπτομέρειες. Οι προσπάθειες να εντυπωσιάσουν το κοινό μέσω αναλυτικών περιγραφών στα άρθρα θεωρείται ότι συμβάλλει στην δημιουργία διάθεσης για εγκληματικές ενέργειες.

Στην συνέχεια θα επισημάνουμε δύο παραδείγματα από την Ιαπωνία και από τις ΗΠΑ όπως αναφέρονται στην [Πηγή: <http://internetandsuicide.blogspot.com/>]. Μια περίπτωση αυτοκτονίας που όλα δείχνουν ότι είχε προγραμματιστεί μέσα από ιστοσελίδες του διαδικτύου έγινε στην Ιαπωνία. Το 2007 ένας 24χρονος άνδρας, μια 23χρονη και μια 20χρονη, βρέθηκαν νεκροί κατά μήκος

ενός ορεινού δρόμου έξω από μια πόλη της κεντρικής Ιαπωνίας και θεωρείται από τις αρχές ότι πέθαναν επίσης από δηλητηρίαση από μονοξείδιο του άνθρακα. Η αστυνομία έχει συμπεράνει μέσα από την έρευνα που πραγματοποίησε ότι οι τρεις εκλιπόντες δεν είχαν άλλη επαφή εκτός από αυτήν μέσω διαδικτύου, όπου και συναντήθηκαν για πρώτη φορά. Η Ιαπωνία έχει πληθυσμό 125 εκατομμύρια και έχει παγκοσμίως ένα από τα υψηλότερα ποσοστά αυτοκτονιών, υπερβαίνοντας τους 30 χιλιάδες αυτόχειρες το χρόνο.

Στις ΗΠΑ στις 19 Σεπτεμβρίου ο Dan Bucci, 19 ετών, από τα προάστια του Κλίβελαντ, ανακοίνωσε στους φίλους του στο chatroom όπου σύχναζε ότι θα αυτοκτονήσει. Οι περισσότεροι σταμάτησαν να γράφουν γιατί φοβήθηκαν μήπως θεωρηθούν συνεργοί. Κάποιοι επιχείρησαν να τον αποτρέψουν, ενώ κάποιοι άλλοι προσπαθούσαν να τον ενθαρρύνουν να το κάνει, προκαλώντας τον. Κάποιες ώρες αργότερα, ο Dan σκοτώθηκε από έναν αστυνομικό, καθώς προσπαθούσε να μαχαιρώσει έναν συνάδελφό του. Είχε ήδη αυτομαχαιρωθεί στον λαιμό και το στήρνο.

ΕΛΛΙΠΗΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

ΕΛΛΙΠΗΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

4.1 Ελλιπής Έλεγχος

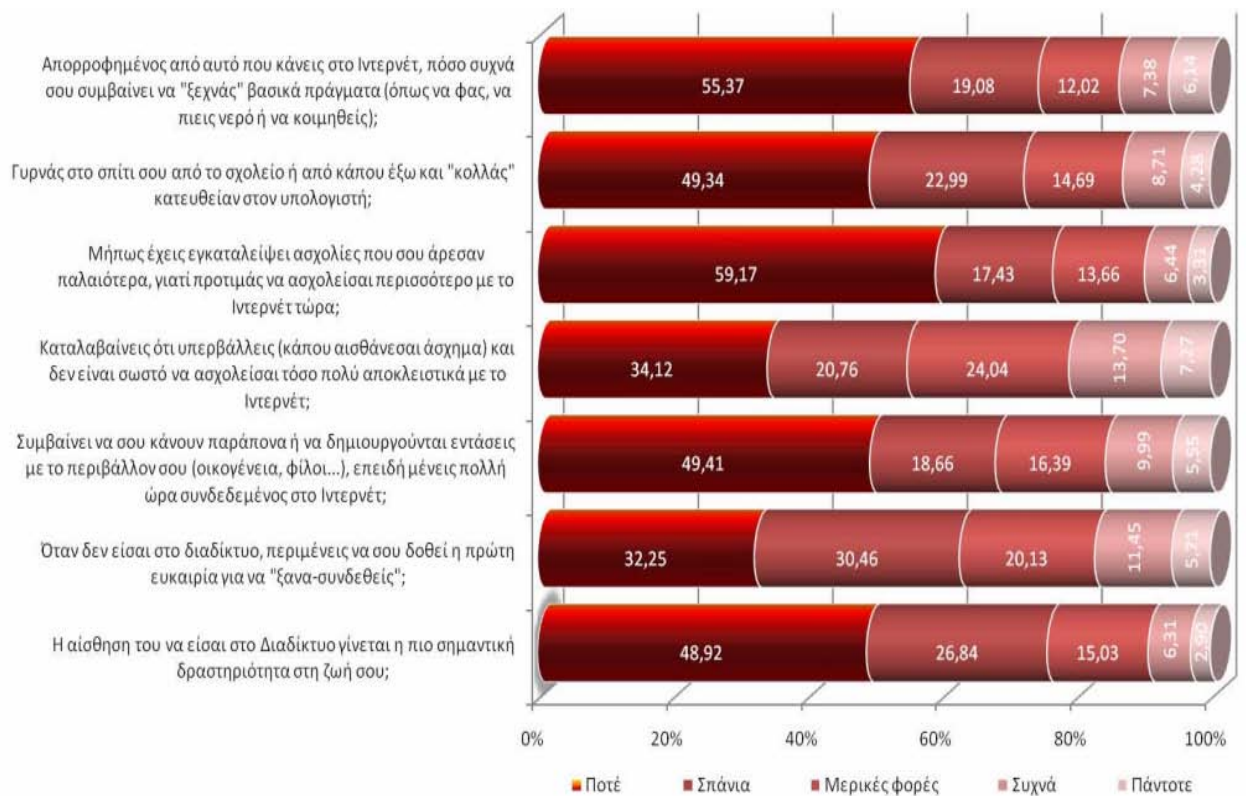
Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και ιδιαιτέρως η νέα τεχνολογία, τα ηλεκτρονικά, επηρεάζουν και επιδρούν στον τρόπο ζωής του σύγχρονου ανθρώπου. Η επίδραση αυτών των μέσων άλλοτε είναι αρνητική και άλλοτε θετική. Για παράδειγμα η τηλεόραση από τη μία πλευρά κατηγορείται ότι απομονώνει τα μέλη των οικογενειών και μειώνει την επικοινωνία και την επαφή μεταξύ τους, ενώ από την άλλη είναι πολύ χρήσιμο εργαλείο ενημέρωσης και αποτελεί το κέντρο των συζητήσεων μεταξύ των μελών της οικογένειας για κάθε θέμα. Το ίδιο συμβαίνει και με την νέα τεχνολογία ενημέρωσης και επικοινωνίας το διαδίκτυο. Από τη μία πλευρά αντιμετωπίζεται με συγκράτηση και δισταγμό, ιδιαίτερα από τους γονείς και από την άλλη θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία ενημέρωσης.

Όλες οι έρευνες δείχνουν ότι το διαδίκτυο επιδρά κυρίως τις νεαρές ηλικίες. Οι νέοι γνωρίζουν περισσότερο για το διαδίκτυο και το προτιμούν έναντι όλων των άλλων ηλεκτρονικών μέσων. Βεβαίως αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι γονείς να βρίσκονται σε δύσκολη θέση έναντι των παιδιών τους που γνωρίζουν πολλά παραπάνω για το διαδίκτυο. Αυτό έχει ως συνέπεια να ζητούν αυτοί τώρα την βοήθεια τους για κάποιες υπηρεσίες που χρειάζονται και γενικά να μην μπορούν να τους ελέγξουν.

Μια πολύ σημαντική έρευνα [18] για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου από τους νέους στην Ελλάδα πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων (Ι.Ο.Μ.) το 2007 με θέμα

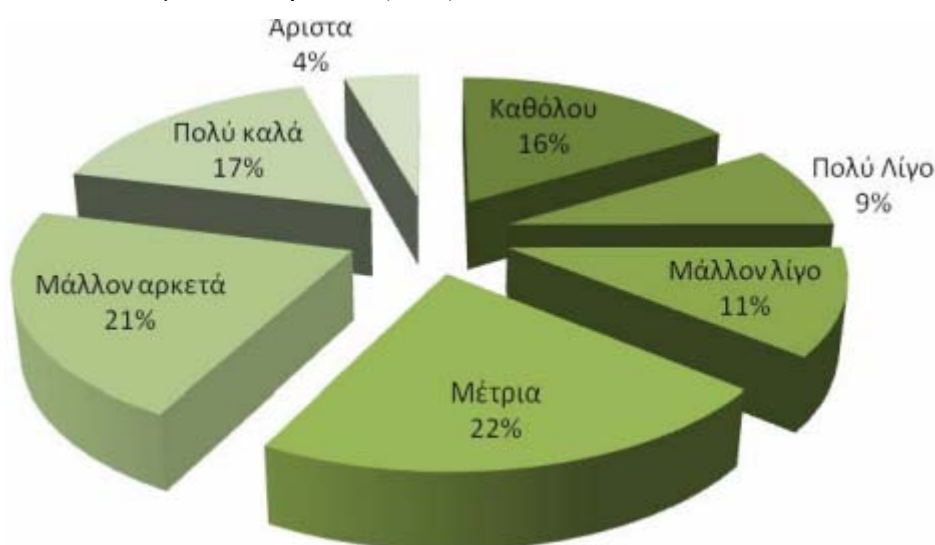
«Δημιουργική και ασφαλής χρήση του διαδικτύου από νέους και νέες έως 18 ετών»

Η όλη μελέτη περιέλαβε εμπειρική έρευνα σε αντιπροσωπευτικό δείγμα μαθητών/μαθητριών Γυμνασίων και Λυκείων απ' όλη την Ελλάδα, καθώς και γονέων και εκπαιδευτικών τους. Στην έρευνα πήραν μέρος μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί. Σε ερώτημα σχετικά με την παθολογική χρήση του διαδικτύου οι απαντήσεις των μαθητών παρουσιάζονται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 4.1 Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις σχετικά με την παθολογική χρήση διαδικτύου (ποσοστά).

Παρατηρούμε ότι το «ποτέ» φαίνεται να κυριαρχεί στην πλειονότητα των ερωτήσεων. Το λιγότερο ποσοστό του «ποτέ» έχει η ερώτηση «Καταλαβαίνεις ότι υπερβάλλεις (κάπου αισθάνεσαι άσχημα) και δεν είναι σωστό να ασχολείσαι τόσο πολύ αποκλειστικά με το Ιντερνέτ;» (35%).

Σχήμα 4.2 Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι εσείς βοηθάτε τα παιδιά να κάνουν δημιουργική και ασφαλή χρήση του Ιντερνέτ;

Φαίνεται λοιπόν ότι το 42% των γονέων θεωρεί ότι προσφέρει επαρκή βοήθεια προς τα παιδιά. Η «μέτρια» βοήθεια δηλώνεται από το 22% των γονέων ενώ το 36% δηλώνει ανεπαρκή βαθμό βοήθειας προς τα παιδιά.

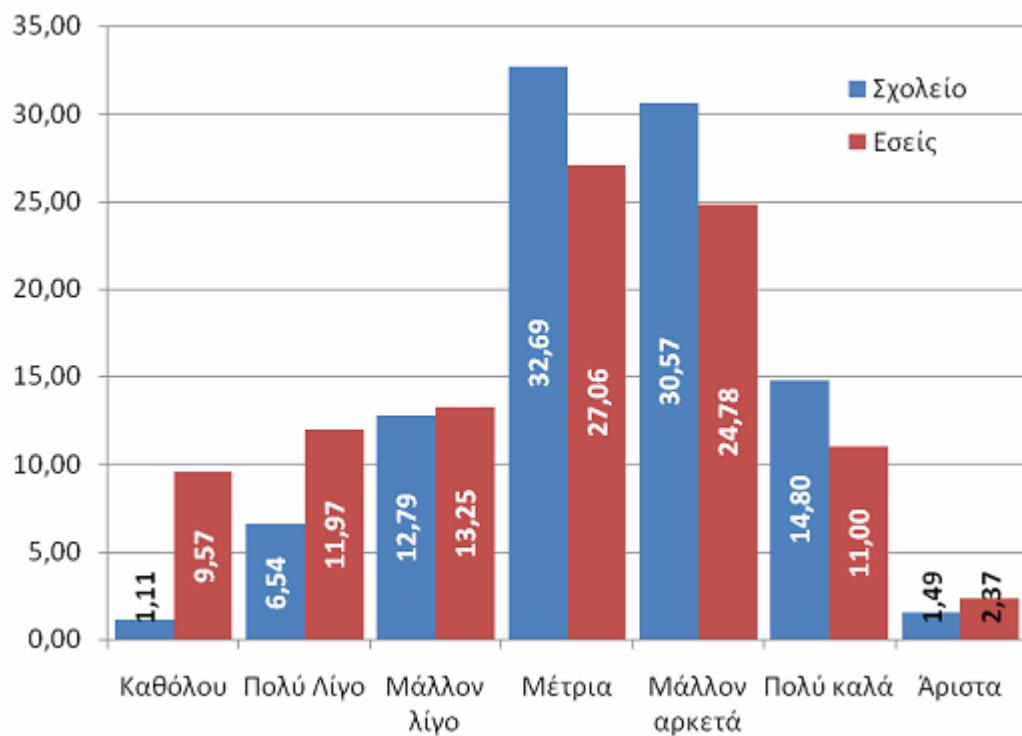

Σχήμα 4.3 Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι έχετε τις γνώσεις για να ασκήσετε έλεγχο στα παιδιά σας ως προς την χρήση του Ιντερνέτ;

Είναι προφανές ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων πιστεύει ότι δεν έχει τις επαρκείς γνώσεις για να ασκήσουν έλεγχο στα παιδιά τους και όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα το θεωρούν μέτριο.

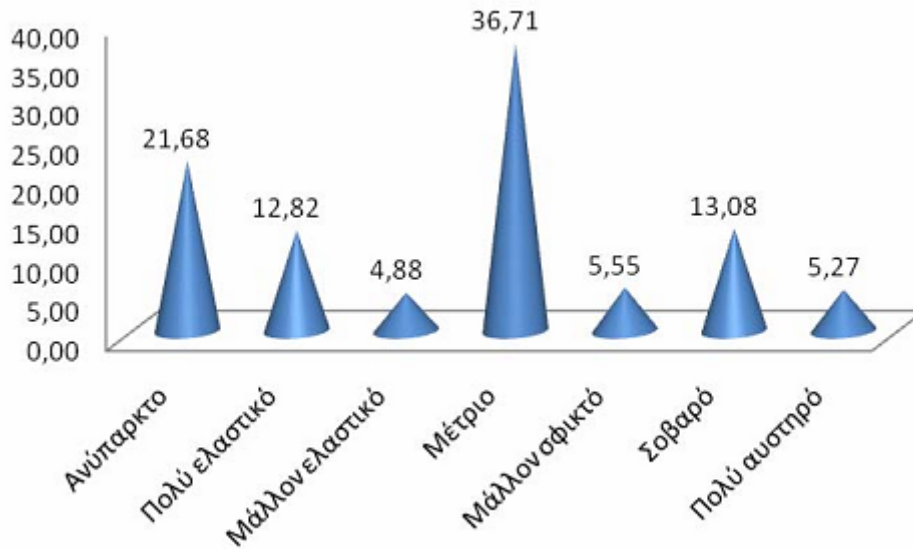

Σχήμα 4.41 Πως θα χαρακτηρίζατε τον έλεγχο που ασκείτε στα παιδιά σε σχέση με το Ιντερνέτ;

Σχήμα 4.5 Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι το σχολείο βοηθά τους μαθητές να κάνουν δημιουργική και ασφαλή χρήση του Ιντερνέτ...» & «Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι εσείς βοηθάτε τα παιδιά να κάνουν δημιουργική και ασφαλή χρήση του Ιντερνέτ

Φαίνεται ότι οι απαντήσεις που δηλώνουν ότι η συνεισφορά τους δεν επαρκεί («Καθόλου», «πολύ λίγο» και «Μάλλον λίγο» μαζί) είναι περισσότερες για τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς απ' ότι τον θεσμό του σχολείου. Περίπου ο ένας στο τρεις (34,8%) θεωρεί ότι η συνεισφορά των εκπαιδευτικών είναι ανεπαρκής ενώ ο ένας στο πέντε (20,4%) θεωρεί την συνεισφορά του σχολείου ανεπαρκή. Πρέπει λοιπόν να τονιστεί ότι ο εκπαιδευτικός θεωρεί ότι η συνεισφορά του είναι ελαφρά κατώτερη από αυτή του θεσμού τον οποίο υπηρετεί.

Σχήμα 4.6 Πως θα χαρακτηρίζατε τον έλεγχο που ασκείτε στους μαθητές σε σχέση με το Ιντερνέτ;

Η προηγούμενη ερώτηση έγινε στους εκπαιδευτικούς σχετικά με τον έλεγχο που ασκούν στους μαθητές σχετικά με τη πλοήγηση στο διαδίκτυο. Φαίνεται ότι πάνω από ένας στους πέντε εκπαιδευτικούς ασκεί «ανύπαρκτο» έλεγχο στους μαθητές σχετικά με την χρήση του Ιντερνέτ (21,7%) ενώ το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευτικών (76,1%) θεωρεί ότι ο έλεγχος που ασκείται από αυτούς είναι από «ανύπαρκτος» μέχρι το πολύ «μέτριος»

Στη Ελλάδα οι γονείς γνωρίζουν λιγότερα για το διαδίκτυο από ότι στην Ευρώπη και ανησυχούν περισσότερο από τους Ευρωπαίους. Αντί να μάθουν να χρησιμοποιούν αυτήν την νέα τεχνολογία προτιμούν να κατασκοπεύουν τα παιδιά τους.

Οι Έλληνες γονείς είναι αγχώδεις και φοβικοί σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους, ωστόσο τα μέτρα που λαμβάνουν για να τα προστατέψουν είναι ελλιπή, όπως προκύπτει από πανευρωπαϊκή έρευνα του Ελληνικού Κόμβου Ασφαλούς Διαδικτύου «Saferinternet».

Σύμφωνα με την έρευνα μόνο οι μισοί γονείς έχουν εγκατεστημένο λογισμικό για φιλτράρισμα του διαδικτυακού περιεχομένου και πολλοί λίγοι, σχεδόν μηδαμινή ποσότητα, λογισμικό ελέγχου των διαδικτυακών δραστηριοτήτων. Ένα σημαντικό ποσοστό των γονέων, περίπου 36% παρακολουθεί το παιδί του για να ανακαλύψει με

τι θέματα ασχολείται στον υπολογιστή και στο διαδίκτυο, παραβιάζοντας με λάθος τρόπο την προσωπική του ζωή.

Σύμφωνα με την έρευνα [19] η οποία είναι η πανευρωπαϊκή έρευνα Ευρωβαρόμετρο - «Ασφαλής χρήσης του Διαδικτύου από τα παιδιά στην Ε.Ε - η άποψη των γονέων» και πραγματοποιήθηκε με τηλεφωνικές συνεντεύξεις σε γονείς παιδιών ηλικίας 6-17 ετών. Περίοδος: 9-17 Οκτωβρίου 2008. Αριθμός συνεντεύξεων: 12.750 γονείς στα 27 κράτη-μέλη, περίπου 500 συνεντεύξεις ανά χώρα.

Σύμφωνα με αυτήν την έρευνα μελετώντας τα στοιχεία για τη Ελλάδα, προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι:

- Πέντε στους 10 Έλληνες γονείς δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ το Διαδίκτυο (τελευταία θέση στην Ε.Ε. των «27»).
- Το 35% των γονέων δεν θέτει κανένα περιορισμό στις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους.
- Το 36% των Ελλήνων γονέων ελέγχει πάντα το ιστορικό πλοήγησης αφού τα παιδιά τελειώσουν τη πλοήγηση (πρώτη θέση στην Ε.Ε. «27») και το 29% ελέγχει πάντα τα ηλεκτρονικά μηνύματα). (πρώτη θέση στην Ε.Ε. «27»)
- Τρεις στους 10 Έλληνες γονείς δεν κάθονται ποτέ μαζί με τα παιδιά τους όταν αυτά είναι στο διαδίκτυο.
- Οι Έλληνες ανησυχούν πιο πολύ από όλους τους Ευρωπαίους για το ενδεχόμενο να αποκαλύψουν τα παιδιά τους τα προσωπικά τους δεδομένα στο Διαδίκτυο (52%).
- Οι Έλληνες γονείς είναι πρώτοι στην Ευρώπη αναφορικά με τον βαθμό ανησυχίας για το ενδεχόμενο απομόνωσης από την πολύωρη ενασχόληση με το Διαδίκτυο (66%).

Η επικεφαλής του Ελληνικού Κόμβου Ασφαλούς Διαδικτύου, δρ Βερόνικα Σαμαρά σε αυτήν την έρευνα δήλωσε ότι οι γονείς πρέπει να έρθουν πιο κοντά στα παιδιά τους. Όπως οι περισσότεροι γονείς έμαθαν να χρησιμοποιούν το κινητό

τηλέφωνο, έτσι θα πρέπει να μάθουν να χρησιμοποιούν και το διαδίκτυο. Δεν μπορούν να παραβιάζουν την ιδιωτικότητα των παιδιών τους και δήλωσε ότι αυτός είναι πολύ κακός γονικός έλεγχος.

Γονικός Έλεγχος

Τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό ο γονικός έλεγχος από μεγάλες εταιρίες πληροφορικής με ειδικό λογισμικό που διασφαλίζει την ασφάλεια της οικογένειας στο Internet .

Έρευνα και Συμβουλές : Microsoft 14-08-2007

Σύμφωνα με την μελέτη τέσσερα βήματα πρέπει να ακολουθήσουν οι γονείς για να προστατέψουν την οικογένειά στο διαδίκτυο:

- Ανοικτή επικοινωνία με τα παιδιά για τους λόγους που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο
- Ορισμός κανόνων για τη χρήση του διαδικτύου
- Απόρρητη αποθήκευση προσωπικών δεδομένων
- Εγκατάσταση και χρήση τεχνολογίας για την ασφάλεια της οικογένειας

Το American Academy of Pediatrics (AAP) βοήθησε τη Microsoft να αναπτύξει οδηγίες για τη χρήση του διαδικτύου ανάλογα με την ηλικία, που περιλαμβάνονται στα Windows Vista και Windows 7. Τα Windows αυτά περιλαμβάνουν τεχνολογία για την ασφάλεια της οικογένειας που μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να επιλέξουν το περιεχόμενο και την πλοήγηση στο διαδίκτυο που είναι κατάλληλες για την οικογένειά τους. Όσοι δεν έχουν το νέο λειτουργικό σύστημα (και έχουν τα XP για παράδειγμα) μπορούν να εξετάσουν το Windows Live Family Safety .

Με τον Γονικό έλεγχο των Windows Vista / Windows 7 παρέχεται η δυνατότητα διαχείρισης των ακόλουθων:

- Ποιες τοποθεσίες Web που μπορούν να προβάλλουν τα παιδιά

- Τις ώρες της ημέρας και το χρονικό διάστημα που μπορούν να παραμείνουν στο διαδίκτυο τα παιδιά
- Τα βιντεοπαιχνίδια που μπορούν να παίξουν τα παιδιά
- Τα προγράμματα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα παιδιά
- Λήψη αναφορών σχετικά με τη δραστηριότητα των παιδιών στο διαδίκτυο

Όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Microsoft <http://www.microsoft.com/hellas/protect/family/guidelines/rules> ο καθορισμός ενός συνόλου κανόνων με το οποίο θα είναι όλοι σύμφωνοι είναι αναγκαίος προτού το παιδί χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο χωρίς επίβλεψη.

Η Microsoft συμβουλεύει με όσα πρέπει να συζητηθούν με τα παιδιά, ώστε να μάθουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο με ασφάλεια

Ενθαρρύνετε τα παιδιά να μοιράζονται τις εμπειρίες τους στο Internet μαζί σας. Απολαύστε το Internet, μαζί με τα παιδιά σας.

Μάθετε στα παιδιά σας να εμπιστεύονται το ένστικτό τους. Εάν νοιώθουν άβολα με οτιδήποτε στο Internet, θα πρέπει να σας το πουν.

Εάν τα παιδιά σας επισκέπτονται δωμάτια συνομιλίας, χρησιμοποιούν προγράμματα ανταλλαγής άμεσων μηνυμάτων (IM), διαδικτυακά παιχνίδια ή άλλες δραστηριότητες στο Internet που απαιτούν όνομα σύνδεσης για την αναγνώρισή τους, βοηθήστε το παιδί σας να επιλέξει το όνομα σύνδεσης και βεβαιωθείτε ότι δεν θα περιέχει προσωπικά δεδομένα του παιδιού σας.

Επιμείνετε ώστε τα παιδιά σας να μην δίνουν ποτέ τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου ή άλλες προσωπικές πληροφορίες, όπως πού πηγαίνουν σχολείο ή πού τους αρέσει να παίζουν.

Μάθετε τα παιδιά σας πως η διαφορά μεταξύ καλού και κακού είναι η ίδια στο Internet όπως και στον πραγματικό κόσμο.

Δείξτε στα παιδιά σας πώς να σέβονται τους υπόλοιπους χρήστες του Internet. Φροντίστε να κατανοήσουν πως οι κανόνες καλής συμπεριφοράς δεν αλλάζουν μόνο και μόνο επειδή βρίσκονται στον υπολογιστή.

Επιμείνετε ώστε τα παιδιά σας να σέβονται την ιδιοκτησία των άλλων στο

- . Internet. Εξηγήστε τους ότι η δημιουργία παράνομων αντιγράφων της πνευματικής εργασίας άλλων —μουσική, βιντεοπαιχνίδια και άλλα προγράμματα—ισοδυναμεί με την κλοπή από ένα κατάστημα.

- . Πείτε στα παιδιά σας πως ποτέ δεν θα πρέπει να συναντούν διαδικτυακούς φίλους κατά πρόσωπο. Εξηγήστε ότι οι διαδικτυακοί φίλοι μπορεί να μην είναι αυτό που υποστηρίζουν πως είναι.

- . Μάθετε στα παιδιά σας πως ό,τι διαβάζουν ή βλέπουν στο Internet δεν είναι πάντοτε αλήθεια. Ενθαρρύνετε τα να σας ρωτούν εάν έχουν αμφιβολίες.

- . Ελέγξτε τη δραστηριότητα του παιδιού σας στο Internet χρησιμοποιώντας 0. προηγμένο λογισμικό Internet. Ο γονικός έλεγχος μπορεί να σας βοηθήσει να φιλτράρετε το επικίνδυνο περιεχόμενο, να καταγράφετε τις τοποθεσίες που επισκέπτεται το παιδί σας και να μάθετε τι κάνουν εκεί.

Συμβουλές για την ασφάλεια στο Internet, για παιδιά ηλικίας 15 έως 18 ετών

Στην ηλικία αυτή τα αγόρια συνήθως αναζητούν τοποθεσίες με χιούμορ, παιχνίδια ή πολυμέσα. Τα κορίτσια είναι πιθανότερο να δημιουργούν και να συμμετάσχουν σε κοινωνικά δίκτυα. Η ηλικιακή αυτή ομάδα δεν θα πρέπει να έχει σχεδόν κανένα περιορισμό στο περιεχόμενο, τις τοποθεσίες Web ή τις δραστηριότητες αλλά οι γονείς θα πρέπει χρειάζεται να θυμίζουν στους εφήβους ποιες προσωπικές πληροφορίες δεν πρέπει να δίνουν μέσω διαδικτύου. Οι έφηβοι καταλαβαίνουν περισσότερο για θέματα διαδικτύου και μπορούν πιο εύκολα να κρύβουν πληροφορίες και τις κινήσεις τους για αυτό οι γονείς πρέπει προσδιορίζουν κατάλληλες οδηγίες για την ασφάλεια αποδεκτές και λογικές και από τις δύο πλευρές. Ποιος όμως θα διαδραματίσει το ρόλο του διαιτητή σε περιπτώσεις διαφωνίας; Στην περίπτωση αυτή υπάρχουν ειδικές ιστοσελίδες που δίνουν συμβουλές και μπορούν να γίνουν αποδεκτές και από τις δύο πλευρές ιδίως όταν προέρχονται από μεγάλες εταιρίες στον χώρο της πληροφορικής όπως η Microsoft.

Συμβουλές για την ασφάλεια

Μερικές από τις συμβουλές για την ασφάλεια διαθέσιμες για την καθοδήγηση των εφήβων στο διαδίκτυο από την Microsoft είναι:

Συνεχίστε να διατηρείτε την επικοινωνία στην οικογένεια όσο περισσότερο ανοιχτή και θετική για τους υπολογιστές μπορείτε. Να τους μιλάτε συνεχώς για τη ζωή, τους φίλους και τις δραστηριότητές τους στο Internet όπως θα κάνατε και για τους φίλους και τις δραστηριότητές εκτός Internet.

Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να σας ενημερώνουν εάν κάτι ή κάποιος στο Internet τα κάνει να νοιώθουν άβολα ή τα απειλεί. Εάν είσαι έφηβος και κάτι ή κάποιος στο Internet σου φαίνεται περίεργος, πες το σε κάποιον.

Δημιουργήστε μια λίστα οικιακών κανόνων χρήσης του Internet ως οικογένεια. Συμπεριλάβετε τα είδη των τοποθεσιών που υπερβαίνουν τα όρια, τις ώρες χρήσης του Internet, ποιες πληροφορίες δεν πρέπει να κοινοποιούνται στο Internet και οδηγίες για την επικοινωνία με άλλους στο Internet, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας σε κανάλια συνομιλίας.

Τοποθετήστε τους υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι με το Internet σε ανοικτό χώρο και όχι στο δωμάτιο κάποιου εφήβου.

Μάθετε για το λογισμικό φιλτραρίσματος Internet (όπως ο Γονικός έλεγχος στα Windows Vista ή η υπηρεσία Windows Live Family Safety) ως συμπλήρωμα στη γονική εποπτεία.

Συμβάλλετε στην προστασία των παιδιών σας από αναδυόμενα παράθυρα με προσβλητικό περιεχόμενο, χρησιμοποιώντας τη δυνατότητα αποκλεισμού των αναδυόμενων παραθύρων που ενσωματώνει ο Internet Explorer.

Μπορείτε επίσης να αποκλείσετε τα αναδυόμενα παράθυρα που ίσως εμφανίζονται όταν δεν κάνετε περιήγηση στο Internet, με τον Windows Defender. Ο Windows Defender συνοδεύει τα Windows Vista. Εάν χρησιμοποιείτε Windows XP SP2, μπορείτε να κάνετε δωρεάν λήψη του Windows Defender.

Μάθετε ποια κανάλια συνομιλίας ή ποιες ομάδες μηνυμάτων επισκέπτονται τα παιδιά σας και με ποιους συνομιλούν στο Internet. Ενθαρρύνετε τα παιδιά σας να χρησιμοποιούν ελεγχόμενα κανάλια συνομιλίας και επιμείνετε να παραμένουν στην ανοικτή περιοχή του δωματίου συνομιλίας.

Επιμείνετε να μην συμφωνήσουν ποτέ να συναντήσουν κάποιον διαδικτυακό φίλο.

Μάθετε στα παιδιά σας να μην μεταφορτώνουν προγράμματα, μουσικά κομμάτια ή αρχεία χωρίς την άδειά σας. Εάν μοιράζονται αρχεία ή λαμβάνουν κείμενο ή εικόνες από το Web, ίσως αυτό να αποτελεί παραβίαση των νόμων περί

πνευματικών δικαιωμάτων και να είναι παράνομο.

Μιλήστε με το παιδί σας για το ακατάλληλο περιεχόμενο και την πορνογραφία στο Internet και καθοδηγήστε τα προς θετικές διαδικτυακές τοποθεσίες, σχετικά με την υγεία και τη σεξουαλικότητα.

Προστατέψτε τα από ανεπιθύμητη αλληλογραφία. Πείτε στα παιδιά σας να μην δίνουν τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο Internet, να μην απαντούν σε ανεπιθύμητη αλληλογραφία και να χρησιμοποιούν φίλτρα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Μάθετε τις τοποθεσίες Web που επισκέπτονται συχνότερα τα παιδιά σας.

1. Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά σας δεν επισκέπτονται τοποθεσίες με προσβλητικό περιεχόμενο και δεν δημοσιεύουν προσωπικά δεδομένα ή φωτογραφίες του εαυτού τους.

Μάθετε στα παιδιά σας να φέρονται στο Internet υπεύθυνα και ηθικά. Δεν

2. θα πρέπει να χρησιμοποιούν το Internet για να διαδώσουν φήμες, να παρενοχλήσουν ή να απειλήσουν άλλους.

Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά σας θα ζητήσουν την άδειά σας προτού

3. εκτελέσουν κάποια οικονομική συναλλαγή στο Internet, συμπεριλαμβανομένης της παραγγελίας, της αγοράς ή της πώλησης κάποιου αντικειμένου.

Συζητήστε με τα παιδιά σας για τα τυχερά παιχνίδια στο Internet και τους

4. πιθανούς κινδύνους. Υπενθυμίστε τους πώς είναι παράνομο να συμμετέχουν σε τυχερά παιχνίδια στο Internet.

Ερευνητικό Πρόγραμμα 55 Εκατομ. Ευρώ Από Την Ε.Ε. Για Ένα Ασφαλές Διαδίκτυο

Το ερευνητικό πρόγραμμα της ευρωπαϊκής ένωσης SAFER INTERNET 2009-2013 είναι ένα σχέδιο για ασφαλέστερο διαδίκτυο για τα παιδιά.

Η συγκεκριμένη πρόταση εγκρίθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2008 και από 1η Ιανουαρίου 2009 μπήκε σε εφαρμογή. Το πρόγραμμα καλύπτει χρονικά την περίοδο 2009 – 2013 και έχει ως στόχο την προστασία των παιδιών στη χρήση του διαδικτύου όπως και η ανάπτυξη τεχνολογιών και μέσων που θα δίνουν λύση στα προβλήματα που απορρέουν από τη διαδικτυακή αναζήτηση των παιδιών.

Το πρόγραμμα θα διαθέσει χρηματικούς πόρους για την ενημέρωση των νέων ανθρώπων, των δασκάλων τους, των γονιών τους σχετικά με την πλοήγηση στο διαδίκτυο. Ένας ακόμη στόχος του προγράμματος θα είναι να παρέχουν μια λίστα στο κοινό με διαδικτυακούς τόπους στους οποίους θα μπορούν να καταγγέλλουν παράνομο περιεχόμενο και υλικό. Στο πρόγραμμα αυτό δίνεται ιδιαίτερη σημασία στο περιεχόμενο παιδικής πορνογραφίας ή κακοποίησης ή cyber bullying και βοηθάει τα παιδιά να έχουν ένα ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον.

Σύμφωνα με την πρόταση και τον προγραμματισμό από τα 55 εκατομμύρια ευρώ το 48% θα διατίθεται για την κοινωνική ενημέρωση, το 34% για την καταπολέμηση του ακατάλληλου περιεχομένου, το 10% για την προώθηση ασφαλούς περιβάλλοντος και το υπόλοιπο 8% για τη διεπιστημονική βάση δεδομένων.

4.2 Λογοκρισία στο διαδίκτυο

Ενώ ο έλεγχος των νέων από τους γονείς και από τους εκπαιδευτικούς τους πραγματοποιείται για την ασφάλεια και προστασία τους, σε μεγαλύτερη κλίμακα είναι γεγονός ότι πραγματοποιείται 'έλεγχος', επιβολή αυστηρών περιορισμών και αποκλεισμού της πρόσβασης των χρηστών σε ορισμένους διαδικτυακούς τόπους το οποίο αποτελεί ένα αυξανόμενο σε παγκόσμιο επίπεδο φαινόμενο.

Σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Open Net Institute για την ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο, οι 26 από τις 40 χώρες που πήραν μέρος στην έρευνα επιβάλλουν αποκλεισμούς ή φιλτράρισμα πληροφοριών πολιτικού ή κοινωνικού ή θρησκευτικού περιεχομένου σε σημείο έντονης διαδικτυακής λογοκρισίας. Η λογοκρισία που εφαρμόζεται μπορεί να είναι πλήρη απαγόρευση, όπως στην Β. Κορέα, και φτάνει μέχρι τον αποκλεισμό συγκεκριμένου περιεχομένου. Το φαινόμενο είναι πιο έντονο στις χώρες της Ανατολής όπως η Σαουδική Αραβία, η Συρία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Πακιστάν, στις οποίες οι ιστοσελίδες που φιλτράρονται έχουν πολιτικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό περιεχόμενο.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι περιστατικά φιλτραρίσματος των ειδήσεων σημειώνονται και σε χώρες της Ευρώπης, όπως στη Γαλλία και τη Γερμανία, με το μπλοκάρισμα ιστοσελίδων που δεν δέχονται το ολοκαύτωμα και προπαγανδίζουν ναζιστικές θεωρίες.

Τα όρια που καθορίζουν ποια πληροφορία επιτρέπεται ή απαγορεύεται να δημοσιοποιηθεί στο διαδίκτυο δεν είναι ορισμένα και πολλές φορές καταλήγουν να

περιορίζουν την ελεύθερη διακίνηση των πληροφοριών. Οι διαδικασίες επιβολής της λογοκρισίας είναι κατά το πλείστον αδιαφανείς. Σκοπός των πολιτικών αρχών είναι η απόκτηση απόλυτου ελέγχου φιλτράροντας πληροφορίες και δεδομένα.

Καταλήγοντας μπορεί να ειπωθεί ότι η λογοκρισία ακόμα και όταν επιβάλλεται με τις καλύτερες προθέσεις, όπως στην περίπτωση της Γερμανίας, είναι σίγουρο ότι ανοίγει τον δρόμο στον περιορισμό της ελεύθερης έκφρασης και μπορεί να γίνει επικίνδυνη ακόμα και στις προηγμένες χώρες.

Τι είναι η διαδικτυακή λογοκρισία

Η λογοκρισία στο διαδίκτυο είναι ο έλεγχος ή καταστολή της δημοσίευσης ή της πρόσβασης σε πληροφορίες στο διαδίκτυο. Τα νομικά ζητήματα είναι παρόμοια με την κοινή λογοκρισία.

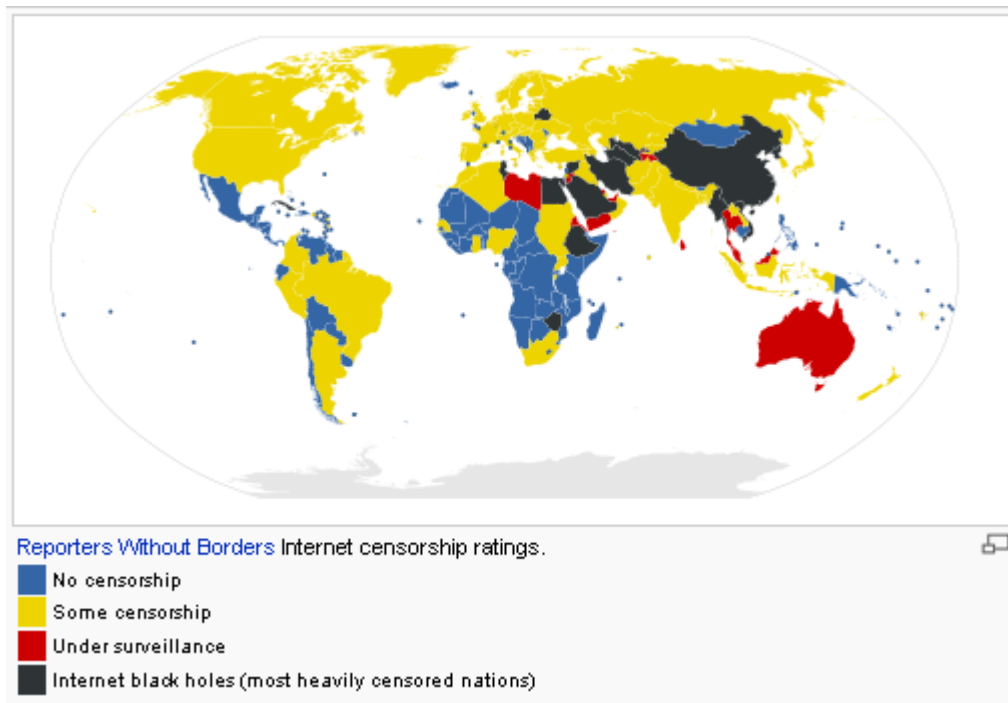
Μία μεγάλη διαφορά είναι ότι τα εθνικά σύνορα είναι διαπερατά σε online κατάσταση: όταν απαγορεύονται για τους κατοίκους μιας χώρας ορισμένες σημαντικές πληροφορίες μπορούν να τις εντοπίσουν στις ιστοσελίδες που φιλοξενούνται εκτός της χώρας. Μια κυβέρνηση μπορεί να προσπαθήσει να εμποδίσει τους πολίτες της σε αυτές τις πληροφορίες ακόμη και αν δεν έχει κανένα έλεγχο επί των ιστοσελίδων τους.

Το φιλτράρισμα μπορεί να βασίζεται σε μια μαύρη λίστα ή να είναι δυναμική. Στην περίπτωση μιας μαύρης λίστας, ο κατάλογος αυτός συνήθως δεν δημοσιεύεται. Ο κατάλογος μπορεί να παραχθεί με το χέρι ή αυτόματα. Εκτός από τον απόλυτο έλεγχο και φραγής στο διαδίκτυο υπολογιστών, όπως γίνεται στη Βόρεια Κορέα, η συνολική λογοκρισία των πληροφοριών μέσω του διαδικτύου είναι πολύ δύσκολο (ή και αδύνατο) να επιτευχθεί λόγω της υποκείμενης τεχνολογίας που διανέμονται από το διαδίκτυο. Υπάρχουν παράδεισοι δεδομένων (όπως το Freenet) που επιτρέπουν την άνευ όρων ελευθερία του λόγου, αφού η τεχνολογία αυτή εγγυάται ότι το υλικό δεν μπορεί να αφαιρεθεί και ο δημιουργός κάθε πληροφορίας είναι αδύνατον να συνδεθεί με μια φυσική ταυτότητα ή οργάνωση.

Οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα σύμφωνα με την ετήσια 'μαύρη' λίστα των χωρών εκείνων που εφαρμόζουν λογοκρισία και μέτρα καταστολής στην ελεύθερη έκφραση και διακίνηση ιδεών στο διαδίκτυο βρίσκονται οι 12 χώρες που περιλαμβάνει την Αίγυπτο, το Βιετνάμ, τη Βόρεια Κορέα, το Ιράν, την Κίνα, την

Κούβα, την Μιανμάρ, το Ουζμπεκιστάν, τη Σαουδική Αραβία, τη Συρία, το Τουρκμενιστάν και την Τυνησία

Τον Νοέμβριο του 2007,ο "Πατέρας του Διαδικτύου» Vint Cerf ανέφερε ότι ο κυβερνητικός έλεγχος του διαδικτύου χάνει έδαφος λόγω της ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

Σχήμα 4.7 Διαδικτυακή λογοκρισία ανά κόσμο

Τεχνική λογοκρισία

Μερικές μέθοδοι από τεχνικής απόψεως που χρησιμοποιούνται συνήθως για τη λογοκρισία του περιεχομένου στο διαδίκτυο είναι :

Μπλοκάρισμα IP διεύθυνσης (IP blocking)

Η πρόσβαση σε μια ορισμένη διεύθυνση IP απαγορεύεται. Εάν ο στόχος ιστοσελίδα φιλοξενείται σε έναν κοινό διακομιστή που φιλοξενεί και άλλους δικτυακούς τόπους

στον ίδιο διακομιστή αποκλείονται όλοι. Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε IP-based πρωτόκολλα όπως HTTP, FTP και POP.

DNS φιλτράρισμα και ανακατεύθυνση (DNS filtering and redirection)

Η πρόσβαση σε ένα όνομα τομέα απαγορεύεται και ίσως ανακατευθύνεται. Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε IP-based πρωτόκολλα όπως HTTP, FTP και POP.

Φιλτράρισμα URL (Uniform Resource Locator (URL) filtering)

Φιλτράρισμα της διεύθυνσης ενός πόρου του Παγκόσμιου Ιστού. Αν αυτή περιέχει λέξεις-κλειδιά που βρίσκονται σε μαύρη λίστα η πρόσβαση απαγορεύεται. Αυτό εφαρμόζεται μόνο για HTTP πρωτόκολλο.

Φιλτράρισμα Πακέτων (Packet filtering)

Τερματίζει TCP πακέτα μετάδοσης όταν ανιχνευτούν 'απαγορευμένες' λέξεις-φράσεις.

Web feed blocking

Οποιαδήποτε εισερχόμενα URLs που ξεκινούν με τις λέξεις "rss", "feed", ή "blog" 'μποκάρονται'.

Ένα από τα πιο δημοφιλή προγράμματα λογισμικού φιλτραρίσματος είναι το SmartFilter, που ανήκει στη Secure Computing στην Καλιφόρνια, η οποία πρόσφατα αγοράστηκε από τη McAfee. Το SmartFilter έχει χρησιμοποιηθεί από την Τунησία, τη Σαουδική Αραβία και στο Σουδάν, καθώς και στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο

Ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του διαδικτύου είναι ότι αποτελεί τον δίοδο της ελευθερίας του λόγου και ένα χαμηλού κόστους και αποτελεσματικό μέσο

αντίστασης. Οι δημοκρατικές και μη κυβερνήσεις, γνωρίζοντας την δύναμη του προσπαθούν να το θέσουν υπό έλεγχο στο βαθμό που τους ικανοποιεί.

Οι μέθοδοι με τις οποίες οι κυβερνήσεις προσπαθούν να αποκτήσουν έλεγχο στο διαδίκτυο είναι πολλές και εξαρτάται από την πολιτική της κάθε χώρας. Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι της Σαουδικής Αραβίας όπου απαγορεύεται με βάση το νόμο η αναζήτηση ή η δημοσίευση σχετικά με την πολιτική, την πορνογραφία και την προσβολή της ισλαμικής πίστης.

Οι χώρες οι οποίες ασκούν έντονη λογοκρισία βρίσκονται κυρίως στην Ασία, τη Μέση Ανατολή και τη βόρεια Αφρική και απαγορεύουν στους πολίτες την πρόσβαση σε επικίνδυνες για αυτούς πληροφορίες οι οποίες αφορούν την πολιτική, τη θρησκεία και τη σεξουαλικότητα, με αποτέλεσμα να περιορίζονται πολιτικές ελευθερίες, ο σεβασμός στην ιδιωτική ζωή του καθενός αλλά και η παγκόσμια επικοινωνία.

Από τις χώρες αυτές έξι χώρες ασκούν πολιτική λογοκρισία (Μιανμάρ, Κίνα, Ιράν, Συρία, Τυνησία και Βιετνάμ), τέσσερις λογοκρίνουν τα κοινωνικά θέματα (Σαουδική Αραβία, Ιράν, Τυνησία, Υεμένη) και πέντε τις εξτρεμιστικές ή τις αντιπολιτευόμενες ιστοσελίδες (Μιανμάρ, Κίνα, Ιράν, Πακιστάν, Νότια Κορέα).

Ένα τρομακτικό παράδειγμα είναι ότι στην Κίνα το Google για τη λέξη democracy δίνει μόλις 60.000 αποτελέσματα, την ώρα που σε κάποια χώρα με ελεύθερο διαδίκτυο για την ίδια λέξη παρουσιάζει τουλάχιστον 80 εκ. διαφορετικά αποτελέσματα.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι ότι στο Ιράν οι συνδέσεις του διαδικτύου έχουν εσκεμμένα χαμηλές ταχύτητες, ώστε οι πολίτες της χώρας να μην κατεβάζουν οπτικά και ηχητικά αρχεία από τη Δύση.

Το θέμα της λογοκρισίας στο διαδίκτυο έχει πάρει τρομακτικές διαστάσεις, και η Διεθνής Αμνηστία εκφράζει την ανησυχία της λέγοντας ότι πρόκειται για τον «*ιό της καταστολής του διαδικτύου*» και ότι υπάρχει τεράστια ανάγκη ανάληψης δράσης ώστε να αντιμετωπιστούν οι απόπειρες καταπίεσης των ελευθεριών του διαδικτύου. Ο διευθυντής της εκστρατείας της Διεθνούς Αμνηστίας για την ελευθερία του διαδικτύου Tim Hancock, επισημαίνει ότι «*το κινεζικό μοντέλο ενός διαδικτύου που επιτρέπει την οικονομική ανάπτυξη αλλά όχι την ελεύθερη έκφραση εξαπλώνεται με*

ανησυχητικό ρυθμό σε άλλες χώρες. Από μια χούφτα χώρες προ πενταετίας, τώρα έχουμε δεκάδες κυβερνήσεις που μπλοκάρουν site και συλλαμβάνουν bloggers. Αν δεν ληφθεί δράση άμεσα, το Διαδίκτυο θα γίνει αγνώριστο μέσα στα επόμενα χρόνια».

Το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών παγκοσμίως πιστεύει ότι το διαδίκτυο είναι ελεύθερο για όλους και δεν χρειάζεται καμιά άδεια πρόσβασης, όπως άδεια για να δημοσιευτεί ή για να πουληθεί κάτι, παρόλο που οι περισσότερες δραστηριότητες στο διαδίκτυο οροθετούνται από σχετική νομοθεσία της κάθε χώρας.

Κίνα - Επικροτούν τη λογοκρισία του Internet

Είναι πολύ σημαντικό να εξετασθεί η Κίνα από πλευράς λογοκρισίας η οποία αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση παγκοσμίως. Εκτός από την πολιτική, πολιτιστική και θρησκευτική λογοκρισία που ασκεί ίσως μέσα από αυτό τελικά προστατεύει καλύτερα τις ευπαθείς ομάδες των πολιτών της, όπως τους νέους από την πορνογραφία κ.α. Πολλοί Αμερικανοί όπως και Ευρωπαίοι θεωρούν ότι οι Κινέζοι χρήστες του διαδικτύου αισθάνονται αγανάκτηση και ανασφάλεια για την λογοκρισία του διαδικτύου την οποία εφαρμόζει πολύ συχνά η κινεζική κυβέρνηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η δημοσκόπηση του ινστιτούτου Pew [20] δείχνει ότι οι Κινέζοι συμφωνούν και εγκρίνουν τον διαχειριστικό έλεγχο του διαδικτύου ειδικά όταν προέρχεται από την κυβέρνηση τους.

Σύμφωνα με την δημοσκόπηση περισσότεροι από το 80% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι το διαδίκτυο θα πρέπει να ελέγχεται, ενώ 85% πιστεύει ότι η κυβέρνηση είναι αρμόδια για να ασκεί αυτό τον έλεγχο και πιστεύει ότι το κάνει πολύ καλά..

Η κινεζική κυβέρνηση στο παρελθόν έχει επιχειρήσει να ελέγξει το διαδίκτυο με πολλούς τρόπους. Μερικές από τις δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα είναι η λογοκρισία και η απαγόρευση της ύπαρξης blogs πολιτικού προσανατολισμού, η σύλληψη πολιτών λόγω σχολίων τους ή συζητήσεων σε chat rooms. Επίσης χρησιμοποιεί τείχος προστασίας (Firewall) σχεδιασμένο να μην επιτρέπει την πρόσβαση σε ιστοσελίδες όπως η Wikipedia και πολλές ιστοσελίδες που λειτουργούν υπό την διεύθυνση του BBC. Η τελευταία δημοσκόπηση του Pew

[Πηγή: <http://www.pewinternet.org/Reports/2008/Most-Chinese-Say-They-Approve-of-Government-Internet-Control.aspx>] παρουσιάζει τον μέσο Κινέζο μην έχει θετικές εντυπώσεις όσον αφορά το διαδίκτυο ιδιαίτερα στο περιεχόμενο του. Μόνο το 30% των Κινέζων χρηστών δήλωσαν ότι θεωρούν αξιόπιστο το διαδικτυακό περιεχόμενο.

Το ποσοστό αυτών που δεν εμπιστεύονται όσα δημοσιεύονται στο διαδίκτυο διπλασιάστηκε από το 2003(26%) έως το 2007(52%).

Σχετικά με τις πηγές πληροφόρησης, οι περισσότεροι θεωρούν πιο αξιόπιστη κάθε κινεζική κυβερνητική πηγή. Επιπρόσθετα, το 46% των Κινέζων θεωρεί αξιόπιστες τις ιστοσελίδες των μέσων ενημέρωσης, 28% τις μηχανές αναζήτησης, 11% τις πληροφορίες σε ομάδες συζητήσεων και 4% όσα δημοσιεύονται σε προσωπικές ιστοσελίδες.

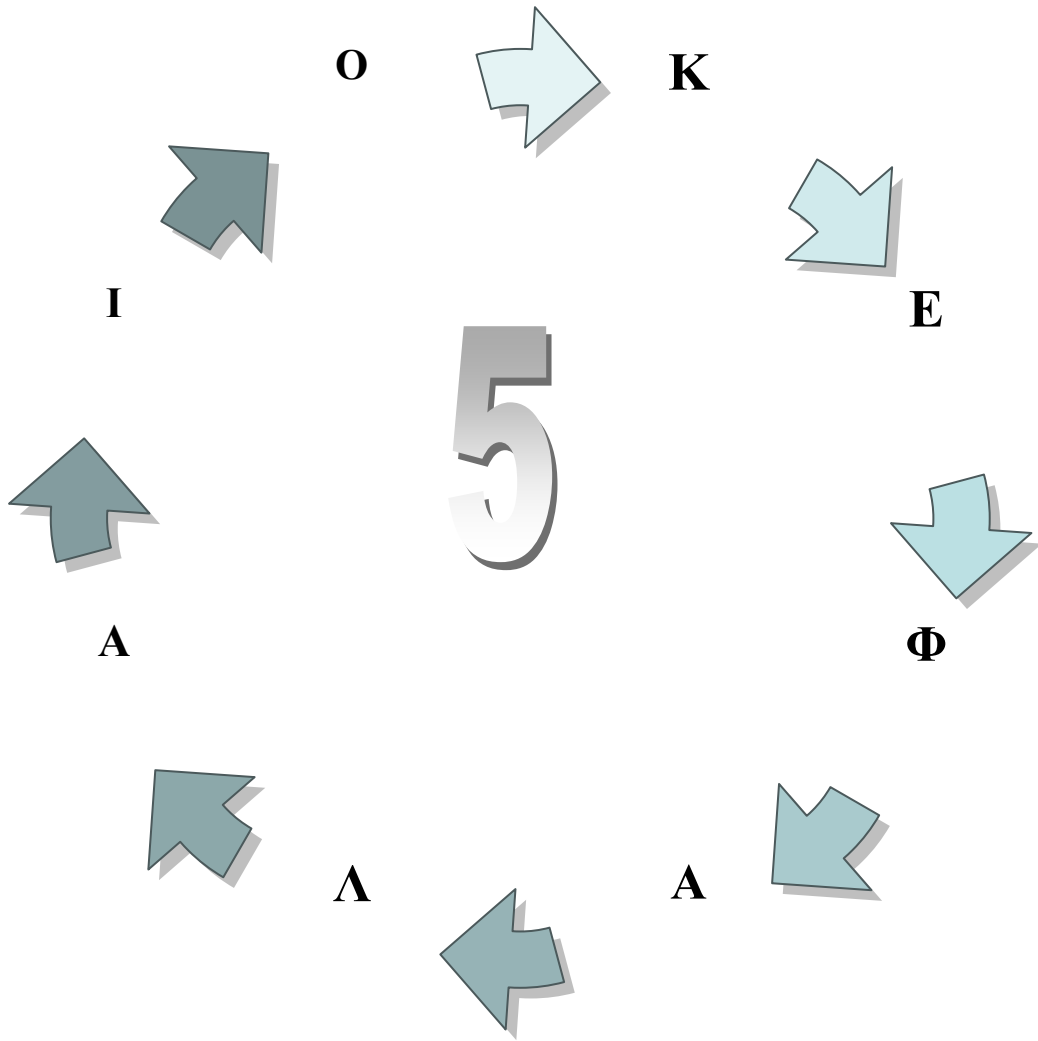
Το σημαντικότερο από όλα είναι ότι το 93% των Κινέζων χρηστών διαδικτύου θεωρεί ότι το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου στο διαδίκτυο είναι ακατάλληλο για παιδιά. Να προστεθεί ότι τα ποσοστά αυτών που θεωρούν απειλητική τη συστηματική ενασχόληση με το διαδίκτυο είναι υψηλά. Το 43% θεωρεί το διαδίκτυο ακατάλληλο χώρο για προσωπικές γνωριμίες και 42% πιστεύει υπάρχει πολύ μεγάλος κίνδυνος υποκλοπής των προσωπικών στοιχείων.

Σύμφωνα με την έρευνα το 61% των χρηστών στην Κίνα θεωρεί ότι μπορεί εύκολα να εξαρτηθεί ο χρήστης στο διαδίκτυο αλλά και στο πορνογραφικό υλικό που δημοσιεύεται σε ιστοσελίδες.

Η λύση που προτείνουν οι Κινέζοι στον “κίνδυνο“ του διαδικτύου είναι ο πλήρης έλεγχος. Προτείνουν τον καθαρισμό όλων των πληροφοριών που πιστεύουν ότι επιδρούν αρνητικά στον Κινέζο χρήστη. Αυτό είναι κάτι που αποδέχονται και οι ίδιοι οι πολίτες αφού οι περισσότεροι πιστεύουν ότι (84%) το διαδίκτυο πρέπει να ελέγχεται κεντρικά.

Παρά την αντίδραση των Κινέζων ότι το διαδίκτυο περισσότερο βλάπτει, η έρευνα έδειξε ότι οι Κινέζοι χρήστες του διαδικτύου αυξήθηκαν από 137 εκατομμύρια το 2006 σε 165 εκατομμύρια το 2007.

Η αύξηση αυτή έρχεται σε αντίθεση με την αρνητική αντιμετώπιση και προβολή του διαδικτύου και οφείλεται στην αναζήτηση ψυχαγωγίας βλέποντας ταινίες ή παίζοντας παιχνίδια. Επίσης οφείλεται στην υποστήριξη από τους Κινέζους ότι μπορούν να βρουν χρήσιμες πληροφορίες στο διαδίκτυο.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

5.1 Θεραπεία από την εξάρτηση στο διαδίκτυο

Το χάσμα στην νέα τεχνολογία μεταξύ γονέων και καθηγητών με τα παιδιά θεωρείται μια από τις κυριότερες αιτίες για την κακή χρήση του διαδικτύου. Η εξάρτηση από το διαδίκτυο και τα βιντεοπαιχνίδια δεν είναι νέο φαινόμενο, όμως στη Ελλάδα μόλις τα τελευταία χρόνια αρχίζει να απασχολεί έντονα την επιστημονική κοινότητα όσο και τις οικογένειες που αδυνατούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους σε αυτό τον τομέα. Η εκπαίδευση όλων θα μπορούσε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην καθοδήγηση των παιδιών.

Ένα μεγάλο ποσοστό εφήβων εθίζεται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και βιντεοπαιχνίδια παραμελώντας υποχρεώσεις, οικογενειακές και φιλικές σχέσεις, ξεχνούν ακόμα και να φάνε ή να κοιμηθούν σε ακραίες περιπτώσεις. Όλα αυτά όμως δεν οφείλονται στο διαδίκτυο και τα βιντεοπαιχνίδια, αλλά σε όλους όσους δεν κάνουν σωστή χρήση του διαδικτύου.

Οι νέοι ηλικίας 10-18, εκμεταλλεύονται την άγνοια και την αμέλεια των μεγάλων και χρησιμοποιούν την πλοήγηση στο διαδίκτυο χωρίς να τους ελέγχει κάποιος. Υπάρχει ένα μεγάλο τεχνολογικό κενό ανάμεσα στα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς οι οποίοι δεν παρακολουθούν τις εξελίξεις στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα κανείς να μην προστατεύει ή να συμβουλεύει τα παιδιά.

Σαφώς η αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να ξεκινήσει από τους γονείς και την εκπαίδευση τους και την αφύπνιση των εκπαιδευτικών να προσέξουν τα παιδιά σχετικά με το διαδίκτυο.

Βέβαια, μεγάλο ρόλο στην ενίσχυση του προβλήματος το έχει όλη η ελληνική κοινωνία η οποία δεν έχει αναπτυγμένη τεχνολογική κουλτούρα για να αντιμετωπίσει νέα θέματα των τεχνολογιών. Επιπρόσθετα, οι τεχνολογίες πρέπει να εντάσσονται στο σχολικό πρόγραμμα στο σχολείο. Όπως είναι γνωστό στο λύκειο ο μαθητής τα παραμελεί όλα αυτά για να αφοσιωθεί στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Όπως ειπώθηκε λοιπόν η θεραπεία, λοιπόν, πρέπει να ξεκινήσει από την οικογένεια και από τον ευρύ κοινωνικό περίγυρο των νέων με συνεχή επαφή με συμβουλευτικά κέντρα.

Βοήθεια και ενημέρωση γονέων

Η σημαντικότερη προσπάθεια που θα χρειαστεί να κάνουν οι γονείς για να μπορέσουν να ελέγξουν αποτελεσματικά τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους, είναι να γνωρίσουν και να ασχοληθούν οι ίδιοι με το μέσο. Οι γονείς δε γνωρίζουν το διαδίκτυο και την νέα τεχνολογία και επιπλέον δε φαίνονται διατεθειμένοι να έλθουν σε επαφή με το διαδίκτυο, ενώ ταυτόχρονα δεν ενδιαφέρονται για τις δραστηριότητες των παιδιών τους στο διαδίκτυο.

Επιπλέον, οι γονείς πρέπει κάποιες φορές να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο μαζί με το παιδί τους, ώστε να του δίνουν τις απαραίτητες συμβουλές, ενώ η εγκατάσταση κάποιων φίλτρων στον υπολογιστή μπορεί να αποτρέψει την εμφάνιση ακατάλληλων για το παιδί ιστοσελίδων. Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο υπάρχουν ιστοσελίδες με ειδικές συμβουλές για αυτόν τον σκοπό.

Ο υπολογιστής είναι σωστό να βρίσκεται σε κοινόχρηστο χώρο και όχι στο δωμάτιο του παιδιού, ώστε να μπορούν οι γονείς να μπορούν ελέγχουν με διακριτικό τρόπο την δραστηριότητα του παιδιού στο διαδίκτυο. Οι γονείς θα πρέπει να συζητούν για τις διαδικτυακές πλοηγήσεις του παιδιού τους και να ελέγχουν τις ιστοσελίδες που επισκέπτεται και με ποια άτομα συνομιλεί και ανταλλάσει πληροφορίες. Οι γονείς πρέπει να είναι σε συνεχή σε επαφή με τα παιδιά τους και να μπορούν να κρίνουν αν το παιδί τους κινδυνεύει να εθιστεί στο διαδίκτυο με την βοήθεια ειδικών συμβουλευτικών κέντρων. Ο γονέας πρέπει να αντιληφθεί ότι χρειάζεται να αναζητήσει βοήθεια ώστε το παιδί του να κάνει σωστή και ασφαλή χρήση του διαδικτύου και των βιντεοπαιχνιδιών.

Διάφορες θεραπευτικές μονάδες προτείνουν μερικές από τις συμβουλές που πρέπει να ακολουθήσουν οι γονείς

- Ενασχόληση και εκμάθηση διαδικτύου από τους γονείς.
- Αφιέρωση χρόνου στο διαδίκτυο με τα παιδιά.

- Τοποθέτηση χρονικών ορίων.
- Έλεγχος των ιστοσελίδων που επισκέπτεται το παιδί και των συνομιλιών των.
- Χρήση ειδικών φίλτρων για επιβλαβείς ιστοσελίδες.
- Συζήτηση για τους κινδύνους.
- Δημιουργία λίστα από πράγματα που θα μπορούσε να κάνει το παιδί αντί να σπαταλάει τον χρόνο του στον ηλεκτρονικό υπολογιστή ή τα βιντεοπαιχνίδια.
- Ενθάρρυνση άλλων δραστηριοτήτων.
- Τοποθέτηση του υπολογιστή σε κοινόχρηστο χώρο και όχι στο δωμάτιό του.

Θεραπευτική αντιμετώπιση

Ξεκινώντας την πρόληψη ή ακόμα και την θεραπεία από τους γονείς, αν κριθεί αναγκαίο πρέπει να ακολουθηθεί μια περισσότερο επιστημονική-ιατρική θεραπευτική αγωγή.

Η θεραπευτική αντιμετώπιση των διαγνωσμένων περιπτώσεων εθισμού στο διαδίκτυο γίνεται με :

- Συμβουλευτική παρέμβαση στον έφηβο και στην οικογένεια.
- Ειδικό εξατομικευμένο πρόγραμμα περιορισμού της υπερβολικής χρήσης.
- Εκμάθησης ενός ορθολογικότερου τρόπου χρήσης των νέων τεχνολογιών από τον έφηβο.
- Γνωστικο-συμπεριφορική ψυχοθεραπευτική παρέμβαση.
- Φαρμακοθεραπεία. σε πολύ σοβαρές περιπτώσεις όπου μπορεί να

συνυπάρχει αυτοκτονικός ιδεασμός και καταθλιπτική διαταραχή, καθώς και συμπτώματα καχεξίας εξαιτίας της συνεχόμενης πολυήμερης ενασχόλησης με το διαδίκτυο (π.χ διαδικτυακά παιχνίδια) υπάρχει η δυνατότητα ενδο-νοσοκομειακής νοσηλείας στην παιδοψυχιατρική κλινική.

Πρέπει να τονιστεί ότι ο εθισμός στο Διαδίκτυο αναγνωρίζεται δύσκολα ως ξεχωριστή ψυχιατρική διαταραχή. Η πρώτη χώρα που αναγνώρισε επισήμως τη διαταραχή είναι η Κίνα τον Νοέμβριο του 2008.

Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθούν μερικά από τα σημαντικότερα συμβουλευτικά κέντρα και ψυχιατρικές μονάδες απεξάρτησης από το διαδίκτυο και τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Ελληνική Εταιρία Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο

Μια πολύ σημαντική προσπάθεια για την μελέτη του εθισμού στο διαδίκτυο είναι η Ελληνική Εταιρία Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο. Ο σκοπός της Εταιρείας είναι επιστημονικός και κοινωφελής συμβάλλοντας με τη δράση της κυρίως στην αναγνώριση, τη μελέτη και την αντιμετώπιση της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο και στη πρόληψη των δυσμενών συνεπειών της μη έγκαιρης διάγνωσης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο. Η λειτουργία του ειδικού ιατρείου ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2008 για να καλύψει το κενό που υπάρχει στην Ελλάδα σε εξειδικευμένες υπηρεσίες Ψυχικής υγείας, για την αντιμετώπιση του εθισμού των παιδιών και των εφήβων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο και ήδη έχει αντιμετωπίσει 20 κλινικά περιστατικά. Στελεχώνεται από διεπιστημονική ομάδα επαγγελματιών ψυχικής υγείας διαφορετικών ειδικοτήτων με επιστημονικά υπεύθυνο τον κ. Χριστιανόπουλο Κρίτων και υπεύθυνο σχεδιασμού και οργάνωσης τον κ. Σιώμο Κωνσταντίνο. Σημειώνεται ότι η έδρα του βρίσκεται στην Λάρισα.

Κύριοι στόχοι του ιατρείου αποτελούν:

- α) Εξέταση όλων των εφήβων 10-18 ετών με προβληματική χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου,
- β) η διάγνωση του εθισμού των εφήβων στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές με την Κλίμακα εθισμού των εφήβων στους Η.Υ (Κ.Ε.ΕΦ.Υ) (Σιώμος και συν 2008) και την κλίμακα YDQ (Diagnostic Questionnaire for Internet Addiction), των 8 ερωτήσεων για τον εθισμό στο Διαδίκτυο, βασισμένο στα κριτήρια του DSM-IV για το παθολογικό τυχερό παιχνίδι το οποίο μεταφράστηκε στην Ελληνική γλώσσα,
- γ) η θεραπευτική αντιμετώπιση των διαγνωσμένων περιπτώσεων εθισμού στο διαδίκτυο .

Αγλαΐα Κυριακού – Νοσοκομείο Παιδών

Λόγω σοβαρών νευρωτικών διαταραχών, όπως αϋπνία και μαθησιακές δυσκολίες, που αντιμετωπίζουν πολλά παιδιά λόγω της εξάρτησής τους από το διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια στο Νοσοκομείο Παιδών - Αγλαΐα Κυριακού λειτουργεί ειδική μονάδα, που στόχο έχει την απεξάρτηση νεαρών παιδιών από το διαδίκτυο.

Σύμφωνα με δημοσιογραφικό άρθρο του Alpha ένας από τους τέσσερις ανηλίκους που ήταν υπό παρακολούθηση τον Ιούλιο του 2007 στη Μονάδα Εφηβικής Υγείας του «Αγλαΐα Κυριακού» είναι ο Γιάννης, ο οποίος μιλώντας στον Alpha είπε ότι είχε κολλήσει μπροστά στον Η/Υ ώρες ή και μέρες και δεν έβγαινε έξω παρά τις φωνές της μητέρας του. Αλλά και όταν έβγαινα έξω, όπως είπε, νόμιζε ότι είχε μαζί του το όπλο του ήρωα του παιχνιδιού που έπαιζε.

Συμβουλές στους γονείς για την πρόληψη της «εξάρτησης» των παιδιών από το διαδίκτυο παρέχει η Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) της Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που εδρεύει στο Νοσοκομείο Παιδών «Π & Α Κυριακού».

Συγκεκριμένα συνιστά τα ακόλουθα:

Λάβετε εγκαίρως υπόψη σας τα σημάδια που σας δίνει το ίδιο σας το παιδί και να ζητήσετε άμεσα βοήθεια από τους ειδικούς. Και ως γονέας είναι πολύ εύκολο να επισημάνετε αλλαγές του τρόπου συμπεριφοράς του παιδιού σας.

Αν παρατηρήσετε τα παρακάτω συμπτώματα:

- ♣ Εκνευρισμός όταν το παιδί σας είναι εκτός Διαδικτύου
- ♣ Χρήση του Διαδικτύου πολύ περισσότερο από το προτιθέμενο
- ♣ Ξαφνική σχολική αποτυχία
- ♣ Διαταραχές ύπνου και αλλαγή των συνηθειών ύπνου
- ♣ Μειωμένη φυσική δραστηριότητα
- ♣ Διαταραχή στις οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις
- ♣ Αλλαγή των συνηθειών του παιδιού σας, όπως π.χ. παραμέληση φίλων, αγαπημένων χόμπι
- ♣ Παραμέληση της προσωπική υγιεινής

επικοινωνήστε άμεσα με τη Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ 800 11 800 15 / help@saferinternet.gr, του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου.

Η Γραμμή απευθύνεται σε παιδιά, εφήβους και τις οικογένειές τους, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Είναι χωρίς χρέωση για αστικές και υπεραστικές κλήσεις, στελεγχώνεται από εξειδικευμένους παιδοψυχολόγους σε θέματα χρήσης – κατάχρησης διαδικτύου για τα παιδιά και τους εφήβους. Λειτουργεί στη Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.), στο Παράρτημα του Νοσοκομείου Παιδών «Π. & Α. Κυριακού», Μεσογείων 24, Γουδή, Δευτέρα-Παρασκευή και ώρες 09:00-15:00.

Σύμφωνα με τη ΜΕΥ της Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, η πρόληψη της εξάρτησης από το Δαδίκτυο είναι εύκολη, με την προϋπόθεση ότι οι γονείς θα κινητοποιηθούν μόλις εντοπίσουν ορισμένα συμπτώματα και θα ζητήσουν βοήθεια από ειδικούς.

Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης

Στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης ξεκίνησε η πρώτη εξειδικευμένη ψυχιατρική μονάδα για την θεραπεία των νέων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και το διαδίκτυο. Τα στελέχη του ιατρείου αποτελούνται από μια επιστημονική ομάδα Ψυχικής Υγείας με υπεύθυνο τον κ. Κ. Χριστιανόπουλο και κ. Σιώμο. Στόχος της νέας αυτής μονάδας είναι η διάγνωση του εθισμού με ειδικά κριτήρια και η θεραπεία σε περιπτώσεις διαγνωσμένων περιπτώσεων. Σε πολύ σοβαρές περιπτώσεις παρέχεται η δυνατότητα νοσηλείας στην Ψυχιατρική Κλινική Παιδιών και Εφήβων. Η ειδική μονάδα λειτουργεί κάθε Πέμπτη στα εξωτερικά ιατρεία της Ψυχιατρικής Κλινικής Παιδιών και Εφήβων του Ιπποκράτειου Νοσοκομείου.

Ρώμη: Θεραπεία για την εξάρτηση από το διαδίκτυο

Εκτός Ελλάδας το νοσοκομείο της Ρώμης, Policlinico Gemelli παρέχει θεραπεία για τους εξαρτημένους χρήστες του διαδικτύου. Ο ψυχίατρος

Φεντερικό Τονιόνι δήλωσε ότι εθισμός στο διαδίκτυο είναι ένα νέο και σοβαρό πρόβλημα της εποχής και σύμφωνα με έρευνες υπάρχει πιθανότητα να εθιστεί το

40% των χρηστών του διαδικτύου. Ο Φεντερικό Τονιόνι είναι ο υπεύθυνος του προγράμματος απεξάρτησης των εθισμένων στο διαδίκτυο.

Προσθέτει ότι τα συμπτώματα των εθισμένων που ελέγχουν για την διάγνωση είναι διαταραχές ύπνου, απώλεια της αίσθησης του χώρου και του χρόνου, δυσκολίες στην επικοινωνία με το περιβάλλον, άγχος και κατάθλιψη. Τα άτομα ηλικίας από 15 ως 40 ετών είναι πιο επιρρεπή στην εξάρτηση αυτή.

Το νοσοκομείο που ασχολείται με την θεραπεία αυτή είναι το μοναδικό στην Ιταλία. Η θεραπεία που προτείνει το νοσοκομείο πραγματοποιείται σε διάφορα στάδια. Αρχικά, ο ψυχίατρος εξετάζει μετά από κάποιο διάστημα παρακολούθησης εάν ο εθισμός συνδέεται με μια άλλη ψυχιατρική νόσο που απαιτεί τη λήψη φαρμάκων. Ο ψυχίατρος δήλωσε ότι η ανταλλαγή συναισθημάτων μεταξύ των ασθενών είναι πρωταρχικής σημασίας για τη θεραπεία. Προσθέτει ότι τούς δίνει τη δυνατότητα να μάθουν και πάλι να επικοινωνούν.

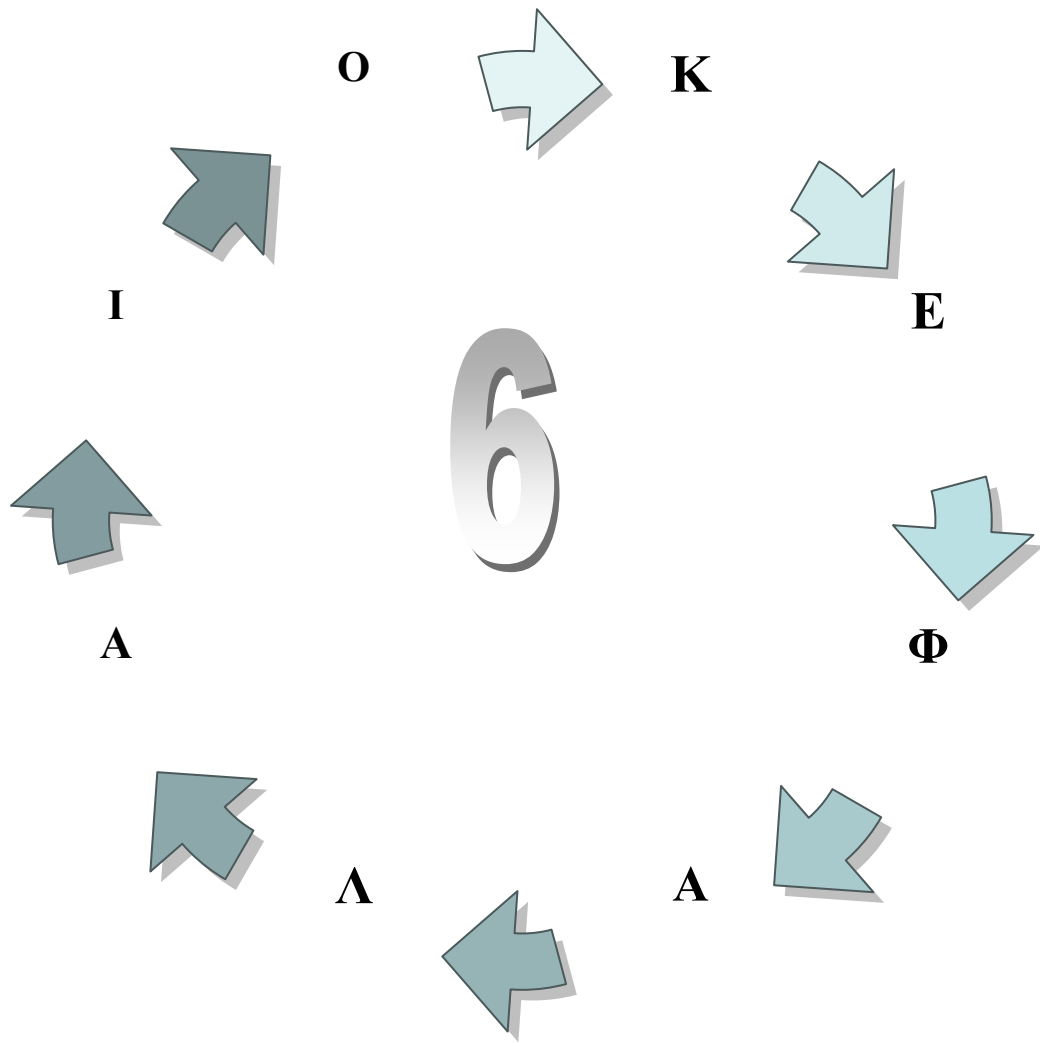
Online Κέντρο: Net addiction.com

Η εταιρία Net addiction.com ιδρύθηκε το 1995 και είναι το πιο δημοφιλές Κέντρο για το Internet Addiction Recovery και έχει αφιερωθεί για να βοηθήσει όσους πάσχουν από τον εθισμό στο Διαδίκτυο. Η Δρ Kimberly Young είναι από τις πρώτες ψυχιάτρους με πολλές μελέτες για τον εθισμό στο Διαδίκτυο ξεκινώντας στις ΗΠΑ η οποίος παρουσίασε την πρώτη έρευνα σχετικά με τον εθισμό στο Διαδίκτυο το 1996

στο ετήσιο συνέδριο της American Psychological Association που διεξήχθη στο Τορόντο. Έκτοτε, μελέτες έχουν τεκμηριώσει τον εθισμό στο Διαδίκτυο σε έναν αυξανόμενο αριθμό χωρών όπως η Ιταλία, το Πακιστάν, το Ιράν, τη Γερμανία, και η Τσεχική Δημοκρατία. Οι εκθέσεις δείχνουν επίσης ότι ο εθισμός στο Διαδίκτυο έχει γίνει μια σοβαρή δημόσια ανησυχία για την υγεία στην Κίνα, την Κορέα και την Ταϊβάν.

Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί πόσο διαδεδομένο είναι το πρόβλημα. Μια εθνική μελέτη που διεξήχθη από ομάδα Σχολής του Πανεπιστημίου του Στάνφορντ, της Ιατρικής είχε εκτιμηθεί ότι σχεδόν ένας στους οκτώ Αμερικανούς πάσχει από τουλάχιστον ένα σημάδι προβληματικής χρήσης του Διαδικτύου.

Σήμερα παρατηρείται ότι η επιστημονική κοινότητα βλέπει σοβαρά την διαδικτυακή εξάρτηση ως ασθένεια και απειλή και συνεχώς δημιουργούνται νέα κέντρα απεξάρτησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι νέες εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας παρέχουν νέα μέσα έκφρασης και νέες μορφές επικοινωνίας και μπορούν να ανανεώσουν ριζικά τη κοινωνία. Η ραγδαία εξάπλωση της τεχνολογίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου είναι αδιάκοπη και αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης ζωής. Η χρήση του διαδικτύου αποτελεί πλέον ένα από τα βασικά εργαλεία πνευματικής και τεχνολογικής ανάπτυξης. Αρκετοί, ωστόσο, είναι εκείνοι που επιφυλάσσονται. Ο βασικότερος προβληματισμός για τις αρνητικές επιπτώσεις του διαδικτύου, είναι οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από την ανεξέλεγκτη πλοήγηση σε ένα χαοτικό, εικονικό κόσμο. Η παραβίαση των προσωπικών δεδομένων, η παράνομη διακίνηση πορνογραφικού υλικού και προώθηση παράνομων δραστηριοτήτων, είναι κάποιες από τις επικίνδυνες ενέργειες που απειλούν τους νέους ανθρώπους, καθώς είναι οι συμμετοχοί αυτών των αλλαγών. Όπως προκύπτει από τις έρευνες στις ήδη υπάρχουσες μορφές εξάρτησης και εθισμού, που αφορούν κατά βάση την χρήση ουσιών, προστίθεται ο εθισμός στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές – βιντεοπαιχνίδια και το διαδίκτυο.

Στην εργασία αυτή έγινε μια εκτενής βιβλιογραφική μελέτη της εξάρτησης των νέων στο διαδίκτυο με επίκεντρο μελέτης τις επιδράσεις αυτής της νέας ψυχολογικής πάθησης στους νέους και τις εγκληματικές της συνέπειες. Επιπρόσθετα, κρίθηκε χρήσιμο να αναλυθεί ο ελλιπής έλεγχος των νέων, παράγοντας που επιδρά στο φαινόμενο του εθισμού, και στην λογοκρισία, μια διαδικασία που για πολλές πολιτικές αρχές προστατεύουν τους πολίτες τους. Στο τέλος της εργασίας γίνεται μια μικρή αναφορά στις προσπάθειες απεξάρτησης-θεραπείας από διάφορους φορείς και ο ρόλος των γονιών σε αυτό.

Η συμβολή της εργασίας στην επιστήμη είναι η συγκέντρωση σε μια πηγή όλα τα διεθνή και ελληνικά δεδομένα ως βιβλιογραφική εργασία. Το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφικής έρευνας εστιάστηκε στις επιπτώσεις στους νέους λόγω του εθισμού στο διαδίκτυο και πως μπορούν να καταλήξουν σε εγκληματικές ενέργειες. Οι νέοι βρίσκονται μπροστά στον κίνδυνο της αυτοκαταστροφής και στον κίνδυνο να υποπέσουν στο οργανωμένο έγκλημα κάποιων επιτήδειων.

Η εργασία αυτή είναι μια προσπάθεια ανάδειξης των στατιστικών και ερευνητικών δεδομένων σχετικά με τον εθισμό στο διαδίκτυο και απαιτούνται

περαιτέρω μελέτες για την διερεύνηση του φαινομένου. Χρειάζονται μελέτες που να ερευνήσουν με ποιο τρόπο και σε τι μέγεθος θα οργανωθούν ενημερωτικές ημερίδες για τα παιδιά και τους γονείς. Ένας από τους σκοπούς αυτών των ημερίδων είναι η καλύτερη ενημέρωση από τα ΜΜΕ. Να προστεθεί ότι ένας παράγοντας που μπορεί να βοηθήσει στο περιορισμό των κινδύνων από το διαδίκτυο είναι οι εκπαιδευτικοί.. Μελλοντικές έρευνες πρέπει εστιάσουν στον ρόλο των γονιών και των εκπαιδευτικών, εκτός από τα παιδιά, και να μελετήσουν τη συμβολή τους στον περιορισμό του φαινομένου και με ποιο τρόπο θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] Διαδίκτυο (Internet) και μάθηση: Οι στρατηγικές για την «πλοήγηση» και η διδακτική τους αξία, Ιωάννης Ι. Κεκές, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ηρώ Μυλωνάκου – Κεκέ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- [2] <http://www.koagapi.gr/>
- [3] <http://www.netaddiction.com/>
- [4] <http://www.apa.org/topics/addiction/index.aspx>
- [5] www.e-paideia.net/news
- [6] ekthesi-eidikis-monimis-epitropis-ereynas-kai-technologias-tis-boylis.doc
Έκθεση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογία
- [7] <http://www.businesswire.com/portal/site/home/template.NDM/news/topic/>
- [8] <http://news.harrisinteractive.com/profiles/investor/ResLibraryView.asp?BzID=1963&ResLibraryID=35164&Category=1777>
- [9] http://archive.enet.gr/online/online_text/c=112,id=74905300
- [10] U.S. National Institute Of
Healthpsychcentral.com/blog/images/csaph12a07.pdf
- [11] Griffiths,m.” technological addictions : clinical psychology forum
76,1995.14-19.
- [12] LAWNET SA, Ιούνιος 2003 (Ανανέωση: Δεκέμβριος 2004)
- [13] <http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>
- [14] <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=2&artid=4551961>
- [15] <http://sex-offender-registry-review.toptenreviews.com/protecting-our-children-from-sexual-predators.html>
- [16] <http://www.zurinstitute.com/teenviolence.html>
- [17] <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S002074890500043X>
- [18] www.saferinternet.gr/Portals/0/docs/Erevnes/erevna_IOM.pdf
- [19] http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/eurobarometer/qualitativa_study_2007/greece.pdf

- [20] Pew Internet & American Life Project - pewinternet.org
- [21] “Εξάρτηση από το διαδίκτυο”. Ασκληπιακό Πάρκο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. 2008 <http://panacea.med.uoa.gr/topic.aspx?id=871> (10-05-2009)
- [22] Εθισμός στο διαδίκτυο-οδηγίες στους γονείς». Ομιλία της Αλεξάνδρας Καππάτου. 2008.
http://www.saferinternet.gr/Portals/0/docs/conference_speeches/Alexandra_Kappatou.pdf. (28-06-2009)
- [23] Πιπερόπουλος Γ. (2008). Εξαρτήσεις και Αποκλίσεις. 4η έκδοση
- [24] Χρήση-Κατάχρηση διαδικτύου». Μονάδα εφηβικής υγείας. 2008 <http://www.youth-health.gr/gr/index.php?I=6&J=2&K=42> (19-06-2009)
- [25] Young, Kimberly S. “Caught in the Net: How to Recognize the Signs of Internet Addiction—and a Winning Strategy for Recovery” . (2001).
- [26] Wei R. “Effects of playing violent videogames on Chinese adolescents’ pro violence attitudes, attitudes towards others, and aggressive behaviour”. *Cyberpsychol Behav.* 10(3):371-80. 2007
- [27] Ng BD & Wiemer-Hastigs P. “Addiction to the internet and online gaming. *Cyberpsychol Behav*”. 2005
- [28] <http://www.health.am/psy/more/link-between-impulsivity-and-internet-addiction/>. (07-05-2009)